

Kó kis'iìn jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús

'Én xi kitsjaà Jesús nga iskan kjoí Inima Tsjeè-la Nainá

¹ Ngaji Na'èn Teófilo, jè xojoŋ xi 'an kiskii ítjòn-lè, k'oaá kixan-lè ngats'iì kjoa xi kis'iìn ko xi tsakóya Jesús kóni nga tsibíts'ia nga kisixá ² skanda jè nàchrjein k'e nga Nainá kiiko ijngoò k'a-ne ján ngajmii. K'e nga tikj'eè fi-ne ján ngajmii, jè nga ñò-la Inima Tsjeè-la kisikjeén nga jaàjìn xità xi tsibíxáya-la nga kitsjaà-la kjoíxoma mé xá xi s'iìn. ³ K'e nga k'en ko nga jaáya-la it'aà ts'e kjobiyaà nguì ichán nàchrjein tsibijna isa; kjìn k'a tsakó-la yijo-la jñà xità-la ko kjìn skoya kjoa kis'iìn nga kixi kjoa nga tíjnakon. Tikoá tsakóya-la xità-la kós'in otixoma Nainá.

⁴ K'e nga tíjnako xità-la k'oaá s'in kitsjaà-la okixi, kitsò-la:

—Kì tà chjà bitjojñoò naxandá Jerusalén. Chíña kjoaa skanda k'e nga kitjojen kjondaà xi tsjá Na'èn-na koni s'in kitsjaà tso'ba. Jyeé k'oas'in kixan-nò nga sa ítjòn. ⁵ Kixií kjoa, jè Juan, nandá kis'iìn-ne bautizar xità. Tanga jñò, machraña nàchrjein nga ko Inima Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.

Kii komà k'e nga kii mijìn ijngoò k'a-ne Jesús ján ngajmii

⁶ Jñà xità xi títsajnakò Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, xi jì otìxoma-nájèn, jǎnà nachrjein koi, ¿a s̄ikíjñandeíí ìjngoò k'a-ne naxandá Israel nga ta jè tajngoò kotìxoma-la yijo-la?

⁷ Jesús kitsò:

—Mitsà jǎnò oko-nò nga jchaa nachrjein; ta jngoò Na'èn-ná beè kó s'ín kosòn-la xi kjotìxoma ts'e. ⁸ Tanga k'e nga kitjojen-nè-nò jè Inìma Tsjeè-la Nainá, tjoé-nò nga'ñó-la. Jǎnò kénojímí-là x̄it̄a xi it'aà ts'an ì Jerusalén, kóhokji nga kijndà nangui Judea kò Samaria, skanda ñánda fehet'aà-ne isò'nde.

⁹ K'e nga jye okitsò Jesús, ìkjoàn kitjámijìn i'nga nga kiìko ìjngoò k'a Nainá ján ngajmìi kò jǎnà x̄it̄a-la nchikotsejèn-la. Chaán mì t̄i kiì kijtseè-ne nga jè ifi tsibíjtsa'ma. ¹⁰ Jǎnà x̄it̄a-la, k'e nga nchikotsejèn-la nga tífi-mijìn ngajmìi Jesús, tà n̄itoón j'ìi kinchat'aà jò-la x̄it̄a xi íkjá nikje chroba. ¹¹ Kitsò jǎnà x̄it̄a koi:

—Jǎnò xi x̄it̄a Galilea tsajòn, ¿mé-ne kòs'ín chit̄sejèn-nò ngajmìi? Jè Jesús, koni s'ín kà'yaà nga kòf̄imijìn ìjngoò k'a-ne ngajmìi, kijchò nachrjein nga k'oà t̄is'ín kjoíí ìjngoò k'a-ne.

Kíi komà nga kitjaàjìn Matías

¹² Jǎnà x̄it̄a xi tsibíxáya-la Jesús inchrobà-ne nin-dòò Yá Olivo nga kiì ìjngoò k'a-ne Jerusalén. K'oaá kji chrañàt'aà fi ndiyá Jerusalén koni kji tsjá'nde kjotìxoma nga ma fi x̄it̄a k'e nga nachrjein nìkjáya.

¹³ K'e nga ijchò-ne naxandá Jerusalén, kùimijìn isò'nga ni'ya, jahas'en cuarto ñánda síkjáya. Jǎnà x̄it̄a xi ijchò, jè Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo ki'ndí-la Alfeo, Simón Celote, Judas, ti-la Jacobo. ¹⁴ Ngats'ii x̄it̄a koi yaá bixoña nga kjit'aà nachrjein nga jngoò

tjín kjohítsjeèn-la nga chjat'aà-la tikoá bítsi'ba-la Nainá; tikoáá títsajna i'nga íchjín kō María xi nea-la Jesús kō jñà 'ndse Jesús.

¹⁵ Jñà nachrjein koi, Pedro, kiichjajìin-la xita xíkjín xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Maá-là tsà jngoò sìndō kō kaàn jñà xita. Pedro kitsò:

¹⁶ —'Ndsè, tjín-ne nga kítasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá jñà 'én xi kjòtseé kiichja Inima Tsjeè-la Nainá nga jè xitaxá ítjòn David kisìkjeén nga kiichja mé xi kōmat'in Judas, jè xi kiìkakó-la xita xi kitsobà'ñó Jesús. ¹⁷ Judas, nga xita xingui-nájen. Tikoáá kitjoé-la xá nga ngajen kisixákō-najen. ¹⁸ Jè tōn xi kisikijne Judas it'aà ts'e jé xi tsohótsji, nanguií tsatse jngoò 'nde-ne; ikjoàn skō kiskaànguit'aà-ne nangui, jngoò k'a kixojndà indso'ba, itjo ndó'ye-la. ¹⁹ K'e nga jye kiì'nchré yije xita naxandá Jerusalén nga jye k'en Judas, i'nde jè, k'oaá s'ín tsibít'aà 'ín nga Acéldama kitsò-la. 'Én ts'e xi chja, tsòyaá-ne: “I'nde ts'e Jní-né.” ²⁰ Jè xojon ts'e Salmo, k'oaá s'ín tíchja nga tsò:

Ni'ya-la kàtasijna tiya-né,
 nijngoò xita kítasajnaya.
 Tikoáá tíchja Salmo ñánda tsò:
 Kj'eí xita kàt'ì-la xá-la.

²¹ Mochjeén-né nga kj'eí xita sakó jngoò-isa xi jè ngajo-la Judas; jñà chjaajìin-jngoáá xita xi kjòtseé tjímakō-ná skanda k'e nga tisa tsajmeiìkō-ná Jesús, ²² mats'iakō-ne nga kis'ìin bautizar Juan skanda k'e nga tsijin jngoò k'a-ne Jesús ján ngajmì, mé-ne nga kijnakō-ná tikoá tsjá 'én nga Jesús jyeé jaáya-la.

²³ K'ée tsafaájìin jò xita: jngoò xi 'mì José, tikoá tjít'aàsòn 'ín-la nga Barsabás 'mì. Barsabás, kō

tijè-ne xi 'mì Justo. Xi ìjngò, Matías 'mì. ²⁴Ikjoàn kùichjat'aà-la Nainá kitsò:

—Ngaji Na'èn, xi yaxkoin inìma-la ngats'ì xita, kot'in-nájen ñá-laá ingajò xita koi jye kàchjaàjìn, ²⁵mé-ne nga skoé xá-lè xi jì bíxáya-la, jè xá xi kisikína Judas k'e nga tsohótsji jé, nga jye tíjna i'nde ñánda oko-la.

²⁶Kisiskákjoò suerte-la. Jè Matías kisikijne. Jè komà-ne tejò xita xi tsibíxáya-la Jesús xi tejngò ma nga sa ítjòn.

2

K'e nga itjojen Inìma Tsjeè-la Nainá

¹K'e nga ijchò nàchrjein-la s'eí Pentecostés, ngats'ì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo ta jngò jtín títsajna. ²Tà ñitòón kina'yà jngò-la xi 'ñó one, koni jngò tjo xi 'ñó tí'ba xi ngajmì inchrobà-ne. Kina'yà-la kóhokji i'nga ni'ya ñánda títsajna jña xita. ³Tsatsejèn-la nijen xi koni kjoàn ni'ín kjoàn; kjòxkoaya ìjngó ìjngó kisijnasòn-la jña xita. ⁴Ngats'ì xita, jngò k'a ndaà kis'ejiin inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá; ikjoàn tsibíts'ia nga kùichja 'én-la xita xi kj'eí naxandá koni s'ín kitsjaà-la Inìma Tsjeè-la Nainá nga kichja.

⁵Nàchrjein koi, kìn xita judío títsajna [xi ijchò s'eí] ya naxandá Jerusalén xi beèxkón Nainá xi inchrobà-ne ñánda nga xìn naxandá nga títsa isò'nde. ⁶Jña xita xi ya títsajna xi ijchò s'eí ya naxandá Jerusalén, ngats'ì kjòxkóya k'e nga kii'nchré-la xi jane. Tíkoáà tà kjòxkón-la k'e nga kii'nchré-la xita-la Cristo nga ma-la chja nga jngò ìjngò skoya 'én-la xita xi xìn naxandá-la xi ya

títsajna. ⁷ Tà k'oaá komà-la, tikoáá tà kjòxkón-la, kitsò-la xíkjín:

—¿A mìtsà xitá Galilea ngats'ìi xitá xi nchichja?
⁸ ¿Kós'ín ma-ne nga na'yá-lá 'én-ná xi nokjoá nga xìn naxandá-ná nga ìjngoò jngoá? ⁹ Ngats'iaá xi ì títsajnaá, tjín xitá Partia, xitá Media, xitá Elam, xitá Mesopotamia, xitá Judea, xitá Capadocia, xitá Ponto, xitá Asia, ¹⁰ xitá Frigia, xitá Panfilia, xitá Egipto, xitá Libia xi ya chrañàt'aà-la Cirene. Tikoáá tjín xitá Roma xi ì títsajna Jerusalén. Tjín xi nguì xitá judío. Tikoáá tjín xi tà jahatjya-la nga xitá judío komà. ¹¹ Tikoáá tjín xi inchrobà-ne Creta kò Arabia. ¿Ngats'iaá na'yà-lá nga jngoò ìjngoò skoya 'én-ná koni s'ín bénojmi-ná kjòxkón xi s'ín Nainá!

¹² Ngats'ìi xitá tà kisinchaàxkón-né, mì tì kii machjya-la, kitsò-la xíkjín:

—¿Kó tsòya-ne kjoa koi?

¹³ Tjín i'nga xitá xi tà tsijnòkeè-né, kitsò:

—¿Ch'íi xitá koi!

'Én xi kiichjayajìn-la xitá jè Pedro

¹⁴ K'eé tsasíjna kixi Pedro kò xitá xi tejngoò ma-ne; ñó kiichjayajìn-la xitá, kitsò:

—Jñò, xitá xinguiáá xi judío 'mì-ná kò ngats'ioò xi xìn naxandá-nò xi ì títsajnaà Jerusalén, ndaà kàtasijìn-nò, ndaà tiná'ya 'én xi kichjàkò-nò. ¹⁵ Jñò bixón-nò: “Ch'íi xitá koi.” ¿Kós'ín koma-ne nga koch'i nga saá ijchò xi ñijaàn nga tajñòya? ¹⁶ Koií títitasòn 'én xi kiichja Joel, xitá xi kiichja ngajo-la Nainá.

¹⁷ K'oaá tsò Nainá:

K'e nga jye tífehèt'aà nachrjein,

síka'bí-la Iníma Tsjeè-na ngats'ìì xítà xi tǐn nga
tǐtsa ìsò'nde;

jǎà ìxti x'ín kò ìxti íchjín-nò, 'aán kichja ngajo-na;

jǎà ìxti xongó-nò, skoe kjojkón xi okó Nainá;

jǎà xítà jchínga-nò k'oií-la nijǎà xi it'aà ts'e Nainá.

¹⁸ Okixi-né nàchrjein koi,

jǎà chí'nda-na xi x'ín kò íchjín síka'bí-la Iníma
Tsjeè-na

mé-ne nga kichja ngajo-na.

¹⁹ Ján ngajmì kǐn kjojkón jcha-la,

tikoáá ì it'aà nangui jchaá-la kjojkón

nga xíteèn jní-la xítà,

nga kò ni'ín kò nì'ndì tsjè xi kjoa ts'e kjojchán.

²⁰ Jè ts'oi, kojñò-né,

jè sá, jní kji koma

k'e nga tikj'eè f'ìì Nà'èn-ná

nga kjoí kındaàjìin-la xítà

jè nàchrjein xi jeya kò 'ñó xkón.

²¹ Tanga ngats'ìì xítà xi kichjat'aà-la Nainá,

kítjokàjìin kjo'in.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskii Joel (2:28-32).]

²² Tǐná'ya xi xítà Israel 'mì-nò 'én xi k'oa xán-nò:

Jñò, ndaà tíjìin-nò, Nainá tsakó nga Jesús xi

Nazaret ts'e, tǐn-la kjoíxoma. Xkoòn ki'ya-nò nga

kis'iin ngats'ìì kjojkón kò kjoa ts'e seña xi tseé

nga'ñó tǐn-la. ²³ Koni s'ín tǐndaà-la Nainá nga tisa

tàts'en-la kjoa, jñò, kindobà'ñó xítà jè nga kinik'eèn

nga kinìngatsja xítà xi mìkìì beèxkón kjoíxoma

nga tsakat'aà krò. ²⁴ Tanga Nainá kisikjaáya-la;

kisikjñandeí kjoa ts'e kjo'in xi tǐn-la kjoabiyaà nga

mìkìì koma nga ya sijna'ñó it'aà ts'e kjoabiyaà. ²⁵ Jè

xítaxá ítjòn xi David ki'mì, kitsò it'aà ts'e Jesús:

Kìjtseè kjit'aà-ná Nainá k'e nga tíjna nguixkoaàn;
i tíjnat'aà ndsaa kixi mé-ne nga ñi mé xi komat'ian.

²⁶ Koií kjoa-la nga matsja-la inima-na,
tikoá matsja-la nijen-na nga seè.

Yijo-na, tikoáá ndaà siikjáya nga skóña kjoa,

²⁷ koií kjoa-la nga mi ya sikíjni inima-na ya i'nde-la
mik'en,

tikoá mìkii koi'ndi nga k'i'ndo yijo-na xi chi'nda
tsjeè-lè 'mì-ná.

²⁸ Tsakoò-ná ndiyá nga ma kótijnakoan,

tseé kjotsja s'e-la inima-na nga ji tijnako-ná.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskii David (Salmo
16:8-11).]

²⁹ "Ndsè, k'oaá xan-nò xi ngui kjoa kixi:
xita jchínga-ná David, jye kjõtseé k'en, tikoá
kisihiijn-né. Jè itsjó-la, tíjna skanda nachrjein
i'ndeí. ³⁰ Tanga jè David, jngoò xita xi kiichja

ngajo-la Nainá. Jyeé k'oas'ín tíjìn-la koni s'ín
kitsjaà-la tso'ba Nainá nga tje ts'e kitjokàjìn
Cristo nga jè kína ngajo-la koni xitaxá ítjòn.

³¹ Jè David, k'oaá s'ín kiichja it'aà ts'e Cristo koni
tsà jye kijtseè nga jye jaáya-la. Kitsò: "Mikii ya
kisijna inima-la ya i'nde-la mik'en, tikoáá mìkii
i'ndo yijo-la." ³² Nainá, jyeé kisikjaáya-la Jesús.

Ngats'ii kjoa xi komà, k'oaá s'ín bènójmí-nòjen
nga xkoòn ki'ya-najen. ³³ Nainá jeya kisikíjnat'aà

chrja kixi-la; kitjoé-la Inima Tsjeè-la koni s'ín
kitsjaà tso'ba Nainá. Jè Jesús kisika'bísòn jngoò k'a
Inima Tsjeè-la. Koií kjoa-la nga k'oas'ín titsa'yaà
ko titsana'ya. ³⁴ Jè David, mìtsà ngajmii kii mijìn;
tanga k'oaá kitsò:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

"Tijnat'aà-ná i kixi-na,

35 skanda k'e nga s̀ikítsaj̄nanguia kondra-lè ñánda nchasòn ndsokoīl.”

36 'Jñò xi x̄it̄a naxandá Israel tsaj̄òn, ndaà jchaa yije nga 'ñó kix̄i t̄jín kjoa nga jè Jesús xi jñò tsakat'aà krò, Nainá, k'oaá s'ín kisik̄ijna nga jè-né xi Na'èn-ná, kò t̄ijè-ne xi Cristo [x̄it̄a xi xó kisikasén-ne Nainá].

37 K'e nga k̄i'nchré 'én xi okitsò jñà x̄it̄a xi ya t̄ítsaj̄na, kisik̄ajno j̄j̄in in̄ima-la; k'eé kiskònangui-la Pedro kò x̄it̄a x̄ik̄jín xi i'nga xi t̄ikoa xó tsibíxaya-la Jesús. Kitsò-la:

—'Ndsè, ¿mé xi s'en-jen?

38 Pedro kitsò-la:

—T̄ik̄ajno jé-nò, k̄i t̄i jé binchaàtsji-nò; t'een bautizar yijo-nò it'aà ts'e Jesucristo nga jngoò ìjngoò-nò, mé-ne nga s̄ijchàat'aà-nò Nainá, t̄ikoa tsjá-nò In̄ima Tsjeè-la. 39 Koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, 'én xi tsibíjna tsaj̄òn-nò; t̄ikoaá ts'eé ìxti-nò, kò ngats'ìi x̄it̄a xi k̄j̄in t̄ítsaj̄na, nga yije xi jè sobà Nainá xó k̄ichja-la.

40 Pedro, k̄j̄in 'én k̄i'chjaj̄in-sa-la. 'Ñó k̄i'chjako. Kitsò-la:

—¡T̄inchat'aaxìn-là kjo'in xi tjoé-la jñà x̄it̄a koi xi ch'o s'ín!

41 Jñà x̄it̄a xi kòk̄jeīn-la 'én xi k̄i'chja Pedro komà bautizar; ma-la tsà jàn jmīi x̄it̄a xi jahas'en-t'aà nachrjein jè. 42 Kóhot̄jín, kix̄i chinchako 'én xi k̄i'nchré koni s'ín tsakóya-la jñà x̄it̄a xi tsibíxaya-la Jesús, t̄ikoa k̄jit'aà nachrjein maxkóya nga k̄j̄en-kò x̄ik̄jín t̄ikoa chjat'aà-la Nainá.

43 Ngats'ìi x̄it̄a xi ya t̄ítsaj̄na tà kitsakjòn-né k'e nga k̄jtseè ngats'ìi k̄j̄ondaà kò k̄joxkón xi kis'ìin jñà x̄it̄a xi tsibíxaya-la Jesús. 44 Jñà x̄it̄a xi jye

kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo bìtsajnajtín-né kóhotjín; síxkoaya yije mé tsojmì xi tjín-la. ⁴⁵ Otíjna nan-gui-la kò tsojmì xi tjín-la, ikjoàn síjòya tòn-la koni s'ín mochjeén-la nga jngoò ìjngoò. ⁴⁶ Nàchrjein inchiòn bixoña ya nditsin ingo ítjòn, kò ya ni'ya-la xíkjin nga kjèn-kjoò nga tjín-la kjotsja kò indaàjiìn tjín inima-la. ⁴⁷ Jeya kisikíjna Nainá; jñà xità naxandá tsjakeè komà xità-la Cristo; jè Nainá, nàchrjein inchiòn kisikas'en-t'aà-isa naxandá-la Cristo jñà xità xi jè mejèn-la nga kitjokàjiìn kjo'in.

3

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà jngoò-ne xità xi mìkiì ma fi

¹ Jngoò k'a kii Pedro kò Juan ya ingo ítjòn ts'e xità judío. Ijchò-la xi jàn nga nguixòn k'e nga chjat'aà-la Nainá jñà xità. ² Nàchrjein nchiòn bijchó síkíjna jngoò xità ima xi mìkiì ma fi. Xità jè k'oaá s'ín kits'iìn. Yaá bìjnajto xotjoa-la ingo ítjòn xi k'oas'ín tjt'aà 'ín: xotjoa xi ndaà kji. Xità jè, tòn síjé kjotjò-la jñà xità xi fahas'en nditsin ingo. ³ Jè xità xi mìkiì ma fi, k'e nga kijtseè Pedro kò Juan nga nchifahas'en nditsin ingo, kisijé kjotjò-la tòn. ⁴ Jè Pedro kò Juan, kiskoò'an; jè Pedro kitsò-la:

—¡Chítsejèn-'a-nájen!

⁵ Jè xità xi mìkiì ma fi kiskoò'an; k'oaá s'ín komà-la koni tsà tjin xi tsjá-la. ⁶ Tanga jè Pedro kitsò-la:

—Nimé tòn tjin-na xi oro kò xi plata, tanga jè xi tjin-na tsjaà-lè; it'aà ts'e Jesucristo xi Nazaret ts'e, tisítjiìn, tjtájmì.

7 Jè Pedro, k'e nga okitsò-la, kiskoé tsja kixi, kiskímìtjèn; nìtoón kis'e-la nga'ño tsji ndsokò, kóhokji ndsokò. 8 Jè xità jè, kiski'nga nga tsasítjèn; ikjoàn tsibíts'ia nga tsajmeè-ne; jahas'en-kò ndìtsin ingò jè Pedro kò Juan nga ndsokò kii-ne; fijen fikjá, kji'nga kitsian nga jeya kisikíjna Nainá. 9 Ngats'ìi xità naxandá kijtseè jè xità jè nga jye ma fi-ne kò nga jeya kisikíjna Nainá. 10 Tà kjòxkón-la xità, tikoáá tà kitsakjòn-né koni s'ín komàt'in jè xità jè nga jyeé beèxkon nga jè-né xi síjè kjotjò ton ya xotjoa ingò xi k'oas'ín tjí't'aa 'ín-la: xotjoa xi ndaà kji.

'Én xi kùichjaya Pedro ya nguitjoa-la ingò ts'e Salomón

11 Jè xità xi jye kjòndaà-ne, mìkìi tsjeiìn nga kitsobà'ño Pedro kò Juan. Ngats'ìi xità naxandá tà k'oaá komà-la; k'eé tsangachikon kùitjingui-la ya ingò ítjòn, ya nguitjoa-la xi 'mì Salomón. 12 Jè Pedro, k'e nga kijtseè jñà xità naxandá, kitsò-la:

—Jñò, xità xinguiáá xi xità Israel 'mì-ná, ¿mé-ne maxkón-onò? ¿Mé-ne ngajèn ch'ìan-nájen? ¿A k'oaá s'ín nìkìtsjeèn koni tsà nga'ño tsajèn kò kjòndaà tsajèn kòmandaà-ne xità jè nga ma fi-ne? 13 Jè xi Nainá tsò-la Abraham, Isaac, Jacob kò ngats'ìi xità jchínga-ná xi i'nga, jè-né xi jeya kàsíkíjna Jesús xi ch'ìnda-la ma; tijè-ne Jesús xi jñò kinìngatsja xitàxá. Jñò, mìkìi kits'ìi'nde k'e nga jè Pilato mejèn-la s'ìkíjnandeí-ne. 14 Jñò, kinachrekànguio jè xi Xità Tsjeè kò xi Xità Kixi; ikjoàn kinijé nga tsibìjnandeí jè xità xi mik'en kitjèn-la. 15 Jñò kinìk'eèn jè xi síkíjnakon-ná tanga jè Nainá kisìkjaáya-la. Ngats'ìi kjoa koi, ki'ya-nájen,

k'oaá ma-ne nga bènojmí-jen. ¹⁶ Jesús kàtsjá-la nga'ño xitá jè xi jño títsa'yaá tikoá yaxkoòn, koi-né nga mokjeiín-najen it'aà ts'e Jesús. Tà koií kjoa-la nga ndaà mokjeiín-najen nga ndaà kòmandaà-ne xitá jè nga nguixkoòn jño xi i títsajnaà.

¹⁷ "Ndsè, jyeé tíjìn-na, k'e nga k'oas'ín ki'nè ko xitaxá-nò nga kinìk'eèn Jesús, koi-né nga mìkì machiya-nò. ¹⁸ Jè Nainá, k'oaá s'ín kisikitasòn koni s'ín kiichja ngats'ii xitá-la xi kiichja ngajo-la nga jè Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá] k'oaá s'ín tíjìnè-la nga kiyá. ¹⁹ Koií k'oa 'mì-nòjen nga tikájno jé-nò, kì tì jè binchaàtsji-nò; Nainá tanguít'aà-là mé-ne nga jchat'aà-nò jé-nò ikjoàn tsjá-nò Nainá kjoa'nchán ts'e inima-nò. ²⁰ Kátasíkasén-nò Jesús, jè xi xó k'oas'ín kjòtseé jaàjìn-ne Nainá nga jè xi Cristo nga it'aà tsajòn kjoíí-ne. ²¹ Mochjeén-né nga ján kíjna ngajmì jè Jesucristo skanda k'e nga jè Nainá sùixitseyaya yije ìjngò k'a tsojmì xi tíjìn. K'oaá s'ín kitsjaà okixi Nainá k'e nga kiichja ngajo-la xitá tsjeè-la xi jè kisikjeén nga sa kjòtseé. ²² Moisés, k'oaá s'ín kitsò-la jña xitá jchínga-ná: "Jè Na'èn-ná xi Nainá, yaá kochrjekàjìn jngò xitá xinguiá xi kichja ngajo-la Nainá koni 'an. Jè tìná'ya-là koni s'ín kichjako-nò ngats'ii kjoa xi keènojmí-nò. ²³ Ngats'ii xitá xi mìkì kji'nchréñijon-la, jngò k'a tjáxin it'aà ts'e naxandá-la Nainá."

²⁴ 'Ngats'ii xitá xi kiichja ngajo-la Nainá, mats'ia-ne Samuel, skanda i'ndeí, saá koií 'én tsibénojmí mé kjoa xi tíma nachrjein i'ndeí. ²⁵ Kjondaà tsajòn-nò koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá it'aà ts'e xitá-la xi kiichja ngajo-la. Tikoáá kjondaà tsajòn-nò koni s'ín tsibíndaàjìn jngò

kjoa Nainá kò x̄ita jchínga-ná k'e nga kitsò-la Abraham: “Ngats'ì x̄ita xi t̄jín nga t̄jtsa isò'nde kochikon-t'in-né xi it'aà ts'e tje-lè.” ²⁶ Nainá, k'e nga kisikjaáya-la Ki'ndí-la, j̄ñò kisikasén ítjòn-nò nga siichikon-t'in-nò mé-ne nga sikjatj̄ya-là kjohítsjeèn-nò nga jngoò ìjngoò, nga mì t̄i ch'o s'en-nò.

4

K'e nga jè Juan kò Pedro kiìkò x̄ita naxandá ya nguixkòn x̄itaxá

¹ Pedro kò Juan tákó t̄ik'eé nchihóko x̄ita naxandá nga ijchò j̄ñà nò'miì, t̄jiko jè x̄ita skò-la policia xi síkinda ingò ítjòn kò j̄ñà x̄ita saduceo. ² J̄ñà x̄ita koi 'ñó jti komà-la nga jè Pedro kò Juan k'oaá s'ín tsakóya-la x̄ita naxandá nga jyeé ki'ya-la nga kjoaáya-la x̄ita xi jye k'en koni s'ín jaáya-la Jesús. ³ Kitsobà'ñó, kiìkò, ikjoàn kiskinìs'en ndayá nga jyeé kjònguixòn. Yaá kisikítsajna ndayá skanda komà nchijòn. ⁴ 'Ñó kjìn ma-ne x̄ita xi kòkjeiín-la k'e nga kiì'nchré 'én xi kiìchja Pedro kò Juan. Jyeé ma 'òn jmii x̄ita x'ín xi mokjeiín-la; kò j̄ñà íchjín xi kòkjeiín-la mìkiì kòxkeya.

⁵ Xi komà inchijòn, kjòxkóya ján Jerusalén x̄ita skò-la j̄ñà x̄ita judío kò x̄ita jchínga kò x̄ita chjine xojon xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés.

⁶ T̄ikoa ya t̄jna Anás, xi nò'miì ítjòn, Caifás, Juan, kò Alejandro, ngats'ì x̄ita xíkjín j̄ñà xi nò'miì ítjòn.

⁷ Kiskinìkjaá Pedro kò Juan, ikjoàn chinchá osen nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá ts'e nga'ñó? ¿Yá xi kitsjaà'nde-nò nga x̄ita xk'én nindaà-nò?

⁸ Jè Pedro nga ndaà tíjìn inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Jñò xi xitaxá ítjòn 'mì-nò kò xità jchínga-la naxandá Israel: ⁹ Jñò, ¿mé-ne mejèn-nò nga jchaa kjondaà xi kòmat'in xità jè nga kòmandaà-ne nga jye ma fi-ne? ¹⁰ Jñò nga nguixkoòn, kénajmí-nòjen, tìkoà kàtji'nchré yije ngats'ìi xità naxandá Israel. Xità jè, it'aà ts'eé Jesucristo xi Nazaret ts'e kjòndaà-ne. Tijè-ne xi kinik'eèn nga tsakat'aà krò, tanga Nainá kisìkjaáya-la. ¹¹ Jñò, k'oaá ngaya-la koni chjinechrjó xi bíndaà ni'ya. Kinachrjekàngui-nò Jesús koni jngoò ndajo xi nimé chjí-la. Tanga i'ndeí jè tíjna ítjòn koni ndajo chrjangui-la chrjó ni'ya. ¹² Tà jngoò ma xità xi ma-la ochrjekàjìin-ná kjo'in, tà jè Jesucristo. Mì tì yá xità tjín-ne i it'aà nangui xi Nainá kisikasén nga koma kochrjekàjìin-ná kjo'in.

¹³ Jñà xitaxá, k'e nga kijtseè nga 'ñó chja Pedro kò Juan nga mìkiì tsakjón, tìkoà kijtseè nga taxki ndí xità-né nga mìtsà 'ñó ma-la xojon, tà kjòxkón-la; k'eé kjòchiya-la nga jñà xità xi tsajmeìko Jesús. ¹⁴ Tìkoà kijtseè nga ya síjna jè xità xi jye kjòndaà-ne, k'oaá s'ín komà-ne nga mì tì kó kitsò-la. ¹⁵ K'eé tsachrje jngoò tjò ni'ya osen, ikjoàn tsajoóya-ne. ¹⁶ Kitsò-la xíkjín:

—¿Mé xi sikoáá xità koi? Ngats'ìi xità naxandá Jerusalén, jyeé tíjìn-la kjòxkón xi kis'ìin, mìkiì koma kí'maá. ¹⁷ Kìinchaxkón-laá nga ni tì jngoò xità kohóko-ne xi it'aà ts'e Jesús, mé-ne nga mì tì kii kobísòn-ne kjoà koi.

¹⁸ K'eé kii chja ijngoò k'a-la Pedro kò Juan; kitsjaà-la okixi nga jngoò k'a mì tì kii tíj'nde-la nga

kìchjã-ìsa-lã, tìkoa kòkòya-ìsa-lã xìtã ìt'aa ts'e Jesús.
 19 Jè Pedro kò Juan kùichjã, kitsò-lã:

—Jñò, ndaà jchósòn-là, ñá-láá xi kixi tjín nga nguixkòn Nainá. ¿Yá-né xi sikitasòn-lajen? ¿A jñò-nò xi xìtã 'mì-nò? ¿A xi jè sobá Nainá? 20 Mìkiì kòma jyò kìtsajna-jen ìt'aa ts'e kjoã xi ki'ya-jen kò xi kina'yà-jen.

21 Jñà xìtaxá mìkiì kjòtsji-lã kós'ín sikkò nga tsjá-lã kjo'in, tà chincháxkón-lã, ikjoàn kisikìtsajnandeí-ne, koií kjoã-lã nga jñà ngats'ii xìtã naxandá, 'ño jeya kisikìjna Nainá ìt'aa ts'e kjoxkón xi komà. 22 Koií-né nga jè xìtã xi jye kjòndaà-ne, tsatoó ichán nó tjín-lã k'e nga k'oas'ín komàt'in kjoxkón jè.

Kó s'ín kisijét'aa-lã Nainá jñà xìtã xi mokjeín-lã ìt'aa ts'e Cristo

23 K'e nga jye tsibìtsajnandeí-ne Pedro kò Juan, kii-ne ñánda tútsajna xìtã xíkjín; tsibénojímí yije-lã kó kitsò-lã jñà nò'mì ítjòn kò jñà xìtã jchínga. 24 Jñà xìtã xíkjín, k'e nga jye kù'nchré koni s'ín kis'enojmí-lã, ngats'ii, tsibíts'ia nga tà jngòò jta kùichjat'aa-lã Nainá, kitsò:

—Ji Nã'èn xi jì tjín-lè kindã ngats'ii xi tjín, nga jì tsibìndii ngajmì, nangui kò ndáchikon, ngats'ii tso-jmì xi tjín isò'nde. 25 Nga kò Inìma Tsjeè-lè kinìkjiín tso'ba chì'nda-lè David xi xìtã jchínga kjiìn-najen nga k'oã kisi:

¿Mé-ne nga mats'en-ne xìtã isò'nde?

Kò jñà xìtã naxandá, ¿mé-ne kjoã ts'en joóya-ne xi kondrã ts'e Nainá?

26 Kjòxkóya xìtaxá ítjòn xi tjín isò'nde;

kisìjngòò yijo-lã jñà xìtã xi tjín-lã kjotíxoma

nga kondra kiì-la Nainá kò Cristo, [xìtá xi xó kisìkasén-ne Nainá].

²⁷ 'Kixí kjoa, jè Herodes kò Poncio Pilato, kò xi taxki xitá xi mìtsà xitá judío, kò ngats'ìi xitá naxandá Israel, kisìjngòò yijo-la ì naxandá jè, nga kondra kiì-la Kì'ndí-lè Jesús xi xitá tsjeè xi ngaji xó jì kichjaàjìin-ne nga kinikasín nga jè xi Cristo. ²⁸ Jñà xitá koi, k'oaá s'ín kis'ìin yije koni s'ín tjíndaà-lè nga tisa tàts'en-la kjoa nga k'oas'ín koma. ²⁹ Na'èn, ì'ndeì, chítsején-la xitá koi nga mejèn-la beètòon-najen; tìchjåt'aà-nájen nga mìki kiskón-jen nga ma kinókjoaya-jen 'én-lè xi chì'nda-lè 'mì-nájen. ³⁰ Takói nga'ñó xi tjíya ndseji nga kàtandaà-ne xitá xi xk'én; it'aà ts'e Chì'nda Tsjeè-lè Jesús, t'ìin kjoàkón xi okó kjoajeya-la Nainá.

³¹ K'e nga jye kiìchjåt'aà-la Nainá, ts'a ch'ón ya ì'nde ñánda títajna. Ngats'ìi xitá xi ya títajna kis'ejiin inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá; mì tì kiì kitsakjòn-ne nga kiìchjaya 'én-la Nainá.

Kó kis'ìin jñà xitá-la Cristo nga nijngòò xi kisìchjåt'aà-la tsojmì xi mochjeén-la

³² Ngats'ìi xitá xi jye kòkjeiín-la, ngásòn ngáya tjín inìma-la kò kjòhítseèn-la; ngats'ìi tsojmì xi tjín-la nga jngòò ìjngòò, ts'e yije-né kóhotjín. Nijngòò xi kitsò: “Tsojmì xi tjín-na, tà ts'an, tajngòò-ná.” ³³ Jñà xitá xi tsibíxáya-la Jesús 'ñó tse nga'ñó kis'e-la nga isa ndaà tsibénojmi nga jye jaáya-la Na'èn-ná Jesucristo it'aà ts'e kjoabiyaà. Ngats'ìi jñà xitá koi, Nainá 'ñó ndaà kisìchikon-t'in. ³⁴ K'oaá s'ín komà-ne nga nijngòò xitá kisìchjåt'aà-la tsojmì xi mochjeén-la. Jñà xitá xíkjín xi tjín-la nangui kò

jñà xi tǐn-là ni'ya, otǐjna. Ikjoàn f'iikò yije tòn-là tsojmì xi otǐjna. ³⁵ Síngatsja jñà xǐta xi tsibíxáya-là Jesús; ikjoàn síka'bí-là xíkǐn nga jngoò ìjngoò mé xi chijat'aà-là. ³⁶ Yà tǐnajiìn jngoò xǐta levita xi José 'mì. Yáà ì'nde-là naxandá Chipre. Jñà xǐta xi tsibíxáya-là Jesús, tsibít'aàsòn 'ín-là: Bernabé kitsò-là. (Ín jè, tsòyaá-ne: xǐta xi síjehikon-ná.) ³⁷ Xǐta jè, kijna jngoò 'nde-là nangui; tsatǐjna; j'iikò tòn-là; kisingatsja jñà xǐta xi tsibíxáya-là Jesús.

5

Jé xi tsohótsji Ananías kò Safira

¹ Tanga ìjngoò xǐta x'ín xi 'mì Ananías kò chjoón-là Safira, tǐkoà tsatǐjna jngoò 'nde nangui-là. ² Xǐta jè tsajoóya-ne kò chjoón-là, tsibí'ma chiba tòn chǐjǐ-là nangui. Tà chiba j'iikò nga kisingatsja jñà xǐta xi tsibíxáya-là Jesús. ³ Jè Pedro kitsò:

—Jǐ Ananías, ¿mé-ne kòbil'nde-ne nga xǐta neǐ kòfahas'en-jiìn inǐma-lè nga mejèn-lè kachonachan-là Inǐma Tsjeè-là Nainá nga kòbì'ma chiba tòn chǐjǐ-là nangui? ⁴ ¿A mìtsà tsǐji nangui? K'e nga jye kòhotijni, ¿a mìtsà tsǐji tòn? ¿Mé-ne k'oas'ín kàníkǐtsjeèn-ne jiìn inǐma-lè? Mìtsà taxkǐ xǐta mejèn-lè kachonachan-là, jè sobà Nainá.

⁵ Jè Ananías, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiskaàjndoòt'aà nangui, k'en. Ngats'ii xǐta xi kis'ejiìn-là kjoà xi komà, ndaà jchán kitsakjòn. ⁶ K'ée j'ii i'nga ìxti x'ín xi kisikájté nikje yijo-là Ananías; tsachrje ni'ya, nga kii kǐhijìn.

⁷ Tjín-la tsà jàn hora nga j'ì Safira chjoón-la Ananías; mìkiì tjìin-la mé kjoa xi komà. ⁸ Pedro kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A k'oaá tjín kòhotijna-nò nangui-nò koni tjín bixón?

Jè chjoón kitsò:

—Jon, k'oaá tjín kòhotijna-najen.

⁹ Jè Pedro kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín kàchibàya-nò? ¿A k'oaá s'ín kànìkítsjeèn nga ma chónachan-là jè Inima Tsjeè-la Nainá? Chítsején-la jñà ìxti xi nchajto xotjoa ni'ya. Jñà kòfi kíhijìn x'in-lè; tìkoáá ngaji, jñà kjìko-lè.

¹⁰ Chjoón jè, nìtoón kiskaàjndoòt'aà nangui ya ñánda síjna Pedro; k'en. K'e nga jahas'en ni'ya jñà ìxti x'in, kijtseè nga jye k'en; tsachrje ni'ya; kii kíhijìn-t'aà-la x'in-la. ¹¹ Ngats'ì xìtā naxandá-la Cristo kò ngats'ì xìtā xi kii'nchré kjoa koi, ndaà jchán kitsakjòn.

Kjoxkón ndaà xi kis'ìn jñà xìtā xi tsibíxáya-la Jesús

¹² Jñà xìtā xi tsibíxáya-la Jesús, kjìn kjoxkón xi okó kjoajeya-la Nainá kis'ìn nga nguixkon xìtā naxandá. Ngats'ì xìtā-la Cristo, yaá bixoña kjit'aà ya ingo ítjòn ya nguitjoa-la xi 'mì Salomón. ¹³ Jñà xìtā xi mìkiì mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo, nijngoò kjò'ñóhikon nga ya kiit'aà-la jñà xìtā-la Cristo. Tanga jñà xìtā naxandá, 'ñó ndaà kijtseèxkón jñà xìtā-la Cristo. ¹⁴ Tanga jñà xìtā xi kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo, íchjín íchjá, isaá 'ñó kòkjìn-ya-isa. ¹⁵ Jñà xìtā tsachrje xìtā xi xk'én ya iya ndiyá; kisikáyijòsòn naxan kò nijñaà mé-ne k'e nga kjoa Pedro, nas'ín tà jè 'nguién-la skat'aà i'nga-la jñà

x̄ita xk'én. ¹⁶ T̄ikoa k̄j̄n x̄ita j'ìi ya Jerusalén xi inchrobà-ne naxandá xi k̄jiyijòt'aà chrañà-là; j'ìiko x̄ita xi xk'én k̄o j̄ñà xi in̄ima ch'o-là neij̄ nchibeètoòn; ngats'ìi x̄ita koi k̄j̄ndaà yijeé-ne.

K̄jo'in xi tsatoj̄in Pedro k̄o Juan

¹⁷ Jè n̄o'mīi ítjòn k̄o ngats'ìi x̄ita xi ya báhij̄tako, j̄ñà xi ya ch̄ja-ne it'aà ts'e x̄ita saduceo, k̄j̄ochin̄ikeé j̄ñà x̄ita xi tsibíxáya-là Jesús. ¹⁸ Kitsobà'ñó; kīk̄o; kiskin̄is'en ndayá xi ts'e naxandá. ¹⁹ Tanga k'e nga jye k̄oj̄ñò, jngoò àk̄j̄ale-là Nainá ijchò k̄ix'a-là xotjoa ndayá. Tsachr̄je x̄ita koi; kitsò-là:

²⁰ —Tanguió, tinchaj̄toò xotjoa ingo ítjòn. Tènoj̄mí yije-là x̄ita naxandá kós'in kitsaj̄nakon x̄ita it'aà ts'e Cristo.

²¹ K'e nga kīi'nchré 'én koi, nga komà nchijòn, taj̄ñòyaá kīi ya ingo ítjòn, ik̄joàn tsibíts'ia nga tsakóya-là x̄ita.

Tik'e-ne chixoña jè n̄o'mīi ítjòn, ngats'ìi x̄ita-là xi ya títsaj̄nako. Kīich̄ja-là ngats'ìi x̄itaxá k̄o x̄ita jchínga ts'e naxandá Israel; ik̄joàn kiskin̄ik̄jaá j̄ñà x̄ita-là Cristo xi títsaj̄na'ya ndayá. ²² Tanga k'e nga ijchò j̄ñà policía, mikīi kisakò-là j̄ñà x̄ita xi títsaj̄na'ya ndayá; tà k'oaá s'in inchrobà-ne; kitsjaà okixi nga mì t̄i yá tjín-ne. ²³ Kitsò:

—K'e nga k̄obijchò-jen, ndaà tíchjoàj̄to xotjoa-là ndayá. J̄ñà x̄ita soldado xi síkinda, yaá nchaj̄to xotjoa, tanga k'e nga k̄obitjaàs'en-jen mì t̄i yá x̄ita tjín-ne iya ndayá.

²⁴ K'e nga kīi'nchré 'én koi, jè n̄o'mīi ítjòn k̄o n̄o'mīi xi i'nga k̄o jè x̄ita sko-là policía xi síkinda ingo ítjòn, tà k'oaá komà-là nga mikīi machiya-là

kós'ín koma nga kjoehet'aà kjoa koi. ²⁵ Tík'eé-ne j'ìi jngoò xità xi j'ìi kénajmí, kitsò:

—Jñà xità xi kichinìs'en ndayá ngojña, yaá títsajna ingo ítjòn nga nchihokóya-la xità naxandá.

²⁶ K'eé kii jè xità sko-la policía xi síkinda ingo, kjihijtako jñà policía xi i'nga nga kiikjaá Pedro ko Juan. Tà kjondaá inchrobàko. Jñà tsakjón-la xità naxandá tsà ndajo koi'è nga sùk'en. ²⁷ K'e nga j'ìiko, chinchá osen ñánda nchijoóya-ne. Jè no'mii ítjòn kitsò-la:

²⁸ —¿A mìtsà k'oas'ín ki'mì-nòjen nga jngoò k'a mì tì k'oaá tsò-ne 'én xi kòkóya it'aà ts'e Jesús? I'ndeji, kòhokji Jerusalén, jyeé títsachinìsòn yije kjotíxoma-nò; tìkoáá mejèn-nò ngajen chinì'nè-nájen nga k'en xità xi 'mì Jesús.

²⁹ Jè Pedro ko xità xi i'nga xi taña tsibíxáya-la Cristo kitsò:

—Ìsaá 'ñó mochjeén nga jè Nainá sikitason-lajen mì k'oaá-ne koni xi taxki xità. ³⁰ Jè xi Nainá tsò-la xità jchínga-ná kisikjaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaá, tije-ne Jesús xi jñò kinik'eèn nga tsakat'aà krò. ³¹ Nainá, 'ñó jeya kisikíjnat'aà chrja kixi-la. Xitaxá ítjòn kisikíjna. Tìkoáá jè kisikíjna nga jè kochrjekajin-ná kjo'in. K'oaá s'ín kis'ìin Nainá, mé-ne nga jñá xi naxandá Israel 'mì-ná sikaajnoáa jé-ná; mì tì jè kinchátsji-ná nga sijncháat'aà-ná Nainá jé xi tjín-ná. ³² K'oaá s'ín bènajmí-nòjen kjoa koi xi xkoòn ki'ya-najen. Tìkoá bènajmí kixi-né jè Inima Tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la jñà xità xi sikitason-la Nainá.

³³ K'e nga kii'nchré 'én koi, 'ñó jchán kòjti-la; skanda mejèn-la sùk'en. ³⁴ Ya tijnajin jngoò xità

fariseo xi tikoā xá tjin-lā xi 'mì Gamaliel, jè xi okóya kjoṭixoma. Ngats'ì jñà xita naxandá 'ñó ndaà beèxkón xita jè. K'eé tsasíjna-kixi-jiin-lā ngats'ì jñà xita xi tjin-lā xá; kitsjaà okixi nga kàtitjo jngoò tjò ni'ya jñà xita xi tsibíxáya-lā Jesús. ³⁵ Jè Gamaliel kitsò-lā xitaxá xíkjin:

—Jñò ngats'ioò xi xita xinguiá Israel 'mì-ná, ndaà tikítsjeèn mé kjoa xi sikoo jñà xita koi. ³⁶ Tikítsjeèn jñà naxrjein xi jye tsato, tsibijnaá jngoò xita xi ki'mì Teudas. K'oaá kitsò nga xita ítjòn-né. Komà-lā tsà ñijòn sindo xita xi kiit'aà-lā. Tanga k'e nga kisik'en xita, ngats'ì xita xi kiit'aà-lā, kitsjohoba-né. Tà yaá jyehet'aà kjoa. ³⁷ K'e nga komà iskan, jè naxrjein nga kòxkeya xita, tsatsejèn lingoò xita xi 'mì Judas xi xita Galilea. Tikoáá kjin xita naxandá kiit'aà-lā. Tanga k'e nga kinik'en xita jè, tikoáá ngats'ì xita xi ya kiit'aà-lā, kitsjohoba yije-né. ³⁸ I'ndeí k'oaá ma-ne koxan-nò, tà tikjehet'aà kjoa. Tji'nde-là xita koi nga kàtji-ne. Tsà tà xá ts'e xitaá xi nchis'in kjoehet'aà-né. ³⁹ Tanga tsà xá ts'e Nainá-né xi nchis'in, mìkiì kichikjoa-nò nga jñò kixkàn-kò; tikindaá yijo-nò tsà koi naxrjein-lā, tsà xá-lā Nainá titsabixkàn-koo.

⁴⁰ Ngats'ì xita xi títsajna junta, kòkjeín-lā koni s'in kitsò Gamaliel. K'eé kiichja lingoò k'a-lā jñà xita xi tsibíxáya-lā Jesús. Ikjoàn tsaja-lā. 'Ñó tsibínè-lā nga mì tì k'oa s'in kichjaya-ne it'aà ts'e Jesús. Ikjoàn kisikítsajnadejí-ne. ⁴¹ Jñà xita xi tsibíxáya-lā Jesús, 'ñó tsja tjin-lā k'e nga itjo-ne ni'ya nga jè Nainá kitsjaà'nde nga kitjoé-lā kjondaà nga kisikjeín kjo'in xi kjoa ts'e Jesús. ⁴² Jñà xita koi,

mìkiì jyò tsibìtsajna. Nàchrjein inchiyòn tsakóya tìkoà kiichjaya 'én ndaà-la Nainá ya ingo ítjòn kò xi kj'eíí ni'ya nga jè Jesús xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

6

K'e nga itoò xità kitjaàjìn xi kisìchját'aà

¹ Jñà nàchrjein koi, k'e nga jye 'ñó tímakjìn-ya xità xi kota'yàt'aà-la Cristo, jñà xità xi chja 'én griego tsibìts'ia nga tsohojét'in jñà xità xi chja 'én hebreo, nga jñà íchjín ka'àn xi ts'e xità griego mì ngàsòn tí'biì-la tsojmì xi kine koni jñà íchjín ka'àn xi ts'e xità hebreo. ² Jñà xità xi tejò ma-ne xi tsibíxáya-la Jesús, tsibíxkóya ngats'ìì xità xi kota'yàt'aà-la Cristo, kitsò:

—Mì-la kiì ndaà tjín nga sikkjina-jen xá-la Nainá nga mì tì kiì kinókjoaya-najen 'én-la Nainá, nga nguì ta koi xá s'en-jen nga xità imà sikkjèn-jen. ³ 'Ndsè, chjaájñoò itoò xità x'in xi 'yaà nga ndaà nchisíjchá yijo-la, tìkoà ndaà tíjìn inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá, xità xi ndaà kjohítsjeèn tjín-la mé-ne jñà kongatsja xá koi. ⁴ Ngajen, kjit'aà nàchrjein kinókjoat'aà-lajen Nainá; tìkoà kokóya-jen 'én-la Nainá.

⁵ Jñà 'én koi, ndaà kisaseèn yije-la ngats'ìì xità. K'eé jaàjìn Esteban, jngoò xità x'in xi ndaà mokjeiín-la ít'aà ts'e Nainá, tìkoà ndaà tíjìn inìma-la jè Inìma Tsjeè-la Nainá. Tìkoà kitjaàjìn Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás, jngoò xità Antioquía xi jahatjìya-la nga xità judío komà. ⁶ Jñà xità xi itoò ma-ne chinchá osen nga nguixkòn xità xi tsibíxáya-la Jesús. Kò jñà xità xi tsibíxáya-la

Jesús kiìchjatjì it'aà ts'e Nainá, ikjoàn tsohósòn-la tsja nga kjòngatsja xá.

⁷ Ìsaá 'ñó tsabísòn-ìsa 'én-la Nainá. Ya naxandá Jerusalén saá 'ñó saá 'ñó makjìn-ya xita xi kota'yàt'aà-la Cristo. Skanda jña nò'miì, tikoáá jyeé kjìn ma-ne xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo.

K'e nga kindobà'ñó Esteban

⁸ Jè Esteban, 'ñó ndaà kis'e-la nga'ñó kò kjondaà xi it'aà ts'e Nainá. K'oaá komà-ne nga kjìn kjòxkón xi okó kjoajeya-la Nainá kis'iìn ya ijìn naxandá.

⁹ Tjín i'nga xita xi ya chja-ne ni'ya ingo sinagoga ñanda maxkóya xita judío xi jye títsajndeji-ne, kò xita Cirene, xita Alejandría, xita Cilicia kò xi ján i'nde-la Asia; tsibíts'ia nga tsakátikjoó kò Esteban.

¹⁰ Tanga xita koi, mìkìl kisìkijne, nga jè Esteban, kó kjojítsjeèn-la Inima Tsjeè-la Nainá kiìchja. ¹¹ K'eé tsohótsji xita xi tsibíchji-la nga kitsjaàt'in 'én ndiso; kitsò:

—Kina'yà-lajen Esteban nga chjajno-la Moisés kò Nainá.

¹² K'oaá s'ín komà-ne nga kòjti-la jña xita naxandá kò xita jchínga kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìl Moisés. Kitsobà'ñó Esteban, kùkò ñanda títsajna xitaxá ítjòn xi joóya-ne kjotíxoma. ¹³ Ijchòkò xita ndiso xi kitsjaàt'in 'én, kitsò:

—Xita jè, mìkìl jyò bìjna, kjit'aà nachrjein chjajno-la jè Ingo Tsjeè-la Nainá kò kjotíxoma xi kiskìl Moisés. ¹⁴ Jyeé kina'yà-lajen nga tsò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, sùkixòña Ingo-la Nainá tikoá sùkijatjìya-la kjotíxoma xi 'né koni s'ín tsakóya-ná Moisés.

¹⁵ Ngats'iì xitaxá xi ya títsajna, k'e nga kiskoò'an Esteban, k'oaá s'ín kijtsee ìsén-la koni kji ìsén-la àkjale.

7

'Én xi kùichja Esteban nga tsasìko yijo-la

¹ Jè xitá sko-la nò'miì kiskònangui-la Esteban kitsò-la:

—¿A kixií kjoa nga k'oa tjin jé xi ónè-lè xitá?

² Jè Esteban kitsò:

—'Ndsè, kò xi xitá jchínga 'mì-nò, tjiná'ya-ná: Jè Nainá, xi 'ñó jeya tjna, yaá ijchòkon ñánda tjna xitá jchínga-ná Abraham k'e nga tákó ya tjna Mesopotamia, k'e nga tikj'eè bijchó kijna ján naxandá Harán. Kò jè Abraham kijtsee tsejèn-né kó kji Nainá. ³ K'ée kùichja Nainá, kitsò-la: “Titjòjin nangui-lè; tikítsajnei xitá xingui; t'in kijni ya nangui ñánda 'an kokoò-lè.” ⁴ Jè Abraham, itjokàjin nangui-la xitá Caldea; ján kii kijna nangui Harán. K'e nga k'en na'èn-la, Nainá j'ìiko i i'nde jè ñánda titsajnaá i'nde. ⁵ Nainá, nimé i'nde kitsjaà kjotjò-la; ni tsà tà itsé ñánda kosijnasòn jngoò ndsoko. Tanga k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba nga kitsò-la nga ts'ée koma kò ts'ée xitá tje-la nitá mé nachrjein-ne. Nachrjein koi, kj'eè ixtií tjin-la jè Abraham. ⁶ Nainá k'oaá s'ín kitsò-ìsa-la: “Jñà tje-lè, xitá chi'ndaá koma; ñijòn sìndo nó xìn naxandá sìjchá yijo-la nga sìkjeín kjo'in.” ⁷ Nainá kitsò: “Aán tsjaà-la kjo'in jè naxandá ñánda chi'nda kítsajna; k'e nga koma iskan, kitjokàjin-né nangui jè. Kjinchrobà ijngoò k'a-ne ijndé, kò íí i'nde jè, skoexkón-na.” ⁸ Nainá jngoò kjoa tsibíndaàjin-kò

Abraham nga sít'aà chiba-la yijo-la xita kjoa ts'e circuncisión. Abraham, kis'e jngoò-la ki'ndí xi Isaac ki'mì; k'e nga ijchò jùn nàchrjein nga kits'iìn, tsibít'aà chiba-la. Isaac kis'e-la ki'ndí xi 'mì Jacob; k'oaá tís'ín kisìkò. Jacob, kis'e-la ixti xi tejò ma-ne tje-la xita jchínga-la naxandá Israel. K'oaá tís'ín tsibít'aà chiba-la.

⁹ 'Jña ixti-la Jacob, xi xita jchínga-ná, kjòxítakòn-keè jè 'ndse xi 'mì José; ikjoàn tsatíjna nga kiìkò xita xi tsatse ján nangui Egipto. Tanga Nainá kisìkinda José. ¹⁰ Nainá kisìchját'aà-la nita mé kjoa xi kis'e-la José. Kitsjaà-la kjohítsjeèn, kitsjaà-la kjondaà nguixkon faraón xi xitaxá ítjòn tíjna ján naxandá Egipto. Jè Faraón kisikíjna José nga jè tsatíxoma-la naxandá Egipto, tikoá jè tsatíxoma ni'ya-la faraón.

¹¹ 'Jña nàchrjein koi j'ì kjinchrá kóhokji nangui Egipto kò i'nde Canaán; tseé kjo'in kis'e-la xita; jña xita jchínga-ná tsjìn tsojmì xi kine. ¹² K'e nga kiì'nchré Jacob nga tjín tsojmì xi ma chine ján Egipto kisikasén nga kiìkjaá ítjòn tsojmì ixti-la jña xi xita jchínga-ná. ¹³ Xi komà jò k'a nga kiìkjaá tsojmì, José tsakó-la yijo-la xíkjín nga 'ndse ma-ne. Faraón k'oaá s'ín komà-ne kijtseèxkon, ñánda nchrobát'aà-ne tje-la José. ¹⁴ José kiskinikjaá Jacob xi na'èn-la ma nga kjitjìngui-la ján Egipto. Ngats'ìi xita xíkjín, jàn kaàn kò chrj'oòn ma-ne. ¹⁵ K'oaá s'ín komà-ne nga kiì Jacob ján Egipto; yaá k'en; tikoá yaá k'en ngats'ìi ixti-la jña xi xita jchínga-ná. ¹⁶ Xi komà iskan, kiìkò nindaà-la Jacob kò ts'e ti-la nga kiì kíhijìin jngoò ngajo itsjó ján Siquem; i'nde ñánda tsatse Abraham xi tsatíjna

ixti-la Hamor.

¹⁷ K'e nga jye kjòchraña nàchrjein nga kítasòn 'én koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá koni s'ín tsajoókjoò Abraham, jè naxandá Israel, 'ño kòkjìn-ya jña xita-la ján Egipto. ¹⁸ Ijchò nàchrjein nga iŋgoò xita kisakò xi xita skò-la tsibìjna ján Egipto; tanga xita jè, mìkìi beèxkon José. ¹⁹ Xitaxá ítjòn jè, tsibíts'ia nga kiskoònachan-la xita jchínga-ná nga kijtseètoòn; kis'iìn-la kjo'ño nga kitsjeiìn takòn ngats'iì ndí ixti-la mé-ne nga kàtiyaà yije-ne nga kàtachija tje-ne. ²⁰ Tijnà-ne nàchrjein koi, kits'iìn Moisés. Kì'ndí jè, 'ño ndaà kji isén-la. Jàn sá kisikìjna'ma ni'ya-la xita jchínga-la. ²¹ K'e nga ijchò síkìjna ijìin nandá, jè tsòti-la faraón kiskoétjò, kisìjchá koni tsà kì'ndí ts'e. ²² Jè Moisés kiskoòta'ya ngats'iì kjoachjine xi tjín Egipto. 'Ñó ndaà kjohítsjeèn xi kis'e-la, ndaà kùchja tìkoà ndaà kis'iìn.

²³ 'Moisés, k'e nga jye tjín-la ichán nó k'oaá s'ín tsi'beé-la ikon nga mejèn kiìkon xita naxandá Israel xíkjin. ²⁴ Moisés, k'e nga kijtseè nga ch'o tìnìkò jngoò xita Israel xíkjin, tsasikò nga kisik'en xita Egipto mé-ne nga kòjndà-ne. ²⁵ Moisés, k'oaá s'ín tísíkìtsjeèn, maá-la tsà tímachiyaá-la jña xita Israel xíkjin nga jè Moisés sùkjeén Nainá nga sùkìtsajnandèjì; tanga jña xita Israel mìkìi kjòchiya-la. ²⁶ K'e nga komà inchijòn, Moisés kijtseè jò xita Israel xi nchikjaán-kjoò, mejèn-la kotekjáya-la, kitsò-la: “Jño xi 'ndse chiba, ¿mé-ne bixkàn-ko-nò xinguiò?” ²⁷ Jè xita xi tíkjaán-ko xíkjin, k'èé kii jahitjen Moisés, kitsò-la: “¿Yá xi xitaxá kàsíkìjna-lè kò xi ixkàlè kàtsò-lè xi it'aà tsajen? ²⁸ ¿A tìkoáá mejèn-lè nga sùk'en-ná koni s'ín

kinik'in ngojña jè xita Egipto?" ²⁹ Moisés, k'e nga kiì'nchré 'én koi, tsanga-né; ján kiì kijná i'nde ñánda 'mì Madián. K'oaá s'ín tsibijna koni jngoò xita xi kjìin i'nde-la; jò ixti kis'e-la.

³⁰ 'K'e nga jye ijchò ichán nó nga tíjna Madián, Moisés, tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi ya síjnajìin ni'ín ñánda títi jngoò yá na'yá ya chrañàt'aà-la nindoò Sinaí, ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. ³¹ Moisés, k'e nga tíkotsejèn-la jè yá na'yá xi títi, tà kjòxkón-la koni s'ín tíma; k'e nga isa chrañàt'aà kiì kasìjna nga isa ndaà skoe, kiì'nchré jta-la Nainá nga kiìchja-la, kitsò: ³² “An-ná xi Nainá tsò-na xita jchínga-lè, Nainá tsò-na Abraham, ko Isaac, ko Jacob.” Tanga jè Moisés tà tsatsé-né nga 'ño kitsakjòn, mìkiì kitsò-ikon nga kiskoòtsejèn-la. ³³ Jè Nainá kitsò-la Moisés: “Chjaàxìn xojté xi titsjayi; jè i'nde ñánda tisìjnasòin, i'nde tsjeè-né. ³⁴ Ndaà tìbe kjo'in xi nchisíkjeiín xita-na xi títsajna Egipto. Jyee ki'nchrè-la nga nchihojét'aà-na; koií xá kòbitjojen-na nga siìkítsajnandiaá. Koií xá tìchjà-lè, nchroboí, ján siìkasén-lè Egipto.”

³⁵ 'Jña xita Israel nas'ín tsachrjekàngui Moisés k'e nga kitsò-la: “¿Yá xi xitaxá kàsíkijna-lè ko xi ixkàlè kàtsò-lè?”, tanga jè sobá Nainá kisikasén ján naxandá Egipto koni jngoò xitaxá ítjòn xi kisikítsajnandeíi xita Israel. Nainá kisikjeén jè àkjale xi tsatsejèn-jìin yá na'yá xi títi. ³⁶ Jé Moisés xi tsachrjekàjìin xita Israel ján naxandá Egipto. Nainá kisikjeén Moisés nga 'ño kjìn kjoxkón kis'iin kóhokji Egipto, ko ya Ndáchikon Inì, kóhokji ñánda nangui kixì choòn nga ichán nó chinchimaya

ndiyá. ³⁷ Tijè-ne Moisés xi kitsò-la jñà xitá Israel: “Nainá kočrjekàjiin jngoò xi tì xitá xinguiòo-nò, jè xi kichja ngajo-la Nainá koni 'an.” ³⁸ Tikoaá tijè-ne Moisés xi tsibijnako xitá naxandá Israel ya ñánda nangui kixì choòn, jè xi tsohóko àkjale ya nindoò Sinaí, jè xi tsajmeiiko xitá jhínga-ná nga kisikatoya-la 'én xi kitsjaà-la àkjale; tikoaá tijè-ne xi kitjoé-la 'én-la Nainá xi síkijnakon-ná mé-ne komà kisikatoya-ná jñà 'én.

³⁹ Tanga jñà xitá jhínga-ná, tsachrjenguií 'én xi kitsjaà Moisés, mìkiì kisìkitasòn. K'oaá s'ín kisikítsjeèn jjiin inima-la, mejèn kù jngoò k'a-ne ján Egipto. ⁴⁰ Kitsò-la jè Aarón: “Tíndaà i'nga-ná nainá xi kjiiko-ná. Jè Moisés xi tsachrjekàjiin-ná ján nangui Egipto, mìkiì 'yaá mé xi komà-la.” ⁴¹ K'eé tsibíndaà jngoò xkósòn xi nainá kitsò-la xi isén-la nchraja k'ndí kji; kisik'en cho kjotjò xi kitsjaà-la jè nchraja nga kijtseèxkón, ikjoàn tsibijna jngoò-la s'eí xi it'aà ts'e xkósòn xi tijñà tsibíndaà-ne. ⁴² Koií kjoa-la tsasit'aàxìn Nainá it'aà ts'e xitá Israel. Kitsjaà'nde-la nga kijtseèxkón yije ni'ño xi tjín ngajmì. K'oaá s'ín tichja jè xojon xi kiskì jñà xitá xi kichja ngajo-la Nainá nga tsò:

Jñò xi xitá naxandá Israel tsajòn,
k'e nga ichán nó tsitjaayaà ndiyá ya ñánda nangui
kixì choòn,
ko kinik'eèn cho nga mejèn-nò kits'ì kjotjò-ná,
mìtsà 'an kiyaxkón-ná.

⁴³ Majìn, ta saá kichijeèn ni'ya nikje-la Moloc,
ko ni'ño ts'e Renfán xi nainá 'mì-là;
jñà isén xi tijñò tsibíndaà-nò nga kiyaxkón.
Koií kjoa-la nga kočrjekàjiin-nò i'nde tsajòn.
Ján siikasén-nò ñánda nga isa kjiin-la Babilonia.

44 'Ya ñánda nangui kixi choòn, jñà xita jchínga-ná kis'e-la Ni'ya Tsjeè xi nikje ñánda kjiyijóya kjotíxoma-la Nainá. K'oaá s'ín kisindaà koni s'ín tsatíxoma-la Nainá jè Moisés k'e nga kitsò-la nga kátíndaà jngoò ni'ya koni kji isén-la ni'ya xi jye jè tsakó-la. 45 Ni'ya tsjeè jè xi nikje, jñà xita jchínga-ná kjòngatsja; jñà xita Israel xi tjiiko Josué, j'iiko ni'ya jè, k'e nga jahas'en nangui ijndé ñánda Nainá kitsjaà-la ko tsachrjekàjiin nangui-la jñà xita naxandá xi kjeíí. Ni'ya jè, yaá kisijna skanda nachrjein ts'e xitaxá ítjòn xi David ki'mì. 46 Nainá, 'ñó ndaà kisaseèn takòn David. Ko jè David mejèn-la koìndaà jngoò-la ni'ya ñánda jeya kíjna Nainá xi beèxkón jñà xita tje-la Jacob. 47 Tanga jè xitaxá ítjòn xi ki'mì Salomón, jè xi tsibíndaà jngoò-la ni'ya Nainá. 48 Nainá xi 'ñó nga tíjna, mìtsà ya tíjnaya ni'ya xi xita bíndaà. Jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá kitsò:

49 Jè ngajmì, jè íxile-na ñánda otiixoma;

jè isò'nde, k'oaá ngaya-la koni jngoò ískon ñánda nchasòn ndsokoaà.

¿A komaá-nò nga kíndaà jngoò-ná ni'ya ñánda siikjáya? tsò Na'èn-ná.

50 ¿A mìtsà 'an sobà xi tsibíndaà yije tsojmì koi?

51 Jè Esteban kitsò-isa-la:

—Jñò, kjit'aà nachrjein, 'ñó tájaàjiin tjin inima-nò, ko mìkiì ndaà na'ya koni s'ín jñà xi mìtsà xita-la Nainá. Kjit'aà nachrjein kondra onguí-là Inima Tsjeè-la Nainá koni kis'iin jñà xita jchínga-nò. 52 Nijngoò xita xi kiichja ngajo-la Nainá xi mì kondra kiì-la; kisìk'en jñà xita xi j'ì kénojmi it'aà ts'e jè xita kixi xi tjinè-la nga kjoíí. I'ndeí,

nga jye j'ìi jè xita kixi, yaá kinìngatsja jǎà xitaxá nga kisik'en. ⁵³ Jǎò, nas'in it'aà ts'e àkjalè-là Nainá kitjoé-nò kjotíxoma, tanga mìkiì nìkitasòn.

K'e nga k'en Esteban

⁵⁴ K'e nga kiì'nchré 'én xi kiìchja Esteban, 'ńó jti komà-là ijìin inìma-là, chiba-là kinenè ni'ńó xi kondra ts'e Esteban. ⁵⁵ Jè Esteban, 'ńó ndaà tíjìin inìma-là Inìma Tsjeè-là Nainá. Kiskoòtsejèn ngajmii; kijtseè kjoajeya-là Nainá nga Jesús ya síjnat'aà chrja kixi-là Nainá. ⁵⁶ Kitsò Esteban:

—Tíbe-ná ngajmii nga tix'á; jè xi Ki'ndí-là Xita tsò-là yijo-là yaá síjnat'aà chrja kixi-là Nainá.

⁵⁷ Ngats'ii xita koi, tsibíchjoàjto líká-là; ikjoàn 'ńó kiskindàya; jngoò k'a kiì kóhòtjín nga jahatjen Esteban; ⁵⁸ tsachrjekàjìin naxandá; kò jǎà xita ndiso xi kitsját'in 'én xi kondra kiì-là Esteban, yaá tsibítsajnangui ndsokò jǎà nikje-là ñánda síjna jngoò xita ixti xi 'mì Saulo mé-ne nga komà tsibínè-ne ndajo nga kisik'en.

⁵⁹ K'e nga tísiné ndajo, Esteban tíchjat'aà-là Nainá, kitsò:

—Na'èn Jesús, chjoétjoi inìma-na.

⁶⁰ Esteban tsasìjna-xkó'nchi, ikjoàn 'ńó kiìchja kitsò:

—iNa'èn, kì kindáá 'nì jé-là xita koi!

K'e nga jye okitsò, k'en.

8

¹ Jè Saulo, nga ya síjna tìkooá kisìjngoò ikon nga kinik'en Esteban.

Mé kjoa-ne nga jè Saulo kitsobà'ńó xita-là Cristo

Kjòts'ia-ne n_achr_ein jè nga 'ñó kiitjingui kondra-la x_ita ngats'iì x_ita naxandá-la Cristo ján Jerusalén. Kóhótjín x_ita-la Cristo kitsjohoba kóhokji nangui Judea kò Samaria. Tà jñà tsiningui-ne x_ita xi tsibíxáya-la Jesús. ² Tjín i'nga x_ita xi beèxkón Nainá, jñà tsibíhijìn Esteban. 'Nó kiskindàyakeè. ³ Tanga jè Saulo, 'ñó kiitjingui kondra-la x_ita naxandá-la Cristo. Xk_i xi ján ni'ya jahas'en nga kjo'ñó ochrje íchjín kò íchjá, ikjoàn kinís'en ndayá.

Mé xi komà ya nangui Samaria k'e nga kùichjaya 'én-la Nainá jè Felipe

⁴ Jñà x_ita xi kitsjohoba, xk_i xi ján kiì nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁵ Jè Felipe, k'e nga ijchò naxandá Samaria, yaá tsibénojmi ìt'aà ts'e Cristo [x_ita xi xó kisikasén-ne Nainá]. ⁶ Jñà x_ita Samaria nga kjìn ma, k'e nga kiì'nchré tikoá kijtseè jñà kjo_xkón ndaà xi kis'iìn Felipe, kóhótjín, ìsáá ndaà kiì'nchré-ìsá koni s'ín tsibénojmiya-la. ⁷ Kjìn x_ita xi inìma ch'o-la nejí tjìn inìma-la kjòndaà-ne. Jñà inìma ch'o-la nejí, 'ñó kjindáya k'e nga bitjojìn inìma-la x_ita. Tikoáá kjìn x_ita ìma kjòndaà-ne xi mìkì ma síhiníyá yijo-la kò xi tsá'yá kjoàn. ⁸ K'oáá ma-ne nga jñà x_ita naxandá jè, 'ñó tsja kis'e-la.

⁹ Ya Samaria tsibìjna jngòò x_ita xi Simón ki'mì. K'e nga sà ítjòn, maá-la bíndaà. Kjìn nó kiskoònachan-la x_ita xi ya i'nde-la nga chincháxkón-la nga kitsò: “An 'ñó ndaà machiya-na.”

¹⁰ Ngats'iì x_ita ixti kò x_ita jchínga, ndaà kiì'nchréñijon-la; kitsò:

—Jè x_ita jè xi tse nga'ñó tjín-la ìt'aà ts'e Nainá.

11 Koií kjoa-la nga ndaà kiì'nchréñijon-la nga jye kò kjìn nó konachan-la nga bincháxkón-la nga 'ño ndaà ma-la bindaà. 12 Jñà xita, k'e nga kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá kó s'ín otíxoma Nainá kò it'aà ts'e Jesucristo xi jè Felipe túbénojmi, tsibíts'ia nga komà bautizar íchjín íchjá. 13 Skanda tijè-ne Simón tikoáá kòkjeiín-la; ikjoàn komà bautizar. Nándá tsajmeè Felipe, yaá tsajmeiiko Simón. Tà k'oaá ma-la nga tibeè kjoxkón ndaà xi tís'ín Felipe kò kjoa xi okó kjoa jeya-la Nainá.

14 Jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús xi títsajna Jerusalén, k'e nga kiì'nchré nga jñà xita Samaria jyeè kòkjeiín-la 'én-la Nainá, kisikasén jè Pedro kò Juan. 15 Jñà xita koi, k'e nga jye ijchò Samaria, tsibítsi'batji jñà xita xi jye kòkjeiín-la mé-ne nga tjoé-la jè Inima Tsjeè-la Nainá. 16 Nga jè nachrjein jè, ni saá jngoò tjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá. Sà tà jè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús komà bautizar xita koi. 17 Jè Pedro kò Juan, k'eé tsohósòn-la tsja, ikjoàn kitjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá.

18 Jè Simón, k'e nga kijtseè nga jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús, ósòn-la tsja jñà xita, nitoón tjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá, jè Simón tsibít'aà-la ton jñà xita-la Cristo, 19 kitsò-la:

—An, tikoá tjì-ná nga'ño jè, mé-ne nita ya xita-ne xi kosòn-la ndsaa tikoá tjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá.

20 Jè Pedro kitsò-la:

—Kàtiyaàkoi ton-lè! Ngaji, k'oaá s'ín nikítsjiin tsà maá bindaà-ná kjotjò xi tsjá Nainá. 21 Ngaji mikì tjí'nde-lè it'aà ts'e xá jè nga jè inima-lè mì kixi tíjna nguixkòn Nainá. 22 Tíkájnoi jé-lè, nga

ch'o tsò ya ijìin inìma-lè, kì tì jé binchaàtsji-ne. Tijét'aà-la Nainá tsà koi nàchrjein-la sùjchàat'aà-lè jé-lè. ²³ Be-ná nga jè kjoaxìtakòn xi tíjìin inìma-lè kò jè kjoach'o-lè mìkìì tsjá'nde-lè nga ndaà 'nì.

²⁴ Jè Simón k'eé kitsò:

—Síjét'aà-nò, titsi'ba-là Nainá xi it'aà ts'an mé-ne nga mì k'oḡ s'ín komat'ian ngats'iì kjoa xi k'oas'ín titsa'mì-ná.

²⁵ Jñà xìta xi tsibíxáya-la Jesús, k'e nga jye kitsjaà 'én it'aà ts'e Cristo tìkoḡ tsakóya 'én ndaà-la Nainá, kii ìjngòò k'a-ne ján Jerusalén. K'e nga chinchimaya ndiyá, kjìn xìta naxandá jtobá xi chja-ne Samaria tsibénojímí-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

Jè Felipe kò jngòò xìta Etiopía

²⁶ Xi jye komà, jngòò àkjale-la Nainá kiichja-la Felipe, kitsò-la:

—Tìsítjìn, t'in kixii ndiyá xi bitjokàt'aà-ne Jerusalén, fijen bijchó skanda Gaza.

(Ndiyá jè, yaá fahato ya ì'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn.)

²⁷ Felipe, tsasítjen, kii; ya iya ndiyá kisatìkjoò jngòò xìta x'in ts'e Etiopía xi 'ñó 'nga xá tjín-la xi jye kjòxkii-la nga mì tì íchjín sùs'in-ne; tesorero tjín-la ts'e chjoón sko-la Etiopía xi 'mì Candace. Jerusalén j'ii-ne xìta jè nga kii ìngò ñánda beèxkón Nainá.

²⁸ Xìta jè, k'e nga tínychrobá-ne nangui-la, týnaya carreta-la; tíbìxkejìin xojòn xi kiskii Isaiás, xìta xi kiichja ngajo-la Nainá. ²⁹ Jè Inìma Tsjeè-la Nainá kitsò-la Felipe:

—T'in tjìngui-la carreta jè, tsjahijtakoii.

³⁰ Felipe n̄itoón kītj̄ngui-la, kī'nchré-la jè x̄ita nga t̄íbixkejīn xojon xi kisk̄ī Isaías, x̄ita xi kīichja ngajo-la Nainá; ik̄joàn kisk̄onangui-la kitsò-la:

—¿A fiyaá-lè kó s'ín t̄íchja xojon xi t̄ib̄ixkejīn?

³¹ Jè x̄ita etiope kitsò:

—¿Kó s'ín koma k̄jiya-na nga mì yá b̄énojmíya-na? K'ée tsib̄ítsi'ba-la Felipe nga tsijin-jno carreta; yaá tsib̄ìjnayako.

³² Jè Xojon-la Nainá xi t̄íbixkejīn ts'e Isaías tsò-né: Kīko koni jngoò orrè nga kī sík'en; k'oaá ngaya-la koni jngoò orrè ki'ndí xi mìkī kjindáya k'e nga t̄ísijno-la, k'oaá s'ín mìkī kīichja k'e nga tsatojīn kjo'in.

³³ K'e nga tsachrjekàngui x̄ita, mì kix̄i kisin-daàjīn-la.

Nga mì yá x̄ita tje s'e-la, niyá xi s̄īk̄ítsjeèn, nga jè, kin̄ik'en-né ī isò'nde.

³⁴ Jè x̄ita etiope kitsò-la Felipe:

—T'iīn kjondaà. T̄énojmíya-ná yá-né xi k'oas'ín t̄ítsò-la jè Isaías; ¿a k'ej̄ī x̄ita-né, a xi t̄ijè-ne yijo-la?

³⁵ Felipe tsib̄íts'iāko-ne jè xojon xi t̄íbixkejīn x̄ita etiope; tsib̄énojmí yije-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús. ³⁶ Koni s'ín nchifiya ndiyá, ijchò jngoò i'nde ñánda t̄j̄n nandá, kitsò x̄ita etiope:

—I'nde jè, t̄j̄n nandá; ¿a mìtsà ndaà s'e tsà s'iaàn bautizar yijo-na?

³⁷ Felipe kitsò-la:

—Tsà koó in̄ima-lè nga ndaà mokjeīn-lè koma-né.

X̄ita jè kitsò:

—Mokjeiín-na nga Jesús, jè xi Cristo xi Ki'ndí-la Nainá.

³⁸ Ko kitsjaà okixi nga tsasíjna carreta, ikjoàn tsitajen ingajò, jahas'en-jiin nandá, jè Felipe kis'iin bautizar. ³⁹ K'e nga jye itjokàjiin-ne nandá, Felipe, tà nitoón kichijà; jè Inima Tsjeè-la Nainá kiiko; mì tì kiì kijtseèkon-ne xíkjín; tanga jè xita etiope, k'e nga tífi ya ndiyá, tsjaá jchán tjín-la. ⁴⁰ Jè Felipe k'e nga kjòchíya-la jye ya tíjna naxandá Azoto; xki xi ján naxandá tsibénojmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo skanda k'e nga ijchò naxandá xi 'mì Cesarea.

9

Kós'in komà k'e nga jè Saulo kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo

(Hechos 22:6-16; 26:12-18)

¹ Saulo, xki xi ján i'nde bincháxkón-la xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga mejèn-la siik'en. K'oaá ma-ne nga kiikon jè no'miì itjòn, ² nga kisijé-la xojon xi tjín-la nga'ño xi k'oa ts'e jña ni'ya ingo sinagoga ján Damasco, mé-ne nga koma tsobà'ño-ne xita íchjín ko íchjá xi fit'aà-la jè ndiyá xitse-la Cristo; ikjoàn kjinchrobàko Jerusalén nga siikítsajna ndayá. ³ K'e nga nchifiya ndiyá nga jye kjòchrañàt'aà-la naxandá Damasco, tà nitoón kjòhiseèn jngoò itjandiì-la jngoò ni'in xi inchrobà-ne ngajmiì. ⁴ Jè Saulo kiskaajndoòt'aà nangui, ikjoàn kiì'nchré-la 'én xi kiichjajiin isén xi kitsò:

—Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mitjngui kon-dra-ná?

⁵ Saulo kitsò:

—¿Yá-né ngaji, Na'èn?

Jè xi tíchja kitsò:

—'An-ná Jesús xi tì'mìtjìngui kondra-ná. Tíjì tìyatoòn-ne yijo-lè, k'oaá ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yá xi bínès'en-la nei-la.

⁶ Saulo, tsí tsatsé-né; tsí ndaà kitsakjòn; k'eé kitsò:

—Na'èn, ¿mé xi mejèn-lè nga 'an s'iaàn?

Jè Na'èn-ná kitsò-la:

—Tìsítjìin, tìtjás'en-jìin naxandá; yaá s'enojmí-lè mé xi s'ìin.

⁷ Jñà xita xi tjiko Saulo, tà kisinchaà-né nga 'ñó kitsakjòn; kii'nchré-la jè xi tíchja tanga mìkii kijtseèxkon yá xi tíchja. ⁸ Jè Saulo, tsasítjen-t'aà-ne nangui, tanga k'e nga kiskíx'a xkon mì tì kii kjòtsejèn-la. Tà jñà xita xi tjiko kitsobàt'aà, kiiko ján Damasco. ⁹ Jàn naxrjein tsibìjna nga mì tì kii kotsejèn-la; nímé xi kiskine tikoà nímé xi kits'ìi.

¹⁰ Ya naxandá Damasco tíjna jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi 'mì Ananías; Nainá kiichja-la nga tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijñá tí'biì-la, kitsò-la:

—¡Ananías!

Kiichja Ananías kitsò:

—¿Mé-ne Na'èn? ¿Mé xi mejèn-lè?

¹¹ Jè Na'èn-ná kitsò-la:

—Tìsítjìin, t'in jè calle xi 'mì Calle Kixi, ya ni'ya-la Judas; ya tìnchátsji jngoìi xita xi 'mì Saulo xi ya i'nde-la Tarso. I'ndeì, tìbítsi'ba-né. ¹² Saulo jyeé kòbeè jngoò kjoa koni tsà nijñá tí'biì-la xi tsò: jngoò xita xi 'mì Ananías kòbijchókon nga kòhòsòn-la tsja nga kòmandaà ìjngoò k'a-ne xkon.

¹³ Ananías, k'e nga kii'nchré kitsò:

—Na'èn, tíjìin-na, k̀jìn x̄it̄a jye tsibénoj̄mí-na nga 'ñó ch'o kjoàn x̄it̄a jè; jè-né xi 'ñó t̄ibeètoòn x̄it̄a ts̄iji ján Jerusalén. ¹⁴ I'ndēj koií xá j'ìi-ne skanda ij̄ndé, t̄jín-la okixi it'aà ts'e nò'miì ít̄jòn nga tsoba'ñó ngats'ìi x̄it̄a xi mokjeiín-la it'aà ts̄iji.

¹⁵ Nainá kitsò-la Ananías:

—Tich'oín x̄it̄a jè; xó jaàjìin-na; k'oaá s'ín kochjeén-na nga jè k̄ichjaya it'aà ts'an nga t̄jtsa isò'nde nguixk̄on ngats'ìi x̄it̄a xi mìtsà x̄it̄a judío ko x̄itaxá ít̄jòn-la, t̄ikoá j̄nà xi x̄it̄a Israel. ¹⁶ 'Aán kokoò yije-la kjo'in xi 'ñó tse s̄iikjeiín xi kjoá ts'an.

¹⁷ Ananías kiì ñánda t̄jna Saulo; jahas'en ni'ya. Tsohósòn-la tsja, kitsò-la:

—'Ndsè Saulo, jè Na'èn-ná Jesús xi kiichja-lè ya iya ndiyá k'e nga t̄jinchroboí, jè kàsikasén-na nga kotsejèn ij̄ngoò k'a-lè t̄ikoá s̄ijiin inima-lè Inima Tsjeè-la Nainá.

¹⁸ Saulo, n̄itoón kitjaàx̄in-la x̄k̄on xi koni kjoàn chrjoá ton-la t̄in. Ikjoàn kjòtsejèn ij̄ngoò k'a-la. K'eé tsasítjen, ikjoàn komà bautizar. ¹⁹ Saulo, tsakjèn; ikjoàn kis'e ij̄ngoò k'a-la nga'ñó. Tsibìjnako chiba n̄achrjein j̄nà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la Cristo xi t̄ítsajna Damasco.

Kós'ín komà nga jè Saulo kiichjaya 'én-la Cristo

²⁰ Saulo, n̄itoón tsibíts'ia nga kiichjaya it'aà ts'e Jesús ya ngats'ìi ni'ya ingo sinagoga nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá. ²¹ Ngats'ìi x̄it̄a xi kiì'nchré-la tà kjòxkón-la; kitsò-la x̄ík̄jín:

—¿A mìtsà jè x̄it̄a jè xi tsangat̄j̄ngui-la x̄it̄a ján Jerusalén, j̄nà xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús? ¿A mìtsà t̄ikoá koií xá j'ìi-ne ij̄ndé nga ndayá kj̄iko yije x̄it̄a koi, ikjoàn s̄iingatsja nò'miì ít̄jòn?

²² Tanga Saulo, ìsáá 'ńó tse nga'ńó tísijìn inìma-la nga chjaya. Jńà xìtá judío xi títajna Damasco, skanda mì tì kii beè-ne kós'ín s̀ìkítsjeèn koni s'ín tsakóya Saulo nga nguì 'én kixi-né nga Jesús, jè xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Saulo tsanga-la xita judío

²³ Nga jye komà k̀jìn nàchrjein, jńà xìtá judío, tsajoóya-ne nga s̀ìk'en Saulo. ²⁴ Tanga jè Saulo kii'nchré koni s'ín tsajoóya-ne nga jńà xìtá judío, kò nàchrjein kò nìtjen kisikinda, tsibitsajnajto xotjoa-la naxandá nga mejèn-la s̀ìk'en. ²⁵ Tanga jńà xìtá-la Saulo, k'e nga jńò, k̀ìkò, kisikínaya jngoò nìsiyá xi je kji; ìkjoàn kiskinìs'en-kjá nńanda tìx'á chiba jè chrjó xi t̀jindì-la naxandá kò yaá kiskinijen-jno jè chrjó, mé-ne komà tsanga-ne.

K'e nga tsibijna Jerusalén jè Saulo

²⁶ Saulo, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén, mejèn-la nga ya koahijtakò jńà xìtá xi kota'yàt'aà-la Cristo, tanga ngats'ìi xìtá koi, tà kitsakjòn-la, nga mìkii kòkjeiín-la tsà kixi kjoa nga t̀ìkoá ya kota'yàt'aà-la Cristo. ²⁷ Tanga jè Bernabé k'eé k̀ìkò nńanda títajna xìtá xi tsibíxáya-la Jesús. Tsibénojmi-la nga jyeé jahatjya-la k'e nga kijtseè Nà'èn-ná Jesús nga k̀ìchjā sobà-la ya ìya ndiyá k'e nga tífi Damasco; t̀ìkoáá tsibénojmi-la nga ján Damasco 'ńó ndaà k̀ìchjā it'aà ts'e Jesús, mìkii kitsakjòn. ²⁸ Saulo, yaá tsibijnako jńà xìtá xi tsibíxáya-la Jesús; yaá tsajmeìkò Jerusalén. M̀ìkii kitsakjòn nga k̀ìchjaya it'aà ts'e Jesús. ²⁹ 'Nó k̀ìchjako jńà xìtá judío xi 'én griego chjā nga tsajoókjoòkò xíkjín; tanga jńà xìtá koi tsohótsji'nde-la kó s'ín s̀ìkò nga mejèn-la s̀ìk'en

Saulo. ³⁰ Jñà x̄ita xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kiìko Saulo ján Cesarea, ikjoàn kisikasén skanda ján Tarso.

³¹ Ngats'iì x̄ita naxandá-la Cristo, 'nchán tsibìtsajna kóhotjín naxandá xi chja-ne nangui Judea, Galilea ko Samaria; nì tì mé kjoasìi kis'e-ne. Kis'e-ìsa-la nga'ño ts'e inima-la nga isa ndaà kijtseèxkón Nainá; jè Inima Tsjeè-la Nainá isaá ndaà tsasiko nga isa kjin komà x̄ita-la Cristo.

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà-ne Eneas

³² Jè Pedro, k'e nga tsajmeèsòn i'nde koi, tikoáá kiìkon x̄ita-la Cristo xi títsajna ya naxandá Lida.

³³ Ya tíjna jngòè x̄ita xi 'mì Eneas; jyeé tjín-la jün nó nga kijna xk'én, mikì ma síkjaníyá yijo-la. ³⁴ Pedro kitsò-la:

—Eneas, jè Jesucristo tísindaà-lè. Tísítjijn, tixkóyi nijñaà-lè.

Eneas, nitoón tsasítjen. ³⁵ Ngats'iì x̄ita xi títsajna ya naxandá Lida ko Sarón, kijtseè Eneas nga tsajmeè-ne, ikjoàn kòkjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús.

K'e nga jaáya-la Dorcas it'aà ts'e kjoabiyaà

³⁶ Ya naxandá Jope tíjna jngòè chjoón xi kota'yàt'aà-la Cristo: Tabita 'mì. Jè 'én griego, Dorcas 'mì. [Jè 'én tsaján, Naxín tsò-ne.] Chjoón jè, 'ño ndaà x̄ita, tikoáá ndaà síchjât'aà-la x̄ita ima.

³⁷ Jñà nachrjein koi, chjoón jè, kjòxk'én koa k'en. K'e nga jye kisihingáya, kiìko, kisikájnaya ni'ya xi ma-ne jò piso. ³⁸ Jè naxandá Lida yaá kijnat'aà chraña-la Jope. Jñà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Cristo kiì'nchré nga ya tíjna Lida jè Pedro. Kisikasén jò x̄ita x'in xi kiì kítsi'ba-la, kitsò-la:

—Kì nìkachrjein-jèn, nìton nchrobáchón-nájén.

³⁹ Pedro, k'e nga kiskaàt'aà-la okixi, nìtoón tsasítjen; tsobáhijtakò xità koi. K'e nga ijchò Jope, kiikò ñánda kijna mik'en; jahas'en ni'ya. Ngats'ii íchjín ka'àn xi títsajna ijchò kinchat'aà-la Pedro nga kjindáya; tsakó-la x'ió kò nàchro xi tsibíndaà Dorcas k'e nga tisa tíjnakon. ⁴⁰ Pedro tsachrje yije ni'ya jña xità koi; ikjoàn tsasìxkó'nchi, kiìchjat'aà-la Nainá; k'ée kiskoò'an jè mik'en, kitsò-la:

—¡Tabita, tísítjin!

Jè mik'en, kiskíx'angui-ne xkon. K'e nga kijt-seè Pedro, tsibìjna kixi. ⁴¹ Pedro kitsjaà-la tsja, kisikasítjen; ikjoàn kiìchja-la xità-la Cristo kò jña íchjín ka'àn; tsakó-la Dorcas nga tíjnakon-né. ⁴² Kjoa jè, ki'ya yijeé-la kóhokji Jope; kjìn xità kòkjeín-la it'aà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo. ⁴³ Jè Pedro, kjìn nàchrjein tsibìjna ya Jope, ya ni'ya-la xità xi 'mì Simón chjinechrjoa.

10

K'e nga jè Cornelio kiìchja-la Pedro

¹ Ya naxandá Cesarea tsibìjna jngoò xità xi 'mì Cornelio, jè xi xità skò-la ts'e soldado xi jngoò sìndo ma-ne xi ya chja-ne xi 'mì Italiano. ² Jè Cornelio, ngats'ii xità ni'ya-la, ndaà beèxkón Nainá, tìkoáá tsakjón-keè Nainá. Ndaà síchjat'aà-la jña xità ima xi nì mé tíjn-la. Kjit'aà nàchrjein bítsi'ba-la Nainá. ³ Jngoò nàchrjein, ijchò-la tsà xi jàn nga nguixòn, tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijña tí'biì-la nga jahas'en jngoò àkjale-la Nainá ya ni'ya ñánda tíjna; kitsò-la:

—¡Cornelio!

4 Jè Cornelio, k'e nga kiskoò'an àkjale, tà kitsakjòn-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè na'èn?

Jè àkjale kitsò:

—Jyeé ijchò kaàt'aà-la Nainá jè kjoa bítsi'ba-lè ko kjoa nga nìchját'aà-la xita ima xi nì mé tjín-la. Jè Nainá ndaà sasén-la. ⁵ Tikasín xita-lè ján naxandá Jope; kàtikjaá Simón xi tikoá Pedro 'mì. ⁶ Ya tjína ni'ya-la xita xi tikoá Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandi ndáchikon. Jè keènojmi-lè mé xi s'jin.

⁷ K'e nga jye kii-ne àkjale-la Nainá xi tíchjako Cornelio, kiichja jò-la xita chí'nda-la koa jngoò soldado xi ndaà beèxkón Nainá xi ya síxát'aà-la. ⁸ K'e nga jye tsibénojmi yije-la ngats'ìi kjoa xi kii'nchré, ijkjoan kisikasén ján naxandá Jope.

⁹ K'e nga komà nchijòn, ijchò-la tsà nchisen, jña xita koi, jyeé kjomeè bijchó chraña-la naxandá Jope. Tijè-ne hora jè Pedro, tsijin isò'nga ni'ya nga kii kítsi'ba-la Nainá. ¹⁰ Pedro, jyeé 'ño kjòhojò-la; mejèn-la nga kokjen, tanga tíkoñaá-la, k'eé tísindaà tsojmì xi skine; tsatsejèn jngoò-la kjoa koni nijña tí'biì-la. ¹¹ Kijtseè nga tixá ngajmii; inchrobàjen jngoò nikje skanda it'aà nangui xi 'ño teè kji, tjít'aà'ño nga ñijòn chrjangui-la. ¹² Jè nikje, yaá túsajnaya yije cho xi tjín i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsoko ko jña cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'ìi cho xi tjín-la jngaá xi tjíma ijùn isén. ¹³ Jè Pedro kii'nchré jngoò 'én xi kitsò-la:

—Pedro, tísitjin, tik'in cho koi, chinji.

¹⁴ Kitsò Pedro:

—Na'èn, majìn; nì saà jngoò k'a tsojmì tjé kínee xi xkón tjín ìt'aà ts'e kjotíxoma.

¹⁵ Pedro, ìjngoò k'a kiì'nchré 'én xi kitsò-la:

—Tsojmì xi Nainá jye kisìtsjeè nga ma chjine, ki tsojmì tjé 'mì-la.

¹⁶ Jè kjoa ts'e nikje, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin ìjngoò k'a-ne ján ngajmì. ¹⁷ Pedro, tísíkìtsjeèn kó tsòya-ne jè kjoa xi kijtseè. Tik'eé-ne ijchò kinchajto xotjoa ni'ya jñà xita xi kisìkasén Cornelio nga jye kiskònangui ñánda-ne ni'ya-la Simón. ¹⁸ Kiskònangui, a yaá tíjna jngoò xita xi Simón 'mì, tikoá tjit'aàsòn 'ín-la nga Pedro 'mì. ¹⁹ Jè Pedro, tákó k'ée tísíkìtsjeèn jè kjoa xi kijtseè, jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò-la:

—Jàn ma xita xi jì ótsji-lè. ²⁰ Tísítjiin, titjojiin, kì jò 'beé-la takoìn nga 'mìkoii; jñà xita koi, 'aán kàsìkasén.

²¹ Jè Pedro inchrobàjen ñánda 'ncha xita xi kisìkasén Cornelio, kitsò-la:

—'An-ná xi binchaàtsji-ná; ¿mé xá xi kòf'i-nò?

²² Jñà xita koi kitsò:

—Jè kisìkasén-najen xita skò-la soldado xi 'mì Cornelio, jngoò xita kixi xi ndaà beèxkón Nainá, tikoá jè, ndaà yaxkón ìt'aà ts'e naxandá Israel. Jngoò xó àkjale-la Nainá k'oa kitsò-la nga ngaji skinikjaá-lè nga k'oin ni'ya-la mé-ne nga kénajmíya-la 'én xi jì tihokoòyi.

²³ Jè Pedro kisìkas'en ni'ya-la; yaá kisìkjáyako jngoò nitjen. Xi komà nchijòn, kiiko xita koi; tikoáá tsobáhijtako i'nga xita xi mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo xi títsajna ya Jope.

²⁴ Xi komà nchijòn ijchò Cesarea; jyeé tíkoña jè Cornelio; jyeé títsajna xita xíkjin kò amigo-la

xi ndaà óko xi xó kisìkí'nchré-ne. ²⁵ K'e nga jye ijchò Pedro, jè Cornelio itjo ni'ya nga kisìhixat'aà; tsasìxkó'nchit'aà-la nga kijtseèxkón. ²⁶ Tanga jè Pedro kisikasítjen, kitsò-la:

—Tisítjìn; 'an, tikoá ta xita-ná koni ngaji.

²⁷ Jè Pedro, nga tíhóko Cornelio, jahas'en ni'ya; kijtseè nga 'ñó kjìn ma-ne xita xi ya títsajna. ²⁸ Pedro kitsò-la:

—Jñò, tíjìn-nò nga jñà xita judío mìkìlì tíj'nde-la nga jñà xita xi xìn i'nde-la sìngàsòn-ko, mìkìlì ma kjoas'en ni'ya-la xi mìtsà xita judío. Tanga Nainá tsibénojmiya-na nga nijngòò xita xi koma xán-la: jñò, taxki xita-nò ko xita tjé-nó nga nguixkon Nainá. ²⁹ Koií kjoa-la k'e nga ijchò nokjoà-ná, mìkìlì kisitájaàjñà, nitoón inchrobà. Jè xi kjònguia, ¿mé xá xi nokjoà-ná?

³⁰ Cornelio kitsò:

—Tjín-la ñijòn nachrjein, tíjè-ne hora jè nga xi jàn nga nguixòn, k'e nga tìchjàt'aà-la Nainá i ni'ya-na, tà nitoón tsatsejèn jngòò xita xi tsasìjna nguixkoaàn; 'ñó ote kji nikje-la. ³¹ Kitsò-na: “Cornelio, jè kjoa bítsi'ba-lè jye kina'yà-la ko jye ki'ya-la nga nguixkon Nainá koni s'ín nìchjàt'aà-la xita ima xi nì mé tjín-la. ³² Tìkasín xita-lè ján naxandá Jope, kàtikjaá Simón xi tikoá Pedro 'mì. Ya tíjna ni'ya-la xita xi tikoá Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandiì ndáchikon.” ³³ K'oá komà-ne nga nìton kiskinìkjaá-lè. Ndaà kà'nè-ne nga kànchrobò. Kóhotjín-jèn íf títsajna-jèn nga nguixkon Nainá mé-ne nga kìná'ya yije-jèn mé okixi xi kitsjaà-lè Nainá nga kénojmi-nájen.

K'e nga kùchja Pedro ya ni'ya-la Cornelio

34 Pedro tsibíts'ia nga kùichja, kitsò:

—Kixíí kjoa, tíbe-ná nga Nainá mìkìì faájiìn nítà yá xítà-ne, tà ngàsòn fìkò yije. ³⁵ Nainá kjoétjò-né nítà yá xítà-ne nítà ñánda-ne ì'nde-là xi beèxkón Nainá xi tìkoa s'ín kjoakixi. ³⁶ Nainá kisikasén 'én-là ya naxandá Israel; tsibénojmiya-là 'én ndaà-là nga 'nchán kitsajnakoaá Nainá ì't'aa ts'e Cristo, jè xi otíxoma-là ngats'ìì xítà xi tjin isò'nde. ³⁷ Jñò, ndaà tíjiìn-nò koni s'ín komà kóhokji nangui-là xítà judío, kjòts'ia-ne ì'nde Galilea k'e nga jye kùichjaya Juan xi kjoa ts'e bautismo. ³⁸ Tíjiìn-nò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, Nainá xó jaàjiìn-ne nga kitsjaà-là Inima Tsjeè-là kò nga'ño. Nítà ñánda-ne nga tsajmeè Jesús, ndaà tjin kjondaà xi kis'iìn; kisindaà-ne xítà xi kjo'in nchisíkjeiìn ì't'aa ts'e xítà neíí. Koií k'oas'ín kis'iìn-ne nga jè Nainá tíjnako. ³⁹ K'oaá ma-ne bènojmi-jen nga xkoón ki'ya-najen ngats'ìì kjondaà xi kis'iìn Jesús ya nangui-là xítà judío kò Jerusalén. K'e nga komà iskan, jñà xítà kisik'en Jesús, tsibítjohónguit'aa krò. ⁴⁰ Tanga nga ijchò jàn nachrjein Nainá kisikjaáya-là kò k'oaá s'ín kis'iìn nga kiyaxkon ìjngoò k'a-là nga jye jaáya-là. ⁴¹ Mitsà ngats'ìì xítà naxandá kijtseèxkon, tà ngajen-najen xi xó kjòtseé kitjaàjiìn-najen mé-ne nga koma kénojmi-jen xi ì't'aa ts'e, ngajen-najen xi chichikò-jen tìkoa ki'yòkò-jen k'e nga jye jaáya-là. ⁴² Jè Jesús tsibít'in-najen nga kinókjoaya-jen kò kénojmi kixi-lajen xítà naxandá nga jè Jesús, k'oaá s'ín kisikijna Nainá koni xítaxá ítjòn nga jè bíndaàjiìn-là xítà xi títsajnakon kò xi jye k'en. ⁴³ Ngats'ìì xítà xi kùichja ngajo-là Nainá, k'oaá s'ín

tsjá 'én nga ngats'iì x̄ita xi mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo, ìt'aà ts'e-né nga jchat'aà-la jé-la.

K'e nga kitjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá jña xi m̀tsà x̄ita judío

⁴⁴ Tákó t̄ik'eé tíchja ìsa Pedro, ngats'iì x̄ita xi nchi'nchré-la itjojen-nè Inima Tsjeè-la Nainá.

⁴⁵ Jña x̄ita judío xi t̄jiko Pedro [xi t̄ikoá jye mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo], tà k'oaá komà-la k'e nga kijtseè nga jña xi m̀tsà x̄ita judío, t̄ikoá ndaà itjojen-nè jè Inima Tsjeè-la Nainá. ⁴⁶ Nga kii'nchré-la nga chja xi kj'eií 'én, t̄ikoá chjat'aà-la Nainá nga 'ñó jeya síkijna. ⁴⁷ K'eé kitsò Pedro:

—Mi-la kii koma k̄ichakj́aya-là jña x̄ita koi nga koma bautizar nga jyeé k̄atjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá koni s'ín kitjoé-ná jña.

⁴⁸ Jè Pedro kitsjaà okixi nga koma bautizar x̄ita koi ìt'aà ts'e Na'én-ná Jesucristo. Ikjoàn jña x̄ita tsibítsi'ba-la Pedro nga k̄atijnako chiba nachrjein ìsa.

11

Mé 'én xi k̄ichja Pedro nga tsibénojmí-la x̄ita naxandá-la Cristo ján Jerusalén

¹ Jña x̄ita xi tsibíxáya-la Jesús ko x̄ita xíkjin xi 'ndse joó ìt'aà ts'e Cristo xi títsajna nangui Judea, kii'nchré nga jña xi m̀tsà x̄ita judío t̄ikoáá jye kòkjeiín-la 'én-la Nainá. ² Jña x̄ita judío xi mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo tsohótiko Pedro, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén. ³ Kitsò-la:

—¿Mé-ne ya kii-ne ni'ya-la xi taxk̄i x̄ita xi m̀tsà x̄ita judío, skanda yaá chichikoii?

4 Jè Pedro k'ée tsibíts'ia nga ndiyá ndiyá tsibénojmi yije-la koni s'in komàt'in; kitsò-la:

5 —K'e nga tijnáa ján naxandá Jope, nga tìchjàt'aà-la Nainá, tsatsejèn jngoò-na kjoa koni tsà nijná tí'biì-na, jngoò nikje kijtseè xi 'ñó te kji, tjí'ño nga ñijòn chrjangui-la xi ngajmiì inchrobàjen-ne, j'ii skanda ñánda tijnáa. 6 K'e nga kiskoòtsejèn-la, ndaà kijtseè nga títsajnaya cho xi tjin i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsoko ko cho ts'en xi tjin ijin ijná, ko cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'ii cho xi jngaá tjin-la xi tjimajiin isén. 7 Ki'nchrè jngoaa 'én xi kitsò-na: “Pedro, tísítjin, tik'iin cho koi, chinji.” 8 'An kixan-la: “Majìn Na'èn, 'an, ni saà jngoò k'a tsojmì tjé kínee xi xkón tjin it'aà ts'e kjotíxoma.” 9 Xi ma-ne jò k'a, ijngoò k'a kiichja-na ján ngajmiì kitsò-na: “Tsojmì xi Nainá jye kisitsjeè nga ma chjine, kì tsojmì tjé 'mì-la.” 10 Jè kjoa koi, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin yije ijngoò k'a-ne ján ngajmiì. 11 Tijè-ne hora, jàn xita ijchò kátsji-na ya ni'ya ñánda tijnáa xi ján inchrobà-ne Cesarea xi xó kisatiixá-la. 12 Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò-na: “Tikoji xita koi; kì jò beè-la takòin nga tsjáhihtakoji; tikoáá tsobáhihtako-na jná xita 'ndsè xi joòn ma-ne xi i títsajna; ijchò-jen ya ni'ya-la jè xita xi kiskinìkjaá-na, ikjoàn tsitjaàs'en-jen ni'ya-la.” 13 Xita jè tsibénojmi-najen nga jngoò xó àkjale kijtseè ya ni'ya-la xi kitsò xó-la: “Tikasín xita ján naxandá Jope nga kàtikjaá jè xita xi 'mì Simón xi tikoá Pedro 'mì. 14 Jè tsjá-lè 'én nga kitjokàjñoò kjo'in kjoa ts'e jé-nò, ngaji ko ngats'ii xita ni'ya-lè.” 15 K'e nga tsibíts'ia nga tsibénojmi-la, jè Inima Tsjeè-la Nainá, nitoón itjojen-nè jná xita

koi koni s'ín komàt'iaán jñá nga sà tàts'en-la kjoa.
 16 K'eé tsibítsjeèn-na koni s'ín kitsò Na'èn-ná Jesús nga kitsò: “Jè Juan, nandá kis'iìn-ne bautizar, tanga jñò, koó Inima Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.” 17 Tsà Nainá k'oas'ín sasén-la nga tikoá tsjá kjotjò-la jè Inima Tsjeè-la koni s'ín kitsjaà-ná jñá k'e nga kòkjeiín-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ¿'an, mé-ne kondra kótijna-la Nainá?

18 K'e nga kiì'nchré 'én koi, jyò tsibitsajna. Jeyaá kisikíjna Nainá, kitsò:

—iKixií-la kjoa nga jñà xi mìtsà xità judío, tikoá tsjá-la kjondaà Nainá mé-ne nga sùkájno-ne jé-la ko mì tì jé kohótsji-ne mé-ne nga s'e-la kjoabinachon ts'e inima-la!

K'e nga kinikasén Bernabé ján naxandá Antioquía

19 K'e nga jye k'en Esteban, jñà xità xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús kitsjohoba, koií kjoa-la nga 'ño kiìtjinguikèè xità. Tjín xi kiì ján nangui Fenicia ko Chipre ko naxandá Antioquía. Xità koi, k'e nga ijchò i'nde koi, tsibénojmi-la 'én-la Cristo jñà xità judío xi ya títsajna tanga xi taxki xità, majìn.

20 Jñà xità xi kitsjohoba, tjín i'nga xi ján i'nde-la nangui Chipre ko naxandá Cirene. K'e nga ijchò ya naxandá Antioquía tikoáá tsibénojmi-la jñà xità xi mìtsà xità judío 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús xi otíxoma-ná. 21 Nainá kitsjaà-la nga'ño; kjín xità koi kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo, jahatjìya-la kjohítsjeèn-la, kiìt'aà-la Na'èn-ná.

22 Jñà xità naxandá-la Cristo xi títsajna Jerusalén kiì'nchré koni s'ín tíma ján Antioquía. Kisikasén jè Bernabé. 23 Bernabé, k'e nga ijchò Antioquía, kijtseè nga jè Nainá ndaà tísíchikon-t'in xità koi.

Tsja jchán komà-la. K'eé ìsà ndaà tsibít'in yije-la nga kò inìma-la ìsà ndaà kàtjìt'aà-la Na'èn-ná. ²⁴ Jè Bernabé, 'ñó ndaà xìtá; ndaà tíjìn inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá; tìkoáá ndaà mokjeíin-la it'aà ts'e Nainá. K'oaá s'ín komà-ne nga ìsà kjiìn xìtá ja-has'en-t'aà-la Na'èn-ná Jesús.

²⁵ Nga komà ìskan, Bernabé kii ján Tarso nga kii kátsji Saulo. ²⁶ K'e nga jye kisakò-la, kiikò ján Antioquía. Jngoò nó tsibìtsajnakò jñà xìtá naxandá-la Cristo; koií xá kis'iìn nga kjìn xìtá tsakóya-la. Yaá kisit'aà 'ín ítjòn nga xìtá-la Cristo 'mì ngats'ìi xìtá xi kota'yàt'aà-la Cristo.

²⁷ Nachrjein koi ijchò i'nga xìtá xi kiìchja ngajo-la Nainá ján Antioquía xi inchrobà-ne Jerusalén. ²⁸ Jngoò xìtá xi 'mì Agabo, tsasìjna kixi, kiìchja nga jè Inìma Tsjeè-la Nainá tsibít'in-la, kitsò nga títsa isò'nde kjinchrá 'ñó kjoíí. 'Én jè, k'oaá s'ín tsitasòn k'e nga tsibìjna xitaxá ítjòn ján Roma jè xi 'mì Claudio. ²⁹ Jñà xìtá xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna Antioquía tsajoóya-ne nga sùkasén-la nga'ñó xìtá xíkjin xi títsajna nangui Judea koni kji bijchó nga'ñó-la nga jngoò ìjngoò. ³⁰ Koni s'ín tsajoóya-ne, k'oaá s'ín kisìkitasòn. Jè Bernabé kò Saulo, kiikò kjotjò jè ján nangui Judea nga kisìngatsja jñà xìtá jchínga xi tjín-la xá ts'e naxandá-la Cristo.

12

Kó s'ín komà nga itjo ndayá Pedro

¹ Tijnà-ne nachrjein koi, jè Herodes xi xitaxá ítjòn tíjna, kitsjaà okixi nga kitsobà'ñó i'nga xìtá naxandá-la Cristo mé-ne nga koma skoetoòn-ne.

² Tsatíxá nga kichá ndojò kisik'en-ne Jacobo,

'ndse Juan. ³ Jè Herodes, k'e nga kijtseè nga tsja komà-la jñà xita judío nga jye k'en Jacobo, ikjoàn kitsobà'ño Pedro jè nachrjein k'e nga bitjo s'eí nga kjèn inchrajín xi tsjin-la na'yo san. ⁴ Kiskinìs'en ndayá. Chrj'oòn jngoò soldado kisikinda ya iya ndayá; ñijòn kisikinda nga indiaà indiaà. Kjohítsjeèn-la Herodes, jè-né k'e nga jye kjoehet'aà s'eí Paxko kochrje ndayá mé-ne jñà xita naxandá tsjá 'én nga kiyá Pedro. ⁵ Jè Pedro, ndaá tímakinda iya ndayá; ko jñà xita naxandá-la Cristo, mìkì jyò tsibitsajna nga 'ño ndaà nchisíjét'aà-la Nainá it'aà ts'e Pedro.

⁶ Jè nachrjein k'e nga mejèn-la Herodes nga siingatsja xita naxandá jè Pedro, tije-ne nitjen, kjiinafè'nchò osen-la jò soldado; jò na'ño kichà cadena tjít'aà'ño-ne; jñà soldado xi i'nga yaá nchisíkinda xotjoa ndayá. ⁷ Tà nitoón tsatsejèn jngoò àkjale-la Nainá ya iya ndayá; kjohiseèn yije kóhokji; jè àkjale kisihiníyá-la Pedro nga kisikjaá-la; kitsò-la:

—iNiton tísitjin!

Jñà na'ño kichà cadena xi tjít'aà'ño-ne tsja Pedro chixòt'aà nangui. ⁸ Jè àkjale kitsò-la:

—Chikjeí nikje-lè, tsjayi xojté-lè.

Jè Pedro, k'oaá s'ín kis'iin. Ikjoàn kitsò àkjale:

—Chikjeí nachrokisòn-lè, nchrobátjingui-ná.

⁹ Pedro itjo tjingui-la jè àkjale; mìkì machiya-la tsà kixí kjoa xi tísiko àkjale; jè Pedro k'oaá ma-la koni tsà nijñá tí'bi-la. ¹⁰ Jahat'aà-la jè soldado xi síjna ítjòn, tikoa jahat'aà-la xi ma-ne jò; k'e nga ijchò xotjoa-la ndayá xi nguì kichà nga jye bitjoaá calle, tà tajngoò kitáx'a; ikjoàn itjo; tsato'nchò jngoò calle; tà nitoón kichijà jè àkjale; jè Pedro,

tajngoò kisasijna. ¹¹ Jè Pedro, k'eé ndaà kjòchiya-la nga kixi kjoa xi tímat'in, kitsò:

—Kixí kjoa, mokjeín-na nga Nainá kàsíkásén àkjale-la nga kàsíkijnandeí-na it'aà ts'e Herodes ko ngats'iì kjoa xi ch'o tjin xi nchikoña-la xita judío nga sikkona Herodes.

¹² Jè Pedro, k'e nga ndaà kjòchiya-la kjoa koi, kii ni'ya-la María, nea-la Juan xi tikoa Marcos 'mì. Ya ni'ya jè, kjin xita chixoña xi nchibítsi'ba-la Nainá. ¹³ Kìichja, kiskjane xotjoa-la ni'ya; k'eé itjo katsejèn jngoò tsòti xi 'mì Rode nga mejèn-la skoe yá-né xi tíchja. ¹⁴ K'e nga kii'nchré jta-la nga jè Pedro xi tíchja, tsja jchán komà-la skanda mì ti kii kiskix'a-la xotjoa ni'ya; ta saá tsangachikon iya ni'ya; kiskí'nchré ñánda títsajna xíkjin nga jè Pedro síjnajto xotjoa ni'ya. ¹⁵ Jñà xita xíkjin kitsò-la:

—¡Ská-lè!

Tanga jè tsòti tákó k'oaá tsò nga kixí kjoa jè Pedro xi tíchja. Tanga jñà xita kitsò-la:

—Jè-la àkjale-la.

¹⁶ Jè Pedro, tákó tíchja-ne, síkjane xotjoa ni'ya. K'e nga kiskix'a-la xotjoa ni'ya, kijtseèxkon nga jè Pedro; jñà xita xíkjin, tà kjòxkón-la. ¹⁷ Kiskímiltjen tsja Pedro nga kitsò-la jyò titsajnaà; ikjoàn tsibénjómí-la kó s'in komàt'in nga Nainá tsachrje-ne ndayá. Kitsò-la:

—K'oaá s'in ténjómí-là jè Jacobo ko xita xinguiáá xi i'nga.

Ikjoàn itjo ni'ya; xin i'nde kii.

¹⁸ K'e nga kis'e isén ngats'iì soldado xi nchisíkínda, mì tà k'oaá kji kjoasii kis'e-la nga mìkii tíjin-la kó s'in komà nga itjo ndayá Pedro.

19 Jè Herodes kitsjaà okixi nga tsohótsji Pedro tanga mìkìì kisakò-la. K'e nga jye kiskònangui-la ngats'iì soldado xi kisìkinda, jña kiskaànè-la nga tsjìn Pedro; ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtiyaà jña soldado. Herodes itjokàjiìn ya Judea. Ján kiì kijna naxandá Cesarea.

20 Herodes kjoasií tjín-la ko xita naxandá Tiro ko Sidón. Xita naxandá koi, tsajoóya-ne nga inchrobàkon Herodes. Tanga ítjòn ndaà tsajoókò Blasto xi tikoá xá tjín-la ya ni'ya-la Herodes xi xitaxá ítjòn tjína. Kò jè Blasto kiìchjatji naxandá koi nga kàtas'e kjoa'nchán. Koií k'oas'ín kis'iìn-ne jña naxandá koi, nga ya nangui-la Herodes otse tsojmì xi kine. 21 Jè nachrjein k'e nga chixoña xita nga kisijna junta, jè Herodes, tsohòkjá nikje-la xi ts'e xitaxá ítjòn; tsibìjnasòn íxile-la, ikjoàn kiìchjajiìn-la xita naxandá. 22 Jña xita naxandá, k'e nga kiì'nchré-la, tsibíts'ia nga 'nó kiìchja kitsò:

—jè xi tíchja, jngoò xita xi nainá, mìtsà taxki xita!

23 Tik'e-ne j'ì àkjale-la Nainá xi kitsjaà ch'in-la; kjòxk'én, chi'ndoó kisìkje, ikjoàn k'en, koií kjoa-la nga mìkìì jeya kisìkíjna Nainá.

24 Tanga jè 'én-la Nainá isaá ndaà tíhobísòn k'oa isaá ndaà tímakjìn xita xi mokjeiìn-la.

25 Jè Bernabé ko Saulo, k'e nga jye kjòngásòn xá-la, inchrobà-ne Jerusalén, kiì-ne ján Antioquia. Tjiko Juan xi tikoá Marcos 'mì.

13

K'e nga jè Bernabé ko Saulo tsibíts'ia nga kisixá

¹ Jñà x̄ita naxandá-là Cristo xi títsajna ya naxandá Antioquía, t̄jín i'nga x̄ita xi chjaya ngajo-là Nainá k̄o okóya 'én-là Nainá: jè xi 'mì Bernabé, Simón (xi t̄ikoá Niger 'mì), Lucio xi Cirene ts'e, Manaén (xi taña k̄ojchák̄o Herodes, xi tsatíxoma Galilea), k̄o Saulo. ² Jngoò naxrjein k'e nga tíma culto t̄ikoá títsajnachjan x̄ita-là Cristo, jè In̄ima Tsjeè-là Nainá kitsò:

—T̄ikítsajnandaà-ná jè Bernabé k̄o Saulo xá xi xó 'an kichjà-là.

³ Jñà x̄ita-là Cristo, k'e nga jye tsibítsajnachjan koá jye tsibítsi'ba, tsohósòn-là tsja Bernabé k̄o Saulo, īkjoàn kisìkasén [xi kjoá ts'e xá-là Nainá].

Kós'ín komà k'e nga jè Bernabé k̄o Saulo k̄iichjaya ján Chipre

⁴ Jè In̄ima Tsjeè-là Nainá kisìkasén Bernabé k̄o Saulo nga k̄i Seleucia; yaá jahas'en chitso nga k̄i nangui xi kijnajìn-ndá xi 'mì Chipre. ⁵ K'e nga ijchò naxandá Salamina, tsibíts'ia nga k̄iichjaya 'én ndaà-là Nainá ya jñà ni'ya ingo sinagoga ts'e x̄ita judío. T̄jiko jè Juan Marco xi kisìchjât'aà-là Bernabé k̄o Saulo. ⁶ Tsatojìn kóhokji nangui jìn-ndá Chipre, ijchò skanda naxandá Pafos. Yaá kiskaàt'aà jngoò-là x̄ita judío xi 'mì Barjesús xi x̄ita t̄j'e, t̄ikoáá x̄ita ndiso-né nga tsò, 'én-là Nainá chjaya. ⁷ Jè x̄ita t̄j'e, yaá ojmeèk̄o Sergio Paulo xi x̄itaxá ítjòn t̄jna kóhokji nangui Chipre. Jè Sergio Paulo ndaà f̄iya-là. K̄iichja-là jè Bernabé k̄o Saulo nga mejèn-là k̄ji'nchré 'én ndaà-là Nainá. ⁸ Tanga jè x̄ita t̄j'e, xi 'mì Barjesús xi t̄ikoá Elimas 'mì xi 'én griego, kondraá k̄i-là jè Bernabé k̄o Saulo nga majìn-là nga jè x̄itaxá ítjòn k̄okjeiín-là 'én ndaà-là

Nainá. ⁹ Tanga jè Saulo, tǐjè-ne xi 'mì Pablo, ndaà tǐjìin inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá; 'ńó kiskoò'an, ¹⁰ kitsò-la:

—ǐXìta ndiso xi ch'o tǐjín kjohítsjeèn-lè; ki'ndí-la xìta neíí; ngaji kondra 'mì yije-la xi kjoa kixi! ¿Mé-ne nga kjit'aà nàchrjein mejèn-lè nìkits'ón-jìin ndiyá kixi-la Nainá? ¹¹ I'ndeǐ Nainá tsjá-lè kjo'in; mì kii tǐ kǒtsejèn-lè. Kjìn nàchrjein mì tǐ kii jcha-ne isén ndobá ts'e ts'óí.

Tik'e-ne mì tǐ kii kjǒtsejèn-la. Kj'eíí xìta tsohótsji xi kitsobát'aà nga komà kii. ¹² Jè xìtaxá ítjòn, k'e nga kijtseè kjoa koi, kòkjeiín-la 'én-la Nainá nga kixi kjoa. Tà kjòxkón-la koni s'ín tsakóya-la Pablo kǒ Bernabé it'aà ts'e Na'èn-ná.

Kós'ín komà k'e nga jè Pablo kùichjaya ya Antioquia ts'e Pisidia

¹³ Pablo kǒ jǎa xìta xi kjihjtake jahas'en chitso ya Pafos, kii ján Perge ì'nde xi chja-ne Panfilia. Tanga jè Juan Marco, tsohótji-ne, ján kii-ne Jerusalén. Mì tǐ ya tsobáhjtake-ne Pablo. ¹⁴ Jè Bernabé kǒ Pablo jahato Perge, kii Antioquia, naxandá xi chja-ne Pisidia. Jè nàchrjein nìkjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga, ìkjoàn tsibitsajna. ¹⁵ K'e nga jye kjòxkejìin kjotíxoma-la Moisés kǒ xojon xi kiskii xìta xi kùichjaya ngajo-la Nainá, jǎa xìta sko-la ni'ya ingo sinagoga kisikasén xá-la jè Pablo kǒ Bernabé, kitsò-la:

—Ndsè, tsà tǐjín-nò mé 'én xi kìnókjoajìin-là xìta, tìnókjoaa mé-ne nga s'e-la nga'ńó inìma-la jǎa xìta.

¹⁶ K'eé tsasítjen Pablo; kǒo tsja kisijé-la nga jyò kàtìtsajna; kitsò-la:

—Jñò xi x̄ita Israel 'mì-nò, kò xi mìtsà naxandá Israel tsajòn tanga yaxkón Nainá, tiná'ya-ná. ¹⁷ Jè Nainá xi ts'e naxandá Israel, jaàjìn x̄ita jhínga kjìn-ná; jngòè naxandá je kis'iìn k'e nga t̄isa ján títsajna Egipto nga mìtsà ya i'nde-la; nga'ñó ts'e Nainá-né nga tsachrjekàjìn nangui Egipto. ¹⁸ Nainá, ichán nó kis'e-la kjoatsejta nga kisikinda jñà x̄ita Israel ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn. ¹⁹ Nainá, itoè naxandá x̄ita kisikjehesòn ya nangui Canaán. Ikjoàn kitsjaà-la jñà x̄ita Israel jè nangui jè nga ts'e koma. ²⁰ Ngats'ì kjoa koi, ñijòn sìndò osen nó tsato.

'Xi komà iskan, Nainá kitsjaà-la xi x̄ita sko-la tsibìtsajna nga tsibíndaàjìn-la x̄ita naxandá Israel. Kò jñà tsasikò skanda k'e nga j'ìi Samuel, x̄ita xi kiichja ngajo-la Nainá. ²¹ X̄ita naxandá Israel, kisijé-la Nainá jngòè x̄itaxá ítjòn xi mejèn-la nga kotixoma-la. Nainá kitsjaà-la Saúl, ki'ndí-la Cis xi tje-la Benjamín. Ichán nó tsatixoma Saúl. ²² Nga komà iskan, Nainá jaàxìn Saúl; jè David kitsjaà-la xá nga tsibìjna x̄itaxá ítjòn. Nainá kitsò: “Jyee kisakò-na nga jè David xi ki'ndí-la Isaí, jngòè x̄ita xi sasén-la inima-na nga s̄ikitason yije xi 'an mejèn-na.” ²³ Nainá kisikasén-la x̄ita naxandá Israel, jngòè x̄ita xi tje-la David xi 'mì Jesús nga jè kochrjekàjìn kjo'in. Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà tso'ba nga t̄isa tàts'en-la kjoa. ²⁴ K'e nga tikj'eè f'ìi Jesús, Juan kiichjayajìn-la x̄ita naxandá Israel nga kàtasíkájno jé-la, mì t̄i jé kohótsji-ne kò kàtama bautizar. ²⁵ K'e nga jye tífehet'aà nachrjein-la Juan xá xi j'ìi-ne, kitsò: “Jñò, ¿kó s'ín n̄ikítsjeèn it'aà ts'an? ¿A bixón-nò: jè Cristo? Majìn. Saá nchrobá t̄jngui

jngoò-na xi ìsà tíjna ítjòn skanda mìkìi ok'ìn-na nga 'an skíjnda'ñoá xox'ín-la xoxté-la”, kitsò Juan.

²⁶ Tanga ì'ndeì, k'oaá ma-ne koxan-nò ngats'ioò jñò ndí 'ndsè xi tje-la Abraham inchrobàt'aà-nò ko jñò xi mìtsà ya inchrobàt'aà-nò tanga yaxkón Nainá: jñá j'ii-ná jè 'én it'aà ts'e Cristo nga jè kochrjekàjìin-ná kjo'in. ²⁷ Jñà xita naxandá Jerusalén ko xitaxá-la, mìkìi kijtseèxkon Jesús nga jè xi Cristo, tikoáá mìkìi kjòchiya-la jñà 'én xi maxke nga jìin jìin nachrjein jè nachrjein nikjáya ya ni'ya ingo sinagoga koni s'ín tít'aà xojoñ ts'e xita xi kùchja ngajo-la Nainá. Tanga jñà xita koi kitsjaà okixi nga kàtiyaà Jesús ko k'oaá s'ín tsitasòn koni tsò 'én koi. ²⁸ Nas'ín tsjìn-la jé Jesús nga ok'ìn-la nga kiyá, xita koi, kisijét'aà-la Pilato nga kàtasík'en. ²⁹ K'e nga jye tsitasòn yije koni s'ín tíchja Xojoñ-la Nainá it'aà ts'e Jesús, kiskónajen t'aà krò, ìkjoàn kii nga tsibíhijìin. ³⁰ Tanga Nainá kisikjaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. ³¹ Jesús, k'e nga jye jaáya-la, kjìn k'a tsakó-la yijo-la jñà xita xi chinchi-mako nga inchrobà-ne Galilea skanda Jerusalén; nachrjein ì'ndeì, jñà xita koi xi bénojímí kixi-la xita naxandá it'aà ts'e Jesús.

³² Koi xá j'ii-najen nga kénojímí-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá jñà xita jchínga-najen. ³³ Ì'ndeì, k'e nga kisikjaáya-la Jesús, k'oaá s'ín kisikitasòn xi it'aà tsajen xi ìxti-la ma-jen jñà xita jchínga-najen. K'oaá s'ín tít'aà xojoñ ts'e Salmo xi ma-ne jò, nga tsò: “Ì'ndeì, jì-né xi Ki'ndí-na xan-lè; 'an-ná xi na'èn-lè ma.” ³⁴ Koni kis'ìin Nainá nga kisikjaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà nga mì tì kii kiyá-ne,

yaá makixiya 'én koi nga tsò Xojon-la Nainá: “Siikitasòn-ná koni tsò 'én tsjeè-na, kò 'én kixi-na xi 'an kitsjaà-la David.” ³⁵ K'oaá tìs'ín tjí't'aa ìjngò xojon ts'e Salmo nga tsò: “Mìkiì koj'ndi nga ki'ndo yijo-la Xita tsjeè-lè.” ³⁶ Jñà nachrjein nga tsibìjnakon David, k'e nga jye kisikitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, k'en. K'oaá tìs'ín kisìhijìin koni komàt'in xita jchínga-la. Tìkooá i'ndo yijo-la. ³⁷ Tanga jè Xita Tsjeè xi Nainá kisìkjaáya-la mìkiì i'ndo yijo-la. ³⁸ Ngats'ioò jñò ndí 'ndsè, k'oaá s'ín kàtasijìin-nò, jñà 'én xi nokjoàyajìin-nòjen, jè-né nga it'aa ts'e Jesús, Nainá síjchàat'aa-ná jé-ná. ³⁹ Jñà xita, ngats'ii kjoa xi ch'o s'ín, mìtsà it'aa ts'e kjotíxoma-la Moisés makixiya; jè it'aa ts'e Jesús makixiya xita, jñà xi mokjeiín-la it'aa ts'e. ⁴⁰ T'een kindá yijo-nò mé-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn koni s'ín tíchja xojon-la jñà xita xi kiìchja ngajo-la Nainá nga tsò:

⁴¹ Chítsejèn, jñò xi nachrjekànguioò kjoakixi,

kàtaxkón-nò, kò jngò k'a kàtachija jñò.

'An, jngò xá s'iaàn nachrjein tsajòn, k'e nga tisa titsajnakòon.

Mìkiì kokjeiín-nò nas'ín s'enojmí-nò xá xi 'an tìs'iaàn.

⁴² Jè Pablo kò Bernabé k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, jñà xita kisijét'aa-la nga kàtènojmíya kjoa koi jè xòhoto xi sa nchrobá. ⁴³ K'e nga kisìhixat'aa xíkjin nga kii-ne, kjin xita kiit'aa-la Pablo kò Bernabé, jñà xi xita judío kò jñà xita xi beèxkón Nainá xi jye jahatjìya-la nga xita judío komà. Jè Pablo kò Bernabé, k'e nga tsohókò xita

koi, 'ñó tsibít'in-la nga ndaà kàtjìin inima-la jñà 'én xi jye kiì'nchré xi kjondaà ts'e Nainá.

⁴⁴ Jè nachrjein nìkjáya xi ìjngòè, kjomeé ijchò ngats'ìi xita naxandá nga kiì'nchré 'én-la Nainá.

⁴⁵ Tanga jñà xita judío k'e nga kijtseè nga 'ñó kjin ma xita, isaá ndaà kjòchinikeè Pablo. Ikjoàn tsibíts'ia nga kondra kiì-la Pablo 'én xi kiichja, tikoá tsakatít'aà. ⁴⁶ Pablo kò Bernabé, 'ñó tsi'beé-la ikon; kitsò-la:

—Tjinè-najen nga kénajmí ítjòn-nòjen 'én-la Nainá jñò xi xita judío 'mì-nò; tanga jñò nachrjengui-nò; k'oaá ma-ne nga jñò, mìkiì s'e-nò kjoabinachon nita mé nachrjein-ne; ngajen ta saá jñà kénajmí-lajen jñà xi mìtsà xita judío. ⁴⁷ K'oaá s'ín tsatixoma-najen Nainá nga kitsò:

Jíi tsjaà-lè xá nga sikhiseèn-la jñà xita xi mìtsà xita judío,

kóhokji nga tíjtsa isò'nde mé-ne nga kitjokàjìin-ne kjoa ts'e kjo'in.

⁴⁸ K'e nga kiì'nchré ngats'ìi xi mìtsà xita judío, kjòtsjaá-la; ikjoàn tsibíts'ia nga kitsò: Ndaà tjin 'én-la Nainá; kòkjeiín-la ngats'ìi xi xó kitjaàjìin-ne nga s'e-la kjoabinachon nita mé nachrjein-ne.

⁴⁹ K'oaá s'ín komà nga tsabísòn 'én ndaà-la Nainá kóhokji ya i'nde jè. ⁵⁰ Tanga jñà xita judío tsibíts'ia nga chinchá'a jñà íchjín ítjòn xi ndaà beèxkón Nainá kò xita ítjòn-la naxandá. K'oaá s'ín komà nga kondra kiì-la jè Pablo kò Bernabé. Tsachrjekàjìin ya naxandá. ⁵¹ Jè Pablo kò Bernabé tsibítsajneè chijo-la ndsoko xi kondra ts'e xita koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá]; ikjoàn kiì ján Iconio. ⁵² Tanga jñà xita

xi kota'yàt'aà-là Cristo, ndaà kis'e-là kjotsjacha kò ndaà kisìxájiìn inìma-là Inìma Tsjeè-là Nainá.

14

K'e nga jè Pablo kò Bernabé kiichjaya ján Iconio

¹ K'oaá s'ín komà ya Iconio, jè Pablo kò Bernabé, k'e nga jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, 'ño ndaà tsakóya; k'oaá komà-ne nga 'ño kjin xita judío kò xi mitsà xita judío kòkjeiin-là it'aà ts'e Jesús. ² Tanga jña xita judío xi mikii mokjeiin-là, chinchá'a jña xi mitsà xita judío mé-ne nga ch'o tsò-ne kjohítsjeèn xi kisikítsjeèn it'aà ts'e xita-là Cristo. ³ Pablo kò Bernabé, tsee tsibítsajna ya Iconio. Mikii kitsakjòn nga tsakóya 'én ndaà-là Nainá koií kjoa-là nga Nainá ndaà ma'ñót'aà takòn. Nainá kisikixiyandaà nga kixi kjoa 'én xi tsibénojmi xi kjondaà-là Nainá. Kitsjaà-là nga'ño nga kis'iìn kjojkón xi ndaà tjín xi okó kjoajeya-là Nainá. ⁴ Jña xita naxandá Iconio, jòya komà; osen kiit'aà-là jña xita judío koa osen kiit'aà-là Pablo kò Bernabé, xita xi tsibixáya-là Jesús. ⁵ Jña xita judío kò xi mitsà xita judío tsajoóya-ne kò xitaxá itjòn-là nga mejèn-là skaàn-kò, kùinè ndajo. ⁶ Pablo kò Bernabé, k'e nga jye kù'nchré, tsanga; kù ján Litra kò Derbe, naxandá xi chja-ne Licaonia; tikoja chinchima kóhokji i'nde xi chja-ne nga jngoò itjandiì. ⁷ Ya i'nde jè, tikoja kisika'bí 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

K'e nga kisinè ndajo Pablo ya Litra

⁸ Ya Litra tjina jngoò xita x'in xi mikii ma fi. K'oaá s'ín kits'iìn; ni saá jngoò nachrjein nga ndsokò tsajmeè-ne. ⁹ Xita jè, tjina; tí'nchré-là Pablo

nga tíchjaya. Jè Pablo, k'e nga kiskoò'an, kijtseè nga mokjeiín-la nga kondaà-ne. ¹⁰ Pablo, 'ńó kiìchja kitsò-la:

—jTisítjijn, tìsijna kixi-ne ndsokoiì!

Xità jè, ngui kiskì'nga-né; tsibíts'ia nga tsajmeè-ne. ¹¹ Jñà xità, k'e nga kijtseè kjoḁkón ndaà xi kis'iìn Pablo, 'ńó kiìchja xi 'én Licaonia, kitsò:

—jñà nainá, xitàá kjoàn kòma nga kòf'iìkon-ná!

¹² Bernabé, Zeus kitsò-la; Pablo, Hermes kitsò-la nga jè xi isa 'ńó chja. ¹³ Jè ingo xkósòn-la Zeus, yaá kijna indii naxandá. Jè nò'mii-la j'iìko nchraja ko corona. Jè nò'mii, ko ngats'ii xità naxandá mejèn sík'en-la jñà nchraja nga tsjá-la kjoḁtjò mé-ne nga skoexkón-ne. ¹⁴ Jè Pablo ko Bernabé xi kisixáya-la it'aà ts'e Cristo, ch'óo komà-la k'e nga kijtseè kjoa xi nchis'ín; tsatejndajno yijo-la jè nikje-la; ikjoàn kiis'ejiìn-la xità. 'Nó kiìchja, kitsò-la:

¹⁵ —Tiná'yaà, ¿mé-ne k'oas'ín títsa'nè-nò? Ngajen, tìkoáá taxki xità-nájen koni jñò. Koií xá kòf'i-najen nga kénajmí-nòjen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga síkijna-nò kjoa koi xi nì méé chjí-la; jè tanguít'aà-là Nainá xi tíjnakon xi tsibíndaà ngajmii, nangui, ko ndáchikon, ko ngats'ii tsojmì xi ya tíjín. ¹⁶ Nàchrjein xi jye tsato, Nainá kitsjaà'ndeé-la ngats'ii xità naxandá xi tíjín kóhokji isò'nde nga chinchimaya ndiyá xi kisaseèn-la. ¹⁷ Tanga Nainá, kjit'aà nàchrjein tíhokó yijo-la yá-né jè, nga tí'ya-la ngats'ii kjondaà xi tís'ín; jè-né xi tísíkasén-nò jtsí xi ngajmii tíinchrobá-ne; títsjá-nò tsojmì xi ndaà tímajchá-nò; jè tísíchikon-t'in-nò nga ndaà títsjá-nò tsojmì xi ma chine, mé-ne nga ndaà s'e-nò kjoḁtsja.

18 Pablo kò Bernabé, nas'ín k'oas'ín tsatekjáya yije-la kjoa xi nchis'ín nga mejèn sùk'en-t'aà-la cho, tsee xá kisengui nga kòkjeín-la jñà xita naxandá.

19 Tik'e-ne j'ii xita judío xi inchrobà-ne Antioquía kò Iconio xi chinchá'a jñà xita naxandá nga tsibínè ndajo jè Pablo. K'e nga jye k'oas'ín kisìkò, kitsò-né tsà jyeé k'en; ikjoàn tsibífejno nangui, kii síkatjen ján indii naxandá. 20 Tanga jñà xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, k'e nga chixoñat'aà-la Pablo ñanda kijna, jè Pablo tsasítjen ìjngò k'a-ne; jahas'en-jii ìjngò k'a-ne naxandá; xi komà inchijòn, Pablo kò Bernabé kii ján Derbe.

21 K'e nga jye tsibénojmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Derbe, nga jye kjin xita kòkjeín-la, kii ìjngò k'a-ne Listra, Iconio kò Antioquía. 22 Pablo kò Bernabé kitsjaà-la nga'ño inima-la jñà xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna naxandá koi; tsibénojmi-la nga kixi kàtsajnakò 'én xi mokjeín-la; kitsò-la:

—Mochjeén-né nga tse kjo'in sùkjaán ítjoán k'e nga kitjás'en-jñaá ñanda tíhotixoma Nainá.

23 Nga jngò ìjngò i'nde ñanda tjín xita naxandá-la Cristo, Pablo kò Bernabé jaajin xita jchínga xi tsibít'aà xá nga sùkinda xita-la Cristo; k'e nga jye kiichjat'aà-la Nainá, jye tsibítsajnachjan, kisikítsajnaya tsja Nainá nga jye mokjeín-la it'aà ts'e Nainá.

Kós'ín ijchò-ne Pablo kò Bernabé ján Antioquía ts'e Siria

24 Jahato i'nde Pisidia, ijchò-ne nangui Panfilia. 25 Tsibénojmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Perge, ikjoàn kii-ne Atalia. 26 Yaá

jahas'en chitso nga tsohótji-ne nga kii ìjngò k'a-ne Antioquía, ì'nde ñánda kisatìxá-là ìt'aà ts'e kjondaà-là Nainá, xá xi jye kisikitasòn. ²⁷ K'e nga jye ijchò-ne Antioquía, tsibíxkóya xítà naxandá-là Cristo; tsibénojmi-là ngats'ìi kjoa xi kisikò Nainá, kós'ín komàt'in nga Nainá kitsjaà'nde nga tìkoa kòkjeiín-là jñà xi mìtsà xítà judío. ²⁸ Pablo kò Bernabé, tseé tsibìtsajnakò xítà xi kota'yàt'aà-là Cristo ya Antioquía.

15

Mé kjoa xi tsajoóya-ne jñà xítà xi tsibíxáya-là Jesús kò xítà jchínga ján Jerusalén

¹ Jñà nachrjein koi, j'ìi i'nga xítà xi inchrobà-ne Judea nga tsibénojmi-là xítà-là Cristo, kitsò-là: “Mikiì kítjokàjñò kjo'in tsà mìkiì sít'aà chiba-là yijo-nò kjoa ts'e circuncisión koni s'ín tíchja kjotíxoma xi kiskii Moisés.” ² Pablo kò Bernabé 'ñó tsajoókjoò kò jñà xítà koi; tsohótiyaá-ne jñà kjoa koi; ìkjoàn kisikasén Pablo kò Bernabé ján Jerusalén; tsobáhijtakò i'nga xítà-là Cristo xi títsajna ya Antioquía nga kiikon jñà xítà xi tsibíxáya-là Jesús kò xítà jchínga xi otíxoma ya naxandá-là Cristo nga síndaàjiin kjoa koi.

³ Jñà xítà naxandá-là Cristo xi títsajna Antioquía, kisichját'aà-là nga kii-ne xítà koi. Jahato Feni-cia kò Samaria; tsibénojmi nga jñà xi mìtsà xítà judío tìkoa jyeé tífatjìya-là nga Cristo nchifit'aà-là. Ngats'ìi xítà xi mokjeiín-là ìt'aà ts'e Cristo, 'ñó kjòtsja-là.

⁴ Pablo kò Bernabé, k'e nga ijchò ján Jerusalén, jñà xítà naxandá-là Cristo kò xítà jchínga xi ya

otíxoma kò xítà xi tsibíxáya-là Jesús, ndaá kiskoétjò. Xítà koi tsibénojímí yije mé kjoa xi kis'iìn Nainá nga kisichját'aà-là. ⁵ Ya títsajnajùin i'nga xítà fariseo xi jye kòkjeiín-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo; chincha kixi, kitsò:

—Jñà xi mìtsà xítà judío xi jye mokjeiín-là, mochjeén-né nga sít'aà chiba-là kjoa ts'e circuncisión; tìkoà sìnè-là nga kàtasíkitasòn kjotíxoma xi kiskii Moisés.

⁶ Kjøxkóya xítà xi tsibíxáya-là Jesús kò xítà jchínga xi otíxoma ya ijùin naxandá-là Cristo nga tsajoóya-ne kjoa koi. ⁷ Tse jchán tsajoóya-ne kjoa koi; chaán tsasíjna kixi Pedro, kiichja, kitsò:

—'Ndsee, jñò, jyeé tíjùin-nò nga kjotsee jaàjùin-na Nainá nga 'an kènojímí-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà xítà judío mé-ne nga tìkoà kòkjeiín-là. ⁸ Nainá xi beè inima-ná, k'oaá s'ín tsakó kixi-ná nga tìkoà kiskoétjò xítà koi nga k'oaá tìs'ín kitsjaà-là Inima Tsjeè-là koni s'ín kitsjaà-ná jñá. ⁹ Nainá, kisitsjeè inima-là xítà koi k'e nga kòkjeiín-là it'aà ts'e Cristo, nga mìkii faájiin xítà, tà ngàsòn fikò-ná ngats'iaá, xi xítà judío 'mì-ná kò xi taxki xítà. ¹⁰ I'ndeji, ¿mé-ne kondra onguí-là kjohítsjeèn-là Nainá, tsà koi nachrjein-là kojti-là? Nga binè-lá xítà xi kota'yàt'aà-là Cristo nga siíkitasòn kjoa ts'e kjotíxoma. Ni jñá kò ni jñà xítà jchínga-ná chikjoa-ná nga níkitasoán. ¹¹ Mìkii kos'ín koma. Nga k'oaá s'ín mokjeiín-ná nga jñá, kò xi taxki xítà, ta ngàsòn kjondaà-là Na'èn-ná Jesucristo kitjokàjñáá kjo'in.

¹² Jyò tsibìtsajna ngats'ii xítà xi ya títsajna. Kii'nchré-là Bernabé kò Pablo nga tsibénojímí-là xítà nga 'ñó tse kjøxkón ndaà xi kis'iìn Nainá xi

it'aà ts'e nga nguixkon jñà xi mìtsà xità judío.
¹³ K'e nga jye kiichja Bernabé ko Pablo, k'eé kiichja Jacobo, kitsò:

—'Ndseé xi i titsajnaà, tiná'ya-ná. ¹⁴ Jè Simón Pedro, jyeé tsibénojmí-ná kó s'ín komà nga tisa ítjòn nga Nainá jaàjìn jñà xi mìtsà xità judío nga naxandá-là koma. ¹⁵ K'oaá s'ín mangásòn 'én koni s'ín kiskii jñà xità xi kiichja ngajo-là Nainá nga kitsò:

¹⁶ K'e nga koma iskan, kitjojen òngò k'a nga kindàyà xitse-na kjoíxoma-là xitaxá ítjòn David xi jye its'oòn;

jè xi jye chixoña, òngò k'a síkixiya-na; siikíjna òngò-na xità xi kjoíxoma ngajo-là David,

¹⁷ mé-ne jñà xità xi i'nga kohótsji-ne Nainá, ngats'ii xi mìtsà xità judío, jñà xi 'ín ts'an jtít'aà.

¹⁸ K'oaá tsò Nainá, nga tsibénojmí kjoítsjeèn xi tjín-là skanda tisa tàts'en-là kjoa.

¹⁹ "An, k'oaá xán-nò nga mìkii sinè-là kjoa xi 'in tjín jñà xi mìtsà xità judío, jñà xi nchifatjìya-là nga Nainá nchifit'aà-là. ²⁰ Ta jè xi mochjeén nga síkasén-lá xojòn mé-ne nga mìkii skine ngats'ii tsojmì xi ya sinchá nguixkon kjoaxkósòn; tikoá ki tì kjoa chijngui s'ín-ne, mì tì kiì skine-ne jní ko ngats'ii yijo-là cho xi mìkii xíxteèn jní-là. ²¹ Skanda kjoíseé, xkì xi ján naxandá tjín xità xi bíxkejìn xojòn kjoíxoma xi kiskii Moisés ya ni'ya òngò sinagoga nga jìn jìn naxrjein nga naxrjein níkjáya.

²² Jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús ko ngats'ii xità naxandá-là Cristo ko xità jhínga xi ya otíxoma, tsajoóya-ne nga jaàjìn i'nga xità xíkjin xi kiskasén

ján Antioquía. Jñà kitjaàjìin Judas xi tìkoà Barsabás 'mì kò Silas, jñà xìtā xi ndaà yaxkón ya jìin naxandá-là Cristo. Tsobáhìtakò Pablo kò Bernabé. ²³ Kisik'a jngòò xojòn xi tsò:

“Ngajen, xìtā xi tsibíxáya-là Jesús kò xìtā jchínga, nihixat'aà-nòjen jñò xi mìtsà xìtā judío 'mì-nò xi 'ndsé chibá it'aà ts'e Cristo xi titsajnaà ya naxandá Antioquía, kò j'nde Siria kò Cilicia. ²⁴ Jyeé kina'yà-jen nga j itjokàjìin i'nga xìtā xi ijchòkon-nò nga sù sìkò-nò nga chjako-nò 'én xi sikit'són-jìin-là inìma-nò, tanga mìtsà ngajen tsatíxá-lajen. ²⁵ Ngats'ì-jen, k'oaá s'ín kichoòsòn-lajen nga kinìkasén i'nga-nòjen xìtā tsajen xi kiikon-nò. Tsobáhìtakò xinguiáá Pablo kò Bernabé, xìtā xi 'nó matsjacha-jen. ²⁶ Jñà xìtā koi, jye k'oas'ín tsibínè-là yijo-là nìtā mé kjo'in xi komàt'in xi kjoà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ²⁷ Titsanìkasén-nòjen Judas kò Silas; ngats'ì 'én xi tjit'aà xojòn, jñà xìtā koi keènojmiya ljngòò k'a-nò xi tà 'én koòkò-nò. ²⁸ Ngajen kò Inìma Tsjeè-là Nainá ndaà kisaseèn-najen nga mì kjo'ñó koma-nò kjoà ts'e kjotíxoma xi 'in tjín; tà koi-né xi ndaà mochjeén: ²⁹ nga mìkiì ma chjìnee yijo-là cho xi ya biyaà nguixkòn xkósòn; mìkiì ma chjìnee jní kò mìkiì ma chjìnee yijo-là cho xi mìkiì xíxteèn jní-là; tìkoáá kì tì kjoà chjngui nìs'in-là; tsà chjàxìn-là yijo-nò ngats'ì kjoà koi, ndaà s'e; k'e chibá.”

³⁰ Xìtā koi, k'e nga jye kisìhixat'aà xíkjín, nìtoón kii skanda ján Antioquía; k'e nga ijchò tsibíxkóya ngats'ì xìtā-là Cristo, kisìngatsja xojòn xi 'ya. ³¹ Jñà xìtā naxandá-là Cristo, k'e nga jye tsibíxkejìin xojòn, tsjaá komà-là nga ijchò-là 'én xi kisìjehikon.

³² Jè Judas kò Silas t̄ikoaá Nainá chja ngajo-la; ndaà kisìjehikon j̄nà x̄ita-la Cristo; kitsjaà-la nga'ño. ³³ X̄ita koi, k̄jìn n̄achrjein tsibìtsajna Antioquía. Nga komà iskan kisìhixat'aà x̄ikjín, kii-ne Jerusalén; kiikon-ne j̄nà x̄ita xi kisìkasén. ³⁴ [Tanga jè Silas ndaà kisaseèn-la nga tsibìjna Antioquía.] ³⁵ Jè Pablo kò Bernabé, yaá tsibìtsajna Antioquía; tsakóya-isa 'én-la Nainá t̄ikoa kiichjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo. T̄ikoaá k̄jìn x̄ita xi kj'eí kisìxákjoè.

K'e nga chinchat'aà xìn-la x̄ikjín jè Pablo kò Bernabé

³⁶ K'e nga komà iskan, Pablo kitsò-la Bernabé:

—Tíkjaán ìjngoè k'aá kóhokji naxandá ñanda tsibènojmiá 'én-la Nainá mé-ne nga jchaá kó s'ín títsajna x̄ita xinguiá.

³⁷ Jè Bernabé mejèn-la k̄jiko Juan, xi t̄ikoa Marcos 'mì; ³⁸ tanga jè Pablo mìkiì kisaseèn-la nga jè k̄jiko, koií kjoa-la nga kitsjeiìn takòn ján Panfilia nga mì t̄i kii tsobáhijtakò-ne nga kisìxá jè xá xi tjíma-ne. ³⁹ K'oaá s'ín komà-ne nga kisakò kjoa nga mìkiì kjòngàsòn 'én-la; chinchat'aà xìn-la x̄ikjín; jè Bernabé kiikò Marcos; kiisòn-ndá skanda Chipre. ⁴⁰ Jè Pablo, jaàjìn Silas nga tsobáhijtakò. J̄nà x̄ita-la Cristo kisìkítsajnaya tsja Nainá nga kii. ⁴¹ Kii kóhokji nanguí Siria kò Cilicia nga ya chinchima nga isa ndaà kisì'ño ikon j̄nà x̄ita naxandá-la Cristo.

16

K'e nga jè Timoteo tsobáhijtakò Pablo kò Silas

¹ Pablo, k'e nga ijchò naxandá Derbe ko Listra, ya kisatiikjoò jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi Timoteo 'mì; nea-la xita judío-né xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Tanga jè na'èn-la xita griego-né. ² Jña xita-la Cristo xi títsajna Listra ko Iconio 'ño ndaà kisikíjna Timoteo. ³ Pablo mejèn-la nga jè koahijtakò; k'oaá komà-ne nga kisit'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga ndaà kíjna-ne Timoteo it'aà ts'e xita judío; nga jña xita xi ya i'nde-la jyeé beè nga na'èn-la Timoteo, xita griego-né. ⁴ Ngats'ìi naxandá ñánda jahato, k'oaá kitsò-la nga katasíkitasòn kjoakixi xi tsajoóya-ne jña xita xi tsibíxáya-la Jesús ko xita jchínga xi títsajna Jerusalén xi otíxoma ya jjiín naxandá-la Cristo. ⁵ Jña xita naxandá-la Cristo, isáá 'ño ndaà mokjeiín isa-la; nachrjein nchijòn tímakjìn-ya xita xi nchimokjeiín-la.

K'e nga jè Pablo kisìnijña jngoò-la xita Macedonia

⁶ Jè Inima Tsjeè-la Nainá mìkìi kitsjaà'nde-la Pablo ko xita xi kjihijtakò nga 'én-la Cristo kii síka'bí ján nangui Asia; k'oaá ma-ne nga ya jahatojiín nangui ñánda 'mì Frigia ko Galacia. ⁷ K'e nga ijchò chrañàt'aà-la nangui Misia mején-la nga ján kjoì nangui Bitinia, tanga jè Inima-la Jesús mìkìi kitsjaà'nde-la. ⁸ Tà jahato Misia, ijchò skanda naxandá Troas. ⁹ Nga jye títsajna Troas, Pablo, k'e nga nitjen, tsatsejèn jngoò-la xita koni tsà nijña tí'biì-la xi nangui Macedonia i'nde-la xi tsasíjna kixi nguixkòn Pablo. Tsibítsi'ba-la, kitsò-la: “Nchroboí i nangui Macedonia. Tichját'aà-nájen.” ¹⁰ Pablo, k'e nga jye kijtseè kjoa koi, nitóón

tsitsajna_{ndaà-jen} nga tsanguì-jen ján nanguì Macedonia; k'oaá s'ín kjòchiya-najen nga kixií kjoa nga Nainá tíchja-najen mé-ne nga sika'bí-jen 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde jè.

Kós'ín komà nga jè Pablo ko Silas kii ndayá ya naxandá Filipos

¹¹ K'e nga itjo-najen ya naxandá Troas, kichjoé jngoò-jen chitso, tsanguí kixi-jen ya nanguì xi kijnajìn ndá xi 'mì Samotracia; xi komà inchijòn ìjngoò k'a tsanguì-jen skanda naxandá Neápolis. ¹² Itjo-najen Neápolis, tsanguí-jen Filipos, jngoò naxandá ítjòn ts'e i'nde Macedonia xi 'ño tjoé-la nga'ño it'aà ts'e Roma. Kjìn nachrjein tsitsajna-jen ya i'nde jè. ¹³ Jngoò nachrjein nìkjáya tsanguí jngoò-jen i'nde ìndiì naxandá ñánda tífa jngoò xajngá nandá nga k'oas'ín kinikítsjeèn-jen nga tjin jngoò i'nde ñánda chjat'aà-la Nainá xita judío. Tsitsajna-jen; kinokjoàko-jen it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña íchjín xi maxkóya ya i'nde jè. ¹⁴ Ya tijnajìn jngoò chjoón xi 'mì Lidia xi otjna nikje chjí xi sko kjoàn isén-la; yaá i'nde-la ñánda 'mì Tiatira; ndaà beèxkón Nainá; jè Nainá kiskíx'ajìn kjohítsjeèn-la nga ndaà tí'nchré koni s'ín tíchja Pablo. ¹⁵ Komà bautizar Lidia ko ngats'ii xita ni'ya-la; xi komà iskan tsibítsi'ba-najen kitsò:

—Jño tsá kixií kjoa nga mokjeiín-nò nga 'an, ndaà mokjeiín-na it'aà ts'e Nainá, tíkjiaán ni'ya-na, ya sikjáyaá.

Ngajen kjo'ño tsitsajna-jen.

¹⁶ Jngoò nachrjein k'e nga titsahonguí-jen i'nde ñánda nokjoàt'aà-lajen Nainá, kisatiikjoò jngoò-jen tsòti ch'inda xi inima ch'o-la neí tjin inima-la;

maá-la bíndaà nga kot'aàsòn xita. Jñà nei-la tsòti jè, ndaà jchán síkijne ton nga koi xá s'ín. ¹⁷ Tsòti jè, kiitjingui-najen; 'ñó chja tjingui-najen, nga tsò:

—Xita koi, chi'nda-la Nainá-né xi 'ñó jeya tíjna; tíjña-ne xi bénojmi-nò ndiyá xi kitjokàjiin-nò kjo'in.

¹⁸ Jè tsòti, kjin nachrjein k'oas'ín kitsò-najen. Pablo chaán kòjti-la, kisikátjifaya'a; kiichja-la jè tjo neij xi tíjin inima-la. Kitsò-la:

—It'aà ts'e Jesucristo, k'oaa xan-lè, tìtjokàjiin inima-la tsòti jè.

Tik'eé-ne kjondaà-ne.

¹⁹ Jñà nei-la, k'e nga kijtseè nga kitjaàxìn-la kjoa xi ma-la, nga mì tì kii kisikijne-ne ton, kitsobà'ñó Pablo kò Silas, kiiko nguixkon xitaxá. ²⁰ Chinchá osen ñánda títsajna xitaxá, kitsò:

—Jñà xita koi xi xita judío, fi kátsji kjosii i naxandá-ná. ²¹ Kjotixoma xi okóya mìkii ndaà tíjn, mìkii tíj'nde-ná nga chjoé, mìkii k'oas'ín s'eén, koií kjoa-la nga xita Roma-ná jñá.

²² Ngats'ii xita naxandá saà kondra kii-la jè Pablo kò Silas; jñà xitaxá kitsjaà okixi nga tsatejndajno nikje-la, ikjoàn tsajá-la. ²³ K'e nga jye 'ñó tsajá-la, ingajò, kiskinìs'en ndayá; ikjoàn kitsjaà-la okixi jè xita xi síkinda ndayá nga ndaà kátasíkinda xita koi. ²⁴ Jè xita xi síkinda ndayá, k'e nga kits'ii-la okixi, yaá chinchá iya ñánda isa 'ñó tíjn. Tsibít'aà 'ñó ndsoko it'aà yá ts'e ndayá.

²⁵ K'e nga jye ijchò osen nitjen, jè Pablo kò Silas, nchichjat'aà-la Nainá kò nchiseè-la; jñà xita xi i'nga xi tikoá kjo'in títsajna, tà nchi'nchré-la.

²⁶ Tik'e-ne tà nitoón j'ii jngoò ch'ón xi 'ñó jchán

ts'a. Jñà xotjoa-la ndayá kitáx'a, tikoá jñà na'ño kicha cadena xi tjit'aà 'ño-ne xita xi títsajna ndayá, jngoò k'a kitjájnda'ño. ²⁷ Jè xita xi síkinda ndayá, k'e nga jaá-la, kijtsee nga tix'á yije xotjoa-la ndayá. Kisikítsjeèn, maá-la tsà jyeé tsanga yije xita xi títsajna kjo'in. Kiskoé jngoò kicha ndojò nga mejèn-la sùk'en yijo-la. ²⁸ Jè Pablo, k'e nga kijtsee, nitoón 'ño kiichja-la kitsò-la:

—Kì k'oaá nikoji yijo-lè; jí títsajna yije-jen.

²⁹ Jè xita xi síkinda ndayá kisijé jngoò ni'in nga kjòhiseèn-ya ndayá; chiba-la tíhotsé-né k'e nga jahas'en cuarto ñánda títsajna Pablo ko Silas; ikjoàn kisikatjen yijo-la ya ingui ndsoko. ³⁰ Ikjoàn tsachrje-ne ndayá Pablo ko Silas; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, ¿mé xi s'iaàn nga kitjokàjñaà kjo'in?

³¹ Pablo ko Silas kitsò-la:

—Kàtakjeín-lè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kítjokàjñoò kjo'in ngaji ko ngats'ìi xita ni'ya-lè.

³² K'eé tsibénajmí-la 'én-la Na'èn-ná ngats'ìi xita xi ya títsajna ni'ya-la. ³³ Tijjè-ne nitjen jè, jè xita xi síkinda ndayá, tsaníjno ñánda kitù-la Pablo ko Silas; xita jè tikoá komà bautizar kóhotjín xita xi ya títsajna ni'ya-la. ³⁴ Nga jye komà iskan, kiiko ni'ya-la nga tsakjèn kjoò kóhotjín xita ni'ya-la xi ngui tà kjotsja nga jye kòkjeín-la it'aà ts'e Nainá.

³⁵ Nga komà inchijòn, jñà xitaxá kisikasén policía-la nga kisikasén-la okixi jè xi síkinda ndayá nga tà k'oas'ín kàtitjo-ne Pablo ko Silas. ³⁶ Jè xita xi síkinda ndayá kisikí'nchré Pablo kitsò-la:

—Jña xitaxá, jyeé kàtsjá-na okixi nga ma kitjondei-nò. Ndaà tanguí-nò.

³⁷ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngajen xita Roma-nájen. [Mikiì tjí'nde nga taxki siko-najen.] Tanga kis'eé-najen yá nga nguixkon naxandá k'e nga skanda tikj'eé 'ya-la mé jé xi tjín-najen; tanga j'ndeì mejèn-la nga tà kjoa chijé kochrje-najen ndayá; jña kàtjanchrobá sobà nga kàtachrje-najen.

³⁸ Jña policía, k'oaá s'ín kii kénajmí-la jña xitaxá koni s'ín kitsò Pablo. K'e nga kii'nchré jña xitaxá nga jè Pablo kò Silas nga xita Roma, tsí ndaà kitsakjòn. ³⁹ K'eé niton kii nga tsachrje-ne ndayá Pablo kò Silas; ikjoàn tsibítsi'ba-la kjoa xi komàt'in; kitsò-la nga ta kjondaà kàtitjojin naxandá. ⁴⁰ Pablo kò Silas, k'e nga jye itjo-ne ndayá, kii ni'ya-la chjoón xi 'mì Lidia. Yaá tsohóko nojmí xikjín xi ngàsòn mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo nga 'ño kàt'eé-la ikon; ikjoàn kii-ne.

17

K'e nga kisakò kjoasii ján Tesalónica

¹ Jahato Anfípolis kò Apolonia, ijchò Tesalónica ya naxandá ñánda tjín ingoò ni'ya ingo sinagoga xi ts'e xita judío. ² Jè Pablo, koni s'ín kjit'aà, jahas'en jè ni'ya ingo sinagoga; jàn nachrjein nikjáya tsajoóya-ne nga kiskoòta'yà Xojon-la Nainá. ³ K'oaá s'ín tsibénajmí-la nga jè Cristo k'oaá s'ín tjínè-la nga kiyá tikoáá jaáyaá-la it'aà ts'e kjoabiyaà. Kitsò-la:

—Jesús xi 'an tibenajmí-nò, jé-né xi Cristo [xi xó k'oas'ín tjínè-la nga kjoii].

4 Tjín i'nga x̄ita judío xi kòkjeiín-la; yaá tsoháijtakò Pablo kò Silas. Tíkooá k̄jìn íchjín ítjòn kòkjeiín-la kò x̄ita griego xi beèxkón Nainá. 5 Tanga j̄ñà x̄ita judío xi mìkiì mokjeiín-la, k̄jòchinikeè Pablo kò Silas. Tsibíxkóya x̄ita ts'eè xi tà jyò tjíma; tsibíts'ia kjoasìi ya naxandá; kiì kjaán-t'aà ni'ya-la x̄ita xi 'mì Jasón nga tsohótsji Pablo kò Silas nga mejèn-la s̄iik̄ijna osen nga nguixkòn naxandá. 6 Tanga mìkiì kisakò-la ñánda tíjna Pablo kò Silas; k̄jò'ñó komà-la nga tsachrje ni'ya jè Jasón kò i'nga x̄ita-la Cristo xi ya títsajna nga kiìkò nguixkòn x̄itaxá; 'ñó kiìchja kitsò:

—J̄ñà x̄ita koi xi síkits'ón x̄ita xi tjín nga tíjtsa isò'nde; jyeé j'ìi i'nde tsaján. 7 Ngats'ìi x̄ita koi, jè Jasón kitsjaà'nde-la ni'ya-la. Saà kondraá fi-la k̄jotíxoma-la César xi x̄itaxá ítjòn ts'e Roma; k'ooá tsò nga tjín ìjngòè x̄itaxá ítjòn xi Jesús 'mì.

8 J̄ñà x̄itaxá kò x̄ita naxandá, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kòjtíi-la. 9 Jè Jasón kò x̄ita xi i'nga tsibíchjítjì yijo-la ít'aà ts'e x̄itaxá nga komà tsibìtsajnandejí-ne.

K'e nga tsibìtsajna naxandá Berea Pablo kò Silas

10 K'e nga jye kòjñò, j̄ñà x̄ita-la Cristo n̄itoón kisikasén jè Pablo kò Silas skanda ján naxandá Berea. K'e nga ijchò i'nde jè jahas'en ni'ya ìngò sinagoga ts'e x̄ita judío. 11 J̄ñà x̄ita xi títsajna Berea, isaá ndaà tjín k̄johítsjeèn-la mì k'ooà-ne koni xi títsajna ya Tesalónica; isaá n̄iton kòkjeiín-la 'én-la Nainá kò naxchrjein inchijòn tsibíxkejiìn Xojon-la Nainá nga mejèn-la skoe tsà kixíi kjoa koni tsò 'én xi okóya Pablo. 12 K̄jìn x̄ita judío kòkjeiín-la t̄ikoo k̄jìn íchjín ítjòn kò x̄ita x'in kòkjeiín-la xi x̄ita

griego. ¹³ Jñà xità judío xi títsajna Tesalónica, k'e nga kii'nchré nga jè Pablo kò Silas ya títsajna Berea, nga 'én-la Nainá nchibénojmi, kii ya naxandá jè nga kii kinchá'a xità mé-ne nga kisakò-ne kjoasiì. ¹⁴ Jñà xità-la Cristo, nitoón kisikasén Pablo ján indii ndáchikon; tà jè Silas kò Timoteo tsibìtsajna ya Berea. ¹⁵ Jñà xità xi tsoháhtakò Pablo nga kii kinè indiaà, kiikò skanda Atenas. K'e nga jye j'ii-ne xità koi, 'ya-la okixi Silas kò Timoteo nga nitoón kjitjingui-la Pablo.

Kó tsò 'én xi kùchja Pablo k'e nga tsibijna ján Atenas

¹⁶ Pablo, k'e nga tíjna naxandá Atenas nga tíkoña-la Silas kò Timoteo, 'ñó baá komà-la nga kijtseè nga ya naxandá jè, 'ñó kjìn xkòsòn beèxkòn. ¹⁷ Ya ni'ya ingò sinagoga tsajoókjoòkò xità judío kò xi taxki xità xi beèxkòn Nainá; nàchrjein inchiòn tsohókò ngats'ii xità xi bixoña ya nditsin. ¹⁸ Nàchrjein koi tjín i'nga xità xi tsakóya kjohítsjeèn ts'e xità epicúreo kò xità estoicos nga tsajoókjoò Pablo. Tjín i'nga xi tsò:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi chjaya, nga siì s'ín nga chja?

Tìkooá tjín i'nga xi tsò:

—K'ooá ma-ná, kj'eí-la nainá tíhokóya.

Koii k'oas'ín kitsò-ne nga jè Pablo, jè tíbénojmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁹ K'eé kiikò jngoò i'nde ñánda 'mì Areópago. Kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A komaá isa ndaà kénojmi-nájen jè kjotíxoma xitse xi ngaji okoòyi? ²⁰ 'Ñó kj'eí tsò. Mejèn-najen nga jcha-jen kó tsòya-ne.

²¹ Koií òkítsò-ne nga jñà xità Atenas kò xità xi xìn nangui-là xi ya títsajna, tà jè xi mejèn-là nga skoe kò koma kjoóya-ne ngats'ìi kjoa xitse.

²² Pablo, tsasíjna kixi nga jngoò osen-là i'nde Areópago, kitsò:

—Ngats'ioò xi i i'nde-nò Atenas, k'oaá s'ín tibexkon-nò; 'ñó ndaà yaxkón jñà xi nainá 'mì-là.

²³ K'e nga jáhatoaà jñà ingo ñánda bixoñaà, kijtsee jngoàà ingo ñánda tjit'aà 'én xi tsò: “Nainá xi mìkiì yaxkon-là.” Jè xi jñò yaxkón, nas'ín mì ki yaxkon, tijè-ne xi 'an benojmí-nò.

²⁴ Jè Nainá xi tsibíndaà isò'nde, ngats'ìi tsojmi xi tjin nga tíjtsa isò'nde, jè xi nei-là ngajmiì kò nangui; mìtsà ya tíjnaya ingo xi tsja xità bíndaà-ne.

²⁵ Tikoáá, nimé xi mochjeén-là it'aà tsaján. Ta saá jè tísikíjnakon-ná, tsjá-ná tjo xi chjoaán, tsjá-ná ngats'ìi xi mochjeén-ná.

²⁶ 'Nainá, jngoò xità kisikjeén nga tsibíndaà ngats'ìi xità xi tjin nga tíjtsa isò'nde; kiskoòsòn-là kótjin nachrjein kítsajna kò ñánda kítsajna,

²⁷ mé-ne nga kátátsji-ne Nainá, nas'ín k'oas'ín kátas'ín koni jngoò xità xi mìkiì tsejèn-là nga ótsijino ótsjit'aà nangui. Tanga Nainá, mìtsà kjiin tíjna; chraña tíjnat'aà-ná. ²⁸ Koni s'ín kitsò jngoò xità tsajòn xi 'ñó chjine: “Jñá, ki'ndí-là Nainá 'mì-ná.” Kixíi kjoa, nga jè tsjá-ná nga titsajnakoaán nga ñikjaníyá nga titsajnasoaán isò'nde. ²⁹ Tsà kixi kjoa nga ki'ndí-là Nainá 'mì-ná, mì k'oas'ín síkítsjeén nga Nainá jñà isén xi kicha oro xi kicha plata kò xi ndajo xi xità bíndaà-ne tsja koni s'ín tjin kjohítsjeèn-là. ³⁰ Nga sa ítjòn Nainá kitsjaà'nde-né nga tíjñò-là xità. Tanga i'nde, k'oaá s'ín tsjá okixi

nga tǐtsa isò'nde nga jǎà x̄ita kàtasíkájno jé-la nga mǐ tǐ jé kohótsji-ne. ³¹ Nainá jye tsibíjna jngoò nàchrjein nga kixi koìindaàjìin ngats'iì x̄ita isò'nde. Jaàjìin jngoò x̄ita xi kitsjaà-la okixi nga jè koma x̄itaxá xi koìindaàjìin-la ngats'iì x̄ita. Kò k'oaá s'ín tsakó nga kixi kjoa k'e nga kisìkjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà.

³² K'e nga kii'nchré-la kjoa ts'e nga faáya-la mik'en it'aà ts'e kjoa biyaà, tǐin i'nga x̄ita xi tà tsijnò'nga-né kò tǐin i'nga xi kitsò:

—Jǎà kjoa koi, kj'eíi nàchrjein kǐná'ya-jen.

³³ Pablo, k'eé itjojiin-la. ³⁴ Tanga tǐin i'nga x̄ita xi ya tǐtsajna nga kòkjeiín-la: jngoò x̄ita xi 'mì Dionisio xi ya chja-ne ts'e x̄ita xi tǐtsajnajtǐin xi 'mì Areópago; tikoá jngoò chjoón xi 'mì Dámaris, kò x̄ita xi kj'eíi isa.

18

K'e nga kisixá Pablo ya Corinto

¹ K'e nga jye komà iskan, Pablo itjojiin Atenas, kii Corinto. ² Yaá kiskaàkjoè jǎà x̄ita judío xi 'mì Aquila kò chjoón-la xi 'mì Priscila. Ján nangui-la ñánda 'mì Ponto. Sà ta k'eé j'ii-ne nangui Italia koií kjoa-la nga jè Claudio xi x̄ita skò-la tsachrje kjoótixoma nga ngats'iì x̄ita judío kitjokàjìin naxandá itjòn xi 'mì Roma. Pablo kiikon jǎà x̄ita koi. ³ Jǎà x̄ita koi, tikoá koií xá s'ín jè xá xi s'ín Pablo nga ni'ya nikje bíndaà. Yaá tsibìjnako nga kisixákjoè. ⁴ Nga jìin jìin nàchrjein, k'e nga nàchrjein nìkjáya, Pablo fi ya ni'ya ingo sinagoga nga fi kákò jǎà x̄ita judío kò xi mìtsà x̄ita judío nga kàtakjeiín-la.

⁵ K'e nga j'ii-ne Macedonia, jè Silas ko Timoteo, jè Pablo nguì koií xá kis'iìn nga tsibenojmí-la 'én-la Nainá jñà xitá judío. Kitsò-la nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinikasén-ne]. ⁶ Tanga jñà xitá judío, tà kondraá kiì-la Pablo koa kiichjajno-la; k'oaá s'ín komà-ne jè Pablo tsibítsajne nikje-la xi kondra ts'e xitá koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá], kitsò-la:

—Jé tsajòn-nó tsà mìkiì mokjeiín-nò; 'an jye kisikitasoàn nga tsibenojmí-nò 'én. I'nde, jñà tífikenojmí-la jñà xi mìtsà xitá judío.

⁷ Pablo, itjo ni'ya ingo sinagoga; kiì jngò ni'ya-la xitá xi ya chrañat'aà tìjna xi 'mì Ticio Justo xi ndaà beèxkón Nainá. ⁸ Crispo, jè xi xitá ítjòn-la ni'ya ingo sinagoga, kòkjeiín-la 'én-la Nainá, ngats'iì xi xitá ni'ya-la; tikoáá kjìn xitá Corinto xi kiì'nchré 'én xi tsakóya Pablo kòkjeiín-la, ikjoàn komà bautizar. ⁹ Jngò nìtjen jè Pablo, k'oaá komà-la koni tsà nijñá kits'iì-la; Na'èn-ná kiichja-la, kitsò-la:

—Kì jyò bijni, ko kì tsakjoòn-jèn, tìnókjoa-né. ¹⁰ Mì yá xitá kó sùko-lè, 'aán tìjnako-lè; i'nde jè, kjìn ma xi xitá ts'an ma.

¹¹ Pablo, jngò nó osen tsibìjna Corinto nga tsakóya 'én-la Nainá.

¹² K'e nga xitaxá gobernador tsibìjna jè xi 'mì Galión ya i'nde Acaya, jñà xitá judío tsajoóya-ne nga kitsobà'ñó Pablo; kiìko ni'ya osen mé-ne nga kisindaàjìn-la. ¹³ Kitsò-la jè xitaxá xi gobernador tìjna:

—Xitá jè naxandá tìbinchá'a nga kjeií s'ín beèxkón Nainá; mì k'oaá s'ín koni s'ín tìjn kjo'tixoma ts'e Roma.

14 K'e nga mejèn kiichja Pablo, jè Galión kitsò-la xitá judío:

—Tsà jngoò kjoa xi tse tjín ko 'in tjín, tjínè-la nga 'an kındaàjñaà; ¹⁵ tanga tà 'én-né, tà kjotíxoma tsajòn-nò; tà jñò tındaàjñoò; 'an mìkì skongájñaà kjoa koi.

¹⁶ Ikjoàn tsachrje ni'ya osen. ¹⁷ Ngats'ì xitá griego kitsobà'ño jè xitá ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, jè xi 'mì Sóstenes. Kiskaàn-ko ya ni'ya osen nga nguixkon xitaxá. Tanga jè xitaxá Galión, mìkì kisis'in-la.

Kù s'ín kù ìjngò k'a-ne Pablo ya Antioquía

¹⁸ Pablo, kjìn nàchrjein tsibìjna isà ya Corinto. Iskan kishixat'aà jña xitá 'ndse, kii-ne Siria. Tsoháhtakò Priscila ko Aquila. Ya Cencia tsibìjno-la skò koni jngoò chiba xi okó nga jye kisikitasòn koni s'ín kitsjaà-la tso'ba Nainá.

¹⁹ K'e nga ijchò Éfeso, yaá tsibìtsajna Priscila ko Aquila. Pablo, ján kii ni'ya ingo sinagoga nga tsajoókjoè jña xitá judío xi ya bixoña. ²⁰ Jña xitá koi tsibìtsi'ba-la Pablo nga isà kjìn nàchrjein kàtijnako, tanga Pablo, mìkì kòkjeín-la. ²¹ Kishixat'aà xitá xíkjin kitsò-la:

—Tsà Nainá mejèn-la, iskan kjoìkon ìjngò k'a-nò.

Ikjoàn tsibìjnaya chitso nga kii. ²² K'e nga ijchò Cesarea, kii ján Jerusalén nga kishixat'aà xitá naxandá-la Cristo. Ikjoàn kii skanda Antioquía. ²³ Kjìn nàchrjein tsibìjna Antioquía; iskan kii kòhokji ì'nde Galacia ko Frigia. Kisi'ño ikon ngats'ì xitá xi kota'yàt'aà-la Cristo.

K'e nga kiichjaya Apolos ya Éfeso

²⁴ Ya Éfeso ijchò jngoò xita judío xi 'mì Apolos xi ján i'nde-la Alejandria, jngoò xita xi 'ñó ndaà ma-la chjaya. Ndaà tíjìn-la it'aà ts'e Xojon-la Nainá. ²⁵ Jè Apolos, xó kiskoòta'yà-ne ndiyá-la Nainá; 'ñó tsja beè-la inima-la nga ngui kixií chjaya tikoáá tsakóya it'aà ts'e Jesús; jé kjoa ts'e bautismo nas'in tà jè tíjìn-la ts'e Juan. ²⁶ Apolos, 'ñó tjin ikon nga kiichja ya ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kii'nchré jè Priscila ko Aquila, it'aà xin kiiko nga isa kixi tsakóya-la ndiyá-la Nainá. ²⁷ Apolos, k'e nga kjomejèn-la kii ján i'nde Acaya, ngats'ii xita-la Cristo kisi'ño ikon nga komà kii. Ikjoàn kiskii jngoò-la xojon jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títajna ján i'nde Acaya nga skoétjò jè Apolos k'e nga kijchò. K'e nga ijchò Acaya, 'ñó ndaà tsasiko jña xita xi kitsjaà-la kjondaà Nainá nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo. ²⁸ Apolos, 'ñó ndaà tsajoókjoò jña xita judío ya nguixkon naxandá nga kisikítsajnajyò nga it'aà ts'e Xojon-la Nainá, ngui ndaà tsakó-la nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinikasén-ne].

19

K'e nga ijchò naxandá Éfeso jè Pablo

¹ K'e nga tákó ya tíjna Apolos ya naxandá Corinto, jè Pablo, kjin i'nde jahatojin xi nindoò choòn nga ijchò Éfeso. Yaá kiskaàjin i'nga xita xi kota'yàt'aà-la Cristo. ² Kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿A kitjoé-nò Inima Tsjeè-la Nainá k'e nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e Cristo?

Jña xita koi kitsò:

—Ngajen mìkì tjíin-najen tsà tjín Inima Tsjeè-la Nainá.

³ Pablo kitsò-la:

—¿Kó s'ín komà bautizar?

Jña xita koi kitsò:

—It'aà ts'eé bautismo-la Juan komà-jen.

⁴ Pablo kitsò:

—Kixí kjoa. Juan, kis'iin bautizar xita xi kisikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tanga k'oaá s'ín kitsò-la xita naxandá nga kàtakjeiín-la it'aà ts'e Jesús, jè xita xi iskan kjoí.

⁵ K'e nga jye kiì'nchré 'én koi, ikjoàn komà bautizar it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁶ Pablo, k'e nga jye tsohósòn-la tsja, jña xita koi jahas'en-jíin inima-la Inima Tsjeè-la Nainá, ikjoàn kiichja 'én xi k'ejí tsò tikoá kiichjaya ngajo-la Nainá. ⁷ Ngats'ii xita koi, tejò ma xi xita x'in.

⁸ Pablo, jàn sá tsibìjna Éfeso nga xki xòhoto fì ya ni'ya ingo sinagoga; mìkì tsakjón nga bénojmíya, 'ñó kiichjako xita nga kàtakjeiín-la kós'ín otíxoma Nainá. ⁹ Tanga tjín i'nga xita xi kisitàjaàjìin inima-la, mìkì kòkjeiín-la koni s'ín tíhokóya Pablo. Ch'oó kiichja nga nguixkon xita it'aà ts'e ndiyá xitse-la Cristo. Pablo, k'eé tsasit'aà xìn; kiiko yije xita xi kota'yàt'aà-la Cristo. Yaá kiiko jngoò ni'ya escuela ñánda okóya xita xi 'mì Tirano. Yaá tsajoóya-ne nga nachrjein nchijòn. ¹⁰ Pablo, jò nó tsibìjna nga tsakóya-la xita. K'oaá s'ín komà nga kiì'nchré 'én ndaà-la Na'èn-ná Jesucristo ngats'ii xita judío ko xi mitsà xita judío xi títsajna naxandá ts'e nangui Asia. ¹¹ Nainá, tseé kjoxkón kis'iin nga jè kisikjeén Pablo. ¹² Skanda jè pahìto-la ko nikje xi síkjeén Pablo f'ìikjaá xita nga fìko-la xita xi

xk'én. K'e nga jye síko jñà nikje, mandaà-ne ch'in xi tjin-la; tikoáá bitjokàjìin-ne inima ch'o-la neí xi tjiin inima-la.

¹³ Tjin i'nga xita judío xi xki xi ján naxandá tjíma nga ochrjekàjìin inima-la xita xi inima ch'o-la neí tjiin inima-la. Mejèn-la k'oa tìs'ín sùikaxki 'ín-la Jesús nga koxkiì-la xita. Tsò-la jè neí:

—iIt'aà ts'e Jesús xi jè Pablo okóya otiixoma-lè nga tìtjokàjìin inima-la xita koi!

¹⁴ Jngò xita judío xi 'mì Esceva xi xita sko-la no'miì, k'oaá s'ín mejèn kis'iin ixti-la xi itoò ma-ne.

¹⁵ Tanga jè xita neí, jngò k'a kiichja-la kitsò-la:

—'An bekon-ná Jesús, tikoáá bekon-ná Pablo; tanga jñò, ¿yá xita-nò?

¹⁶ Jè xita xi inima ch'o-la neí tjiin inima-la kiskaàn-ko jñà ixti koi; kitsjoònè kitsjoòfe; kisikijne-la nga itoò ixti. Itjo ni'ya, ikjoàn tsanga nga laká kjoàn koi kjoa-la nga 'ño kisiki'on.

¹⁷ Ngats'iì xita judío ko xi mìtsà xita judío xi tjin ján naxandá Éfeso, kiì'nchré kjoa xi komà; tà kitsakjòn-né. Ìsáá 'ño ndaà kijtseèxkón Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁸ Kjin xita xi jye mokjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, j'iì kénajmí nga nguixkon xita nga ch'o tjin xá xi kis'iin nga sa ítjòn. ¹⁹ Tikoáá kjin ma xita tje j'iìko yije libro xi kisikjeén nga tisa ítjòn nga tsaká. Chinchájin ni'ín nga kitì nga nguixkon yije xita. K'e nga komà kindà jè chjí-la libro xi kitì, icháte jmiì ton plata tjin-ne chjí-la. ²⁰ K'oaá s'ín komà-ne nga 'ño tsangason 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; tseé nga'ño kis'e-la.

21 K'e nga jye jyehet'aà kjoa koi, Pablo kisikítsjeèn nga ján kjoì Jerusalén, kjoahato nangui Macedonia kò Acaya. K'oaá s'ín kisikítsjeèn nga tìkōa mochjeén-né nga ján kjoì naxandá Roma. 22 K'eé kisikasén ingajò xità xi síchját'aà-la ján nangui Macedonia, jè Timoteo kò Erasto; kò jè Pablo, yaá tsibìjna chiba nàchrjein isa ya nangui Asia.

Mé kjoa-ne nga kjoasiì kis'e ya naxandá Éfeso

23 Jñà nàchrjein koi, 'ñó tse kjoasiì kis'e ya Éfeso, koiì kjoa-la Ndiyá xitse-la Cristo. 24 Jngoò xità xi 'mì Demetrio xi síxáko kìcha plata, bíndaà xkòsòn-la ts'e ingo-la Diana. Ngats'ìi xità xi síxáko 'ñó ndaà síkijne ton. 25 Tsibíxkóya ngats'ìi xità-la xi síxáko kò xità xi k'ejì xi tìkōa koi xá s'ín, kitsò-la:

—Ngats'ioò jñò, 'ya-nò nga jè xá koi, bijne-ná ton. 26 Tanga tìkōaá titsa'ya-nò, kò titsana'ya-nò nga jè xità xi 'mì Pablo, k'oaá s'ín binchá'a yije xità nga mì xó tsà nainá xi tsja xità sindaà-ne. Kjin ma-ne xi jye jahatjìya-la, mìtsà tà ì Éfeso, kóhokji jngoò itjandiì nangui Asia. 27 Jè kjoa koi, mìkiì ndaà tjín. Mìtsà tà koi kjoa-la nga chíja xá xi 'nè. Tìkōaá tjín-la kjoskon tsà chíja ingo-la nainá xi 'mì Diana, jè xi 'ñó 'nga tíjna nga mì tì kiì skoexkón-ne xità; kò yaá chíja kjoajeya-la; mìtsà tà ì Asia nga yaxkón, tíjtsaá isò'nde.

28 Jñà xità, k'e nga kiì'nchré 'én koi, 'ñó kòjti-la, ikjoàn 'ñó kiìchja nga kitsò:

—ì'Nga kàtìjna Diana ts'e naxandá Éfeso!

29 Kóhokji naxandá kis'e kjoasiì; kitsobà'ñó jè xi 'mì Gayo kò Aristarco. Ingajò xità koi, yaá kjihjtake Pablo; ján ì'nde-la nangui Macedonia.

Fàhatjen fàhania, kiiko ni'ya teatro ñánda bixoña xita naxandá. ³⁰ Pablo, mejèn jahas'en tjingui-la ni'ya nga kichjajin-la xita naxandá tanga jña xita xi kota'yat'aà-la Cristo mìkì kitsjaà'nde-la. ³¹ Tikoáá yaá títsajna i'nga xita xi xá tjín-la ts'e nangui Asia xi amigo ts'e Pablo. Kisikasén-la 'én nga mì ya kjoas'en-jin ya ni'ya teatro. ³² Ya ni'ya teatro ñánda chixoña xita, mìkì 'ya-la mé kjoa xi tjín. Xki xi ján chja, kàkj'eíí kàkj'eíí tsò nga jngoò ijngoò. Ìsáá kjin ma-ne xi mìkì tíjin-la mé kjoa xi tjín i'nde jè. ³³ Jña xita judío tsasíjna osen Alejandro nga kisikíchja. Jè Alejandro, k'eé kiskimítjen tsja nga kisikítsajnajyò xita. Mejèn-la nga kosiko xita judío. ³⁴ Jña xita, k'e nga kijtseèxkon Alejandro nga xita judío, ngats'ìì, 'ño kichja nga ta jngoò jtaá kichja, kitsò:

—i'Nga kàtijnna Diana ts'e naxandá Éfeso!

Koni jò-la hora kichja nga okitsò. ³⁵ Jè xita xi tjín-la secretario ts'e naxandá, k'e nga jye kisikítsajnajyò xita naxandá kitsò-la:

—Ngats'ioò xi xita Éfeso 'mì-nò, 'ya-nò nga ngats'ìì xita xi tjín nga títsa isò'nde beè-né nga i naxandá Éfeso tjín-la kindá ingo-la ko xkòsòn-la xi nea-ná Diana xi 'ño 'nga tíjna xi ngajmì j'ìì-ne. ³⁶ Nijngoò xi koma kíjna'ma kjoa koi. Mochjeén-né nga mì taxki s'een; ítjòn tikítsjeèn. ³⁷ Jña xita xi jño kòf'ikòò ijndé, nì mé kjoa xi kòhòtsji it'aà ts'e ingo; tikoáá mìtsà jè nea-ná Diana kàchjajno-la. ³⁸ Tsà jè Demetrio ko xita xi síxáko, tsà mé kjoa xi tjín-la ko xita xi kj'eíí, tjín xitaxá xi ma-la bíndaàjin, koa tjín ni'ya osen ñánda sindaàjin mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-la. ³⁹ Jño, tsà mé xi mejèn-isa-nò,

kàtasijna jngoò junta ts'e xita naxandá xi kixi tjín nga kàtasindaàjìin koni s'ín tíchja kjotíxoma. ⁴⁰ Jè kjoa xi kòma ì'ndeì, tjín-la kjoskon tsà jè xitaxá ítjòn ts'e Roma kichja'nchré-ná nga kjosiì titsabinchaátsjiaá. ¿Mé kindá xi k'oiáá?

⁴¹ K'e nga jye okitsò xita jè, kii yije-ne ni'ya-la xita.

20

K'e nga kii Pabloya nangui Macedonia ko Grecia

¹ K'e nga jye kisikjoàn-la kjoasiì, Pablo tsibíxkóya yije xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga kitsjaà-la 'én xi ndaà tsò nga kisi'ñojìin ikon. Ikjoàn, kisihixat'aà xíkjin nga kii ján nangui Macedonia. ² Koni s'ín tsajmeè nga kii, jahato ngats'iì naxandá nga ndaà kisi'ñojìin ikon jña xita-la Cristo; ijchò skanda Grecia. ³ Pablo, jàn sá tsibìjna Grecia. K'e nga jye tìbjnandaà nga skoé jngoò chitso nga jye tífi ján Siria, kisijìin-la nga jña xita judío, k'oaá s'ín tjindaà-la nga mejèn-la siik'en; kisi-kátji-ne, ndiyá Macedonia kii ìjngoò k'a-ne. ⁴ Tsobáhijtakò jè Sópater xi Berea ì'nde-la, ti-la ma Pirro; jè Aristarco ko Segundo xi Tesalónica ì'nde-la; Gayo xi Derbe ì'nde-la; ko Timoteo; tìkoaá ya tjiko Tíquico ko Trófimo xi Asia ì'nde-la. ⁵ Jña xita xinguiáá koi, kii ítjòn-né skanda ján Troas. Yaá kiskoòña-najen. ⁶ K'e nga jye jyehet'aà jña nachrjein-la s'eí nga bichiaá inchrajín xi tsjìn-la na'yo san, tsitsajnaya jngoò-jen chitso ya Filipos; ikjoàn tsanguijìin-ndá-jen; xi komà 'òn nachrjein ijchòtjingui-lajen ján Troas; yaá tsitsajna jngoò xomàna-jen.

K'e nga tsibìjna Pablo ján Troas

⁷ Jè nàchrjein tahàngo nga tàts'en xomàna chixoña yije-jen nga kinìxkoaya-jen inchràjín; jè Pablo 'ñó ndojò kiìko nga tsibénojmiya 'én-la Cristo. Tíchja-né skanda kó nga ijchò osen nítjen, koií kjoa-la nga komà inchiòn jye tífi-ne. ⁸ Ya cuarto xi kijnasòn-'nga ts'e ni'ya ñánda titsajna-jen, kjìn lámpara títi. ⁹ Jngoò chíti xi 'mì Eutico tíjnajto ventana-la ni'ya xi jàn piso tjín-la. Koà jè Pablo nga 'ñó ndojò kiìko 'én xi tsibénojmi, jè chíti kisijnafè nga 'ñó nijná-la. K'e nga jye 'ñó kjinafè, kiskaàngui skanda it'aà nanguí. K'e nga kitjámiltjen, jyeé k'en. ¹⁰ K'eé inchròbàjen Pablo; kitsobàkjá, kitsò:

—Kì tsakjoòn-jèn, tíjnakon-né.

¹¹ Ikjoàn kiì mijìn ìjngoò k'a-ne ya cuarto ñánda títsajna; kisìxkoaya inchràjín, koà tsakjèn-ko xíkjín. Ìjngoò k'a tsibíts'ia nga kiìchjaya skanda kis'e-la isén. Ikjoàn kiì-ne. ¹² Jñà xita kiìko-ne ni'ya-la jè chíti; jye tíjnakon-ne; k'oaá tjín kjoa xi isa ndaà kjòtsja-la xita.

K'e nga itjo-ne Pablo ya Troas nga kiì ján Mileto

¹³ Ngajen, tsanguì ítjòn-nájen, tsitsajnaya-jen chitso skanda ján Asón; yaá tsitjaàchjaàjto-jen Pablo; k'oaá kitsò nga ndiyá ndsokoó kiì-ne. ¹⁴ K'e nga jye ijchò-jen ján Aso, yaá kiskaàkjoò-jen Pablo; tsibìjnayako-najen chitso; tsanguí-jen skanda ján Mitilene. ¹⁵ Itjo-jen Mitilene. Nga komà inchiòn, tsitjaàjto-jen Quío. Xi ma-ne jò nàchrjein ijchò-jen Samos. Yaá Trogilio kinìkjáya-jen. Xi komà jàn nàchrjein ijchò-jen Mileto. ¹⁶ Jè Pablo, k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga tà kjoahato kixíí Éfeso; kisixátiya-la yijo-la nga mìkiì tsibìjna Asia; jè xi mejèn-la nga isa

n̄iton kijchò Jerusalén tsà koi n̄achrjein-la ya t̄jna k'e nga kitjo s'eí ts'e Pentecostés.

Én xi k̄iichjako Pablo j̄nà x̄ita jchínga ts'e naxandá-la Cristo xi t̄tsajna Éfeso

¹⁷ Pablo, k'e nga t̄jna Mileto, kiskinikjaá j̄nà x̄ita jchínga xi t̄jín-la xá ya j̄j̄in naxandá-la Cristo xi t̄tsajna Éfeso. ¹⁸ K'e nga ijchò j̄nà x̄ita jchínga, kitsò-la:

—J̄nò, ndaà t̄j̄in-nò kós'ín t̄j̄nako-nò skanda t̄jen-ne k'e nga j'iaa i nangui Asia. ¹⁹ Nga k̄jit'aà n̄achrjein, 'ñó indaàkjoa t̄sìxá-la Nainá; mì k'oaá k̄ji ndáxkoaàn b̄ixteèn nga otoj̄nàa kjoa koií kjoa-la koni s'ín síko-na j̄nà x̄ita judío nga b̄íchjoà ikon-na. ²⁰ 'An, mìk̄i j̄yò ót̄jna nga benojm̄iya-nò ngats'iì kjoa xi mochjeén-nò xi k̄jondaà tsajòn. Benojm̄iya-nò ñánda bixoña x̄ita ko ni'ya-nò. ²¹ K'oaá s'ín benojm̄iya yije-la, ngats'iì x̄ita judío ko xi mìtsà x̄ita judío nga k̄atasíkajno jé-la nga mì t̄i jé kohótsji-ne, Nainá k̄at̄jít'aà-la ko k̄atakjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ²² I'ndeì, ján t̄fia Jerusalén; tsejèn ma-na nga jè k̄jo'ño t̄fiko-na Inima Tsjeè-la Nainá. Mìk̄i t̄j̄in-na mé kjoa xi komat'ian; ²³ ta jè-né nga k̄j̄jndà naxandá ñánda bijchoa, jè Inima Tsjeè-la Nainá, k'oaá s'ín benojm̄iya-na, k'e nga k̄jchoa Jerusalén, ndayá kót̄jna, tse k̄jo'in s̄ilk̄jiaán. ²⁴ Kjoa ts'e k̄jo'in, mìk̄i makájno-na nas'ín s̄ilk'en-na x̄ita. Jè xi mejèn-na nga ndaà s̄ikitasoàn. Ndaà s̄ikjehet'aà xá xi kitsjaà-na Na'èn-ná Jesucristo nga sika'biá 'èn ndaà-la it'aà ts'e k̄jondaà xi tsjá Nainá.

²⁵ I'ndeì, k'oaá xan kixi-nò ngats'ioò j̄nò xi kiyaxkon-ná nga tsibenojm̄i-nò k̄jot̄ixoma-la

Nainá, mì tì kiì jchaxkon-ná. ²⁶ I'ndeì, k'oaá xan-nò, tsà mìkiì mokjeiín-nò it'aà ts'e Jesús, mìtsà 'an tjin-na jé tsà kjo'in s'e-nò. ²⁷ Nga 'an, jyeé tsibenojmí yije-nò kó s'in tjin kjoa xi tjiindaà-la Nainá; nimé xi tsibi'ma-nò. ²⁸ Jñò, tikindaa yijo-nò, tikoā tikindaa naxandá-la Cristo xi jè kisikijne nga kò jní-la. K'oaá s'in tikindaa koni jngoò paxtò ts'e orrè nga jè xá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la Nainá. ²⁹ 'An, be-ná, k'e nga koma iskan, nga jye kjián, kjoahas'en-jiin-nò xita xi kjeií koni tsején ts'en xi mejèn-la siikje xita naxandá-la Cristo. ³⁰ Tikoā kitjokajiín xi tì xita tsajòn-nò xi kjeií kjoixoma kokòya xi mìtsà kixi kjoa; kjiko xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga skónachan-la. ³¹ Titsajnakon; tikitsjeèn, 'an, jàn nó tsohótijnako-nò kò nachrjein kò nitjen bìxteèn ndáxkoaàn nga tsibenojmíya-nò kós'in sijchá yijo-nò.

³² I'ndeì, ndí 'ndsè, ngats'ioò, tsja Nainá sikitsajnaya-nò. Tikoā sikitsajnajin-nò 'én-la Nainá it'aà ts'e kjotsjacha xi tjin-la, jè 'én xi koma tsjá-la nga'ñò inima-nò. It'aà ts'e 'én koi tjoé-nò kjojtò ján ngajmì k'e nga tjoé yije-la xita tsjeè-la Nainá. ³³ 'An, nimé xi jaajiin-na, ni ton, ni nikje xi ts'e xita. ³⁴ Jñò, ndaà tjiin-nò nga ndsaa kisixá-na nga kisikijne ngats'ì tsojmì xi kinìchjeén-jen kò xita xi titsajna-na. ³⁵ K'oaá s'in tsakoòya-nò, mochjeén-né nga sixá mé-ne nga sichját'aà-lá jñà xita xi 'in titsajna; tikitsjeèn 'én-la Na'èn-ná Jesucristo xi tsò: “Ìsaá ndaà machikon-t'in jñà xita xi tsjá mì k'oaà-ne jñà xita xi tjoé-la.”

³⁶ K'e nga jye okitsò, ikjoàn tsasijna-xkó'nchi

Pablo, kiichjat'aà-là Nainá kóhotjín xīta. ³⁷ Ngats'ii kiskindàya, kitsobàkjá kō kiskine'a Pablo. ³⁸ Jñà xīta, tsí'on komà-là jè 'én xi kitsò Pablo nga mì tī kii skoexkon-ne xíkjín. Kii kinì indiaà skanda ñánda kijna chitso.

21

K'e nga kii Pablo ján Jerusalén

¹ K'e nga jye kinìhixat'aà-jen xīta xingui-jen, tsitsajnyaya-jen chitso; tsanguí kixi-jen naxandá jiin-ndá ñánda 'mì Cos; xi komà inchijòn ijchò-jen naxandá Rodas, ikjoàn tsanguì-jen skanda naxandá Pátara. ² Ya Pátara síjna ìjngoò chitso xi tífi Fenicia; jè tsitsajnyaya-jen nga tsanguì-jen. ³ K'e nga tsitjaàjiin-ndá-jen, ki'ya-jen nangui jiin-ndá ts'e Chipre xi kijna ya ngaskón-najen; tanga tsanguí kixi-nájen skanda Siria. Jè chitso, yaá kisasijna indii ndáchikon Tiro nga yaá chinchá ch'á-là xi 'ya. ⁴ Ya Tiro, kiskaàkjoò-jen xīta xi kota'yàt'aà-là Cristo, itoò naxrjein tsitsajnakō-jen. Jñà xīta koi kitsò-là Pablo nga mìkiì kjoì ján Jerusalén; jè Inima Tsjeè-là Nainá k'oaá s'ín tsibénomíya-là. ⁵ K'e nga jye ijchò jngoò xomàna nga titsajna-jen, ikjoàn itjo ìjngoò k'a-jen. Tsobáhjtako yije-najen jñà xīta-là Cristo, kō íchjín-là kō íxti-là skanda ján indii najnchra. Kō yaá indii ndáchikon chinchaxkó'nchi-jen nga kinokjoat'aà-lajen Nainá. ⁶ Ikjoàn kinìhixat'aà-jen xīta xingui-jen, tsitjaàs'en-jen chitso koa jñà xīta koi, kii-ne ni'ya-là.

⁷ Yaá jyehet'aà nga tsitjaàjiin-ndá-jen nga itjo-najen Tiro skanda ijchò-jen Tolemaida. Yaá

kinìhixat'aà-jen xita xinguiáá it'aà ts'e Cristo; jngoò nàchrjein tsitsajnakò-jen. ⁸ K'e nga komà nchijòn, tsanguì-jen ján Cesarea. Ijchò-jen ni'ya-la Felipe, xita xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jè xi taña kitjaàjìn-kò jña xita xi itoò ma-ne nga kisixáko naxandá-la Cristo. Yaá kinìkjáya-jen ni'ya-la. ⁹ Ñijòn ma ixti íchjín xongó-la xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹⁰ Kjin nàchrjein tsitsajnakò-jen Felipe. Yaá j'ìi jngoò xita xi 'mì Agabo xi inchrobà-ne Judea jè xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹¹ K'e nga ijchòkon-najen, kiskoé sincho xi bijnakjá Pablo. Tsibí'ño tsja kò ndsoko, ikjoàn kitsò:

—K'oaá tsò jè Inima Tsjeè-la Nainá: kiís'ín koiit'aà'ño jña xita judío ján Jerusalén jè xita nei-la sincho jè; ikjoàn sjingatsja xi mìtsà xita judío.

¹² Ngajen kò xita Cesarea, k'e nga kina'yà-jen 'én koi, tsibìtsi'ba-lajen Pablo nga mìkiì kjoì Jerusalén.

¹³ Tanga jè Pablo kitsò:

—¿Mé xi ma-nò? ¿Mé-ne chihindáya-nò? Kì nìba-là inima-na. 'An tíjngoò takoàn nga kàtít'aà'ño-na nas'ín kàtasík'en-na xita ján Jerusalén xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁴ Mìkiì komà kichjaàxìn-lajen kjohítsjeèn-la; tà k'oaá ki'mì-lajen:

—K'oas'ín kàtitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá.

¹⁵ Xi komà iskan, tsibìxkó-jen tsojmì-najen, ikjoàn tsanguì-jen Jerusalén. ¹⁶ Tsobáhihtako i'nga-najen jña xita-la Cristo xi Cesarea i'nde-la. Kìlko-najen ya ni'ya-la xita xi 'mì Mnasón xi Chipre i'nde-la. Xita jè kjòtseé kota'yàt'aà-la Cristo. Yaá kinìkjáyakò-jen.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo ijchò Jerusalén

¹⁷ K'e nga ijchò-jen Jerusalén, jǎ̀nà x̄ita-là Cristo xi yà t̄ítsajna, tsjaá komà-là nga kiskoétjò-najen. ¹⁸ Xi komà inchijòn, tsanguì-jen kò Pablo ni'ya-là Jacobo; yaá t̄ítsajna ngats'iì x̄ita jchínga xi otíxoma ijìin naxandá-là Nainá. ¹⁹ Pablo kisihixat'aà x̄ita koi, ikjoàn tsibénojmi yije-là kjoa xi tís'ín Nainá it'aà ts'e x̄ita xi mìtsà x̄ita judío nga jè tísíkjeén Pablo xá xi tís'ín. ²⁰ K'e nga kii'nchré 'én koi, jeyaá kisikíjna Nainá. Ikjoàn kitsò-là Pablo:

—Ji ndí 'ndse, tí'ya-né nga jǎ̀nà x̄ita judío jyeé 'ño k̄jìn jmiì ma-ne xi mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús. Ngats'iì x̄ita koi, 'ño mejèn-là nga k̄itasòn k̄jotíxoma xi Nainá kitsjaà-là Moisés. ²¹ Tanga jye xó kii'nchré xi it'aà tsiji nga k'oaá xó s'ín okoòya-là ngats'iì x̄ita judío xi t̄ítsajnajìin yà naxandá-là jǎ̀nà xi mìtsà x̄ita judío nga mì xó t̄i kii s̄ik̄itasòn-ne k̄jotíxoma-là Moisés; k̄atasíchija xó k̄jotíxoma xi t̄jín-ná xi x̄ita judío 'mì-ná, t̄ikoa mì xó t̄i kii s̄it'aà ch̄iba-là jǎ̀nà ndí j̄xti kjoa ts'e circuncisión. ²² ¿Mé xi s'eén? Kjo'ño-né kji'nchré x̄ita nga i tijni. ²³ K'oaá s'ín t'jìin koni s'ín 'mì-lèjen; i t̄ítsajnajìin ñijòn-najen x̄ita xi s̄ik̄itasòn koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá nga s̄iitsjeèya yijo-là. ²⁴ Tikojì jǎ̀nà x̄ita. T̄itsjeèyi yijo-lè kò x̄ita koi. Tíchjì nga k̄atasijno-là tsja skò mé-ne nga skoe-ne x̄ita xi k'jeiì nga mìtsà kixi kjoa koni tsò-lè x̄ita. Yaá skoe-ne nga t̄ikoaá ngajì n̄ikitasoìn k̄jotíxoma-là Moisés. ²⁵ It'aà ts'e x̄ita xi mìtsà x̄ita judío xi jye mokjeiín-là 'én-là Cristo, jyeé kinikasén-lajen xojon koni s'ín kichoòsòn-lajen nga mìkii skine tsojmì xi xkòsòn sinchát'aà-là; mìkii skine jnì-là cho; t̄ikoaá mìkii skine yijo-là cho xi

mìkì xíxteèn jní-la k'e nga biyaà; tìkoaá kì tì kjoa chingui sí's'in-la.

K'e nga kindobà'ńó Pablo ya ingo ítjòn

²⁶ Xi komà nchijòn, Pablo kiikò nga ñijòn xita koi. Tañaá kisikitasòn kjotíxoma-la xita judío nga kisítsjeèya yijo-la kjoa ts'e jé-la. Ikjoàn kii ya ñánda tíjna ingo ítjòn nga kisikí'nchré jña xita mé nachrjein kjoehet'aà nachrjein-la nga nchisítsjeèya yijo-la; ikjoàn koma kjikò cho xi kjotjò ts'e Nainá nga jngoò òjngoò.

²⁷ K'e nga jye kjomeè bijchó itoò nachrjein, jña xita judío xi inchrobà-ne nangui Asia, kijtseèxkon Pablo nga ya tíjna ndítsin ingo ítjòn; chinchá'a ngats'ìi xita nga kitsobà'ńó. ²⁸ 'Nó kiichja, kitsò:

—¡Ngats'ioò xi xita Israel 'mì-nò, tichját'aà-nájen! Jè xita jè xi tsó'ba nga kijndà naxandá nga okoòya kjotíxoma xi kondra ts'e naxandá, kondra ts'e kjotíxoma-la Moisés, kò kondra-la ingo ítjòn. Skanda j'ìikoo xita xi mìtsà xita judío xi kisikas'en ya ndítsin ingo nga síjté jè ò'nde tsjeè-la Nainá.

²⁹ Xita koi, koi kjoa-la nga k'oas'ín kitsò, k'e nga sa ítjòn kijtseèxkon Pablo ya jjiin naxandá nga taña tímakjoòkò jngoò xi mìtsà xita judío xi 'mì Trófimo xi xita Éfeso; k'oaá s'ín kisikítsjeèn tsà tìkoaá kiikò-né ya ndítsin ingo.

³⁰ Kóhokji naxandá kiì'nchré nga kjoasii kisakò. Nitoón chixoña xita. Kitsobà'ńó Pablo; kjo'ńó tsachrje ya ndítsin ingo; ikjoàn tsibíchjoàjto-la xotjoa ingo. ³¹ Jye mejèn nchisík'en tanga nitoón kiì'nchré jè xita sko-la soldado ts'e Roma nga kjoasii kisakò naxandá Jerusalén. ³² Jè xita sko-la

soldado, nitoón kiichja i'nga-la soldado xi isa nangui xá tjín-la nga tsibíxkóya soldado-la; ikjoàn tsangachikon, kii ñánda tjín kjoasií. Jñà xita, k'e nga kijtseè soldado, k'eé kitsjeiin Pablo; mi ti kii kiskaàn-ko-ne. ³³ K'e nga ijchò xita sko-la soldado, kitsobà'ño Pablo; kitsjaà okixi nga jò na'ño kicha cadena kisit'aà'ño Pablo. Ikjoàn kiskònangui yá xita-ne xi 'mì Pablo ko mé xi kis'iin. ³⁴ Jñà xita xi kjìn ma-ne, xki xi ján chja; kaj'ejí kaj'ejí tsò nga jngoò ijngoò. Jè xita sko-la soldado, mìkii kisakò-la mé kjoa xi komà nga 'ño siì nchis'in. Kitsjaà-la okixi soldado-la nga kàtjikò Pablo ján cuartel. ³⁵ K'e nga nchifimijìn-jno escalón, jñà soldado tsa'nga Pablo, koií kjoa-la nga jñà xita xi kjìn ma-ne xi tjingui-la, 'ño nchimats'en, ³⁶ nga tsò:
—i Tik'eèn!

Kó kitsò Pablo nga kiichjatji yijo-la

³⁷ Jè Pablo, k'e nga jye tífahas'en cuartel kiichja-la jè xita sko-la soldado, kitsò-la:

—¿A koma kichjàko jngoò tjò-lè?

Jè xita sko-la soldado kitsò:

—¿A maá-lè nokjoì 'én griego? ³⁸ ¿A mìtsà ngaji xi xita Egipto i'nde-lè xi tsibíts'ii kjoasií kò jngoò kò jò nó nga kiikoii ñijòn jmiì xita kjoasií ján i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn?

³⁹ Pablo kitsò:

—'An, xita judío-ná, yaá i'nde-na Tarso, jngoò naxandá xi ndaà yaxkon-la ts'e nangui Cilia; tjín-lè kjondaà, tjii'nde-ná nga kichjàkoaa xita naxandá.

⁴⁰ Jè xita sko-la soldado, kitsjaà'nde-la; ikjoàn tsasijna kixi Pablo ya escalón; kiskímiltjen tsja

nga jyò kàtìtsajna xita naxandá. K'e nga jye tsibìtsajnajyò, kùichjàkò 'én hebreo, kitsò:

22

¹ —Ngats'ioò xi xita judío xinguiáá 'mì-nò ko xi xita jchínga, tìná'ya 'én kixi xi kichjàkò-nò nga kichjàtjià yijo-na.

² Jñà xita, k'e nga kii'nchré nga 'én hebreo kùichja, isáá jyò tsibìtsajna. K'ée kitsò Pablo:

³ —'An, xita judío-ná. Yaá kits'ian Tarso, naxandá xi chja-ne Cilicia. Tanga jí Jerusalén kòjchá. Jè kiskoòta'yàt'aà-la jè maestro Gamaliel. Ngui kixí tsakóya-na koni s'in tjin kjotíxoma-la xita jchínga-ná. Ngui tíjngòè takoàn nga sikitason-la Nainá koni s'in 'nè jñò skanda nachrjein i'ndeí.

⁴ Nga sa kjòtseé, kùitjngui kondra-la jñà xita xi fitjngui-la ndiyá xitse jè, skanda mejèn-na kisik'én. Tsibìt'aà'ñoá, tikoá kiskinìs'en ndayá íchjín, íchjá. ⁵ Jñà xita sko-la no'miì, ngats'iì xita jchínga, ndaà kijtseè kjoa koi. Jñà kitsjaà-na xojon nga kiiko-la xita xinguiáá xi tìtsajna Damasco nga koma kjinchrobàkoaa i Jerusalén ngats'iì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo mé-ne nga s'e-la kjo'in.

*Kó kitsò Pablo k'e nga tsibénojmi kó s'in komàt'in nga jahatjìya kjohútsjeèn-la
(Hechos 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ 'K'e nga jye kjomeè bijchoa chrañàt'aà-la Damasco, ijchò-la tsà nchisen, tà nitoón tsat-sejèn jngòè-na ni'ín xi ngajmiì inchrobà-ne xi kjohiseèn kóhokji nga jngòè itjandii-na koni s'in tífia. ⁷ 'An, kiskaàjndoòt'aà nangui. Ki'nchrè 'én xi ijìin isén kùichja, kitsò: “Saulo, Saulo, ¿mé-ne

'an tì'mìtjìngui kondra-ná?" ⁸ K'eé kiskònangui-la, kixan-la: "¿Yá-ne ngaji Na'èn?" Kitsò-na: "An-ná xi 'mì-na Jesús xi Nazaret ts'an xi jì tì'mìtjìngui kondra-ná." ⁹ Jñà xìtá xi tji'koá, kijtseè ni'ín nga kjòhiseèn, tà kitsakjòn-né, tanga mìkiì ki'ya-la 'én xi 'an kiìchja-na. ¹⁰ K'eé kiskònangui-la kixan-la: "¿Mé xi s'iaàn, Na'èn?" Kitsò-na: "Tìsítjìin, t'in kixì Damasco. Yáá s'enojímí yije-lè kó s'ín tjìndaà kjoá xi s'ìin." ¹¹ Koi kjoá-la nga 'ñó kjòhiseèn ni'ín, 'an mì tì kii kjòtsejèn-na. Jñà xìtá xi tji'koá kitsobà'ñó ndsaa nga kiìkò-na skanda Damasco.

¹² 'Yá Damasco tíjna jngò xìtá xi 'mì Ananías xi ndaà beèxkón Nainá koni s'ín tíchja kjotíxoma ts'e Moisés. Jè Ananías tìkoáá ndaà yaxkón it'aà ts'e xìtá judío xi títsajna ya i'nde jè. ¹³ K'e nga j'ii katsejèn-na Ananías, kitsò-na: "Ndsè Saulo, kàtatáx'a-ne xkoìin." Tìk'eé-ne kitáx'a-ne xkoaàn i'kjoàn kiskoò'an Ananías. ¹⁴ Kitsò isa-na: "Nainá xi ts'e xìtá jchínga-ná jaàjìin-lè nga jchaxkoin mé xi mejèn-la; tìkoá jchaxkoin jè xi Nguì Xìtá Kixì; kìná'yi 'én-la xi jè sobà kìchja-lè. ¹⁵ Jìí kénójímí-la ngats'ìi xìtá, ngats'ìi kjoá xi tì'yi kò xi tìna'yì. ¹⁶ I'ndeì, kì tì chiñà-ne. Tìsítjìin; kàtamai bautizar; tìnókjoat'aà-la Na'èn-ná Jesús nga kàtatsjeèya jé-lè."

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibénójímí-la kós'ín komà nga kiìkon jñà xi mìtsà xìtá judío

¹⁷ 'K'e nga jì-na Jerusalén, kiaà ya ñánda tíjna ingo ítjòn nga kichjàt'aà-la Nainá. Koni nijñá tí'biì-na, ¹⁸ tsatsejèn-na Na'èn-ná; kitsò-na: "Tìxátìyi, nìton tìtjokàjìin naxandá Jerusalén; ijndé, mì yá xi kji'nchré 'én-lè xi kìnókjoayi it'aà ts'an." ¹⁹ 'An kixan-la: "Na'èn, jyeé beèxkon-na nga

'an, x̄k̄i ni'ya iṅgo sinagoga kiaà nga kitsobà'ñoá x̄iṭa, kiskinìs'en ndayá, t̄ikoā kiskaàn-koāa j̄ñà xi mokjeiín-la iṭ'aà tsiji. ²⁰ K'è nga kisik'en Esteban xi x̄iṭa chi'nda-lè xi jè kitsjaà 'én tsiji, t̄ikoáá 'an yaá t̄ijnaa; t̄ikoáá kisijngoò takoàn nga kinik'en; skanda 'aán kitsobà nikje-la j̄ñà x̄iṭa xi kisik'en Esteban.”
²¹ Tanga jè Na'èn-ná kitsò-na: “T'in, ján siikasén-lè naṅandá-la xi mìtsà x̄iṭa judío xi kjiin títsajna.”

²² J̄ñà x̄iṭa naṅandá, ndaà nchi'nchré-la Pablo koni s'ín tíchja; k'ée kòjti-la k'è nga kii'nchré 'én xi jyehet'aà-ne; 'ñoó kiichja kóhotjín nga kitsò:

—iX̄iṭa jè, kàtiyaà! iMìkii ok'in-la nga kíjnakon isa isò'nde!

²³ J̄ñà x̄iṭa koi, isaá 'ñoó kiichja isa, bítsajneè nikje-la koā bíxteèn chijo ni'nde. ²⁴ Jè x̄iṭa skò-la soldado, kitsjaà okixi nga tsasijna'ya Pablo ya cuartel; t̄ikoā kitsjaà okixi nga kàtajá-la mé-ne nga keènojmi-ne mé kjoā xi tsohótsji nga kondra fitjingui-la x̄iṭa. ²⁵ K'è nga jye t̄jít'aà'ñoó, Pablo kiskònangui, kitsò-la jè soldado xi ya síjna, jè xi bí't'in-la j̄ñà soldado xi i'nga:

—¿A tsjá'ndeé-lè k̄jotíxoma nga k'oas'ín nìkoji jn-goò x̄iṭa Roma xi k̄j'eè kii 'ya-la mé jé xi t̄jín-la?

²⁶ Jè x̄iṭa xi bí't'in-la j̄ñà soldado xi i'nga, k'è nga kii'nchré nga x̄iṭa Romaá Pablo, kiikon jè x̄iṭa skò-la soldado, kitsò-la:

—¿Mé xi s̄ikoji x̄iṭa jè? Nga x̄iṭa Roma-né.

²⁷ Jè x̄iṭa skò-la soldado kiikon Pablo, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a kixií kjoā nga x̄iṭa Roma-né?

Pablo kitsò:

—Kixií kjoā.

²⁸ Jè x̄iṭa skò-la soldado kitsò-la Pablo:

—Tse jchán ton kisengui-na yijo-na nga xita Roma komà.

Jè Pablo kitsò:

—Tanga 'an, k'oaá s'ín kits'ian nga xita Roma-ná.

²⁹ Jñà xita soldado xi tjín-ne nga kojà-la, chinchat'aàxin; tikoáá jè xita sko-la soldado k'e nga kisijiin-la nga jè Pablo xita Roma-né, kitsakjòn-né koi kjoa-la nga jè kitsjaà okixi nga kisit'aà'ño Pablo.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibijna nguixkon xitaxá ítjòn-la xita judío

³⁰ K'e nga komà inchijòn, jè xita sko-la soldado mejèn-la nga ndaà skoe mé jé xi tjín-la nga k'oas'ín óngui-ne jñà xita judío. Kiskíjnda'ño; ikjoàn tsibíxkóya xita sko-la no'miù ko xitaxá ítjòn-la xita judío; kiùko Pablo, tsasíjnangui nguixkon xita koi.

23

¹ Pablo kiskoò'an jñà xitaxá ítjòn kitsò-la:

—Jñò xi xita xinguiáá judío 'mì-nò, ngats'ioò, k'oaá xán-nò, kjohítsjeèn ts'an, k'oaá tsò nga ndaà tìsìkitasoàn koni s'ín mejèn-la Nainá skanda nachrjein i'ndeji.

² Jè no'miù ítjòn xi 'mì Ananías kitsò-la jñà xita xi nchat'aà chraña-la Pablo nga kàtasíjts'iin-'a tso'ba.

³ Tanga jè Pablo kitsò-la:

—iNgaji, xi jò isén tjín-lè, Nainá kàtasíjts'iin-'a ndsoboì! Ngaji, koií xá tijna-ne nga kíndaàjìin-ná koni s'ín tíchja kjotíxoma tanga ngaji, isaá nikatonè-la kjotíxoma nga mejèn-lè sijts'in-'a-ná.

⁴ Jñà xita xi nchat'aà chraña-la Pablo kitsò-la:

—¿Mé-ne k'oas'ín nokjoàjno-la xi no'miù ítjòn-la Nainá?

⁵ Pablo kitsò:

—'Ndsè, mìkiì bexkoan tsà jè xi nò'miì ítjòn tíjna. Kixí kjoa, k'oaá s'ín tíchja xojon kjotíxoma-la Nainá nga tsò: “Jè xi xitaxá sko-la naxandá mìkiì koma kinókjoajno-la.”

⁶ Pablo, k'e nga kijtseèxkon jñà xita xi títsajna nga jò skoya ma; tjín xita fariseo kò tjín xita saduceo; 'ño kiichja, kitsò-la:

—'Ndseé, 'an, xita fariseo-ná; ki'ndí-la xita fariseo-ná; koií kjoa-la nga k'oaá s'ín tísindaàjiin-na nachrjein i'ndeí nga k'oaá s'ín mokjeiín-na nga faáya-la jñà xita xi biyaà.

⁷ K'e nga k'oa kitsò Pablo, kjòjòya jñà xita xi títsajna junta; tsibíts'ia jñà xita fariseo kò xita saduceo nga tsohótiko xíkjín. ⁸ Koi kjoa-la nga jñà xita saduceo mìkiì mokjeiín-la tsà kixí kjoa nga faáya-la mik'en, tikoá mìkiì mokjeiín-la tsà tjín xi 'mì àkjale kò xi 'mì inima; tanga jñà xita fariseo mokjeiín yije-la kjoa koi. ⁹ Ngats'ìi xita 'ño jchán kiichja; k'eé chinchá kixí xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi ya chja-ne ts'e xita fariseo, kitsò:

—Xita jè, nímé kjoa xi ch'o tís'ín; tsà inima tsohóko kò tsà àkjale tsohóko; mìkiì koma jñà kincha ikón-lá Nainá.

¹⁰ Jè xita sko-la soldado, k'e nga kijtseè nga isa 'ño makjan-la jñà xita, kitsakjòn-né tsà ya siik'en Pablo. K'eé kiichja isa-la soldado; kitsjaà-la okixi nga kàtjikò ijngòò k'a ján cuartel.

¹¹ Xi komà nchijòn nga nítjen, ijchò kasit'aà-la Na'è-ná jè Pablo, kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn, k'oaá s'ín mochjeén nga kinókjoíi xi it'aà ts'an ján Roma, koni s'ín kinokjoíi i Jerusalén.

K'e nga jñà xita judío tsajoóya-ne nga siik'en Pablo

¹² Nga kis'e isén, jñà xita judío tsajoóya-ne nga siik'en Pablo; k'oaá kitsò nga mì kì kokjen kò mìkii skoí nandá; Nainá kàtatsjá-la kjo'in tsà mìkii kítasòn nga siik'en Pablo. ¹³ Tsatoó ichán ma-ne jñà xita judío xi k'oas'in tsajoóya-ne. ¹⁴ Xita koi, kiikon jñà xita sko-la nò'mii kò xita jchínga ts'e xita judío, kitsò-la:

—K'oaá s'in tsibìnè-lajen yijo-najen nga nímé xi chjine-jen, Nainá kàtatsjá-najen kjo'in tsà mìkii kítasòn nga sik'en-jen Pablo. ¹⁵ Ngats'ioò xi tjín-nò xá ítjòn ts'e Junta jè, kot'in-là jè xita sko-la soldado nga kàtjanchrobáko nchijòn-lè i nguixkoòn. Tà k'oaá tìn-là nga isa ndaà mejèn-nò jchaxkoòn kjoa xi tjín-la. Ngajen kitsajnandaà-jen ya iya ndiyá nga sik'en-jen k'e nga tikj'eè fi ijndé.

¹⁶ Jè ti-la ndichja Pablo, kii'nchré kjoa xi tsajoóya-ne xita judío; k'eé kii kisikí'nchré Pablo ya cuartel. ¹⁷ Pablo kiichja jngoò-la soldado, kitsò-la:

—Tikoji ti jè ñánda tíjna xita sko-la soldado. Tjín 'én xi keènojmi-la.

¹⁸ Jè soldado kiiko jè ti ñánda tíjna xita sko-la, kitsò-la:

—Jè Pablo xi tíjna ndayá kàchja-na kàtsò-na: “Tikoji ti jè.” Tjín xó 'én xi keènojmi-lè.

¹⁹ Jè xita sko-la soldado, kitsobà'ñó tsja jè ti, kiiko jt'aà xìn, kiskònangui-la mé 'én xi keènojmi-la. ²⁰ Jè ti kitsò:

—Jñà xita judío, jye ndaà tsajoóya-ne [nga mejèn-la skónachan-lè]; siijé-lè nga kikoji nchijòn-lè jè Pablo ján nguixkon xitaxá judío nga mejèn xó-la isa ndaà tjanangui-la mé kjoa

xi tjin-la. ²¹ Ngaji, kii kii mokjeiin-lè. Xita koi, ma-la tsà ichán nga títsajnachjoà-la Pablo ya iya ndiyá nga mejèn-la sikk'en. Jye k'oas'in kitsjaà-la tso'ba Nainá nga mikii kòkjen tikoá mikii skoí nandá skanda k'e nga sikk'en Pablo. I'ndeji, tà jè nchikòña-la nga k'oi-la 'én-lè koni s'in nchisijé.

²² Jè xita sko-la soldado, kitsò-la jè ti nga komaá kjo-ne; kitsjaà-la okixi nga nijngò xita keènojmi-la nga jè ijchò síkí'nchré.

K'e nga jè Pablo kichinìt'aà-la Félix xi xitaxá ítjòn

²³ Jè xita sko-la soldado kiichja jò-la soldado-la xi bit'in-la soldado xi i'nga, kitsjaà-la okixi nga kàtasíkítsajnandaà jò sindo soldado xi ndsoko kjo-ne, jàn kaàn kò te xi kohòyo kítsasòn-la, jò sindo xi kichá lanza k'oa nga kjo skanda jàn Cesarea k'e nga kijchò xi ñijaàn nga kojñò. ²⁴ Tikoá kitsjaà okixi nga kàtinchandaà kohòyo xi kijnakjá-la Pablo mé-ne nga ndaà kjiko-ne nga nimé xi komat'in skanda ñánda tíjna Félix xi xitaxá ítjòn. ²⁵ Jngò xojon carta tsibíndaà xi tsò:

²⁶ “Tjin-lè kjondaà ngaji Félix xi xitaxá ítjòn tijni; 'an, xi Claudio Lisias 'mì-na síhixat'aà-lè. ²⁷ Xita xi tsikasén-lè, jña xita judío kitsobà'ño, kjomeé kisik'en, tanga 'an tsohósikooa nga kiikooa soldado-na nga jye kis'ejiin-na nga xita Roma-né. ²⁸ 'An, mejèn-na nga skoeé mé kjoa xi tjin-la. K'oaá komà-ne nga kiikooa ñánda títsajna xitaxá judío. ²⁹ K'e nga ijchòkooa, kisijiin-na nga tà koi kjoa-la xi kjotixoma ts'e. Ni mé jé tjin-la nga kijá; skanda mikii ok'in-la nga ndayá kjna iya. ³⁰ 'An, kis'enojmi-na nga jña xita judío, k'oaá s'in tsajoóya-ne nga mejèn-la sikk'en chijé. K'oaá ma-ne

nga jì tìsikasén-lè. K'oa tìs'ín kixan-la jǎnà xìtā xi óngui nga nguixkoiìn kàtasindaàjììn-la mé kjoa xi tǐjìn-la kondra ts'e."

³¹ Jǎnà soldado, k'e nga jye kitjoé-la okixi, kiiko Pablo k'e nga jye kòjñò skanda ján naxandá Antipatris. ³² Nga komà nchijòn jǎnà xìtā soldado xi ndsoko kiì-ne, kisikátji-ne; inchrobà-ne skanda cuartel. Tà jǎnà kiiko Pablo soldado xi kohòyo títajinasòn. ³³ Jǎnà xìtā soldado, k'e nga ijchò Cesarea, kisìngatsja jè xìtaxá ítjòn xojon carta xi 'ya; tìkoa kisìngatsja Pablo. ³⁴ Jè xìtaxá ítjòn, k'e nga jye tsibíxkejiìn xojon carta, kiskònangui ñánda i'nde-la Pablo. K'e nga jye kis'enojmí-la nga nangui Cilicia i'nde-la, ³⁵ kitsò-la:

—K'ée kji'nchrè-lè k'e nga kjoí xìtā xi óngui-lè.

Ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtamakinda, yaá kǐjna ni'ya osen-la Herodes.

24

Kó kitsò Pablo k'e nga kùichjatjì yijo-la nguixkon xìtaxá ítjòn xi 'mì Félix

¹ K'e nga komà 'òn nachrjein, ijchò Ananías ya Cesarea xi xìtā sko-la nò'miì. Tjiko i'nga xìtā jchínga xi xá tǐjìn-la ts'e xìtā judío tìkoa tjiko jngoò xìtā xi 'mì Tértulo xi chjine xojon ts'e kjotixoma. Jǎnà xìtā koi kiikon Félix jè xi xìtaxá ítjòn tǐjna nga kitsjaàt'in 'én xi kondra ts'e Pablo. ² K'e nga jye ijchòko Pablo nguixkon xìtaxá, tsibíts'ia Tértulo nga kitsjaàt'in 'én xi kondra ts'e Pablo; kitsò-la Félix:

—Ngaji xi xìtaxá ítjòn tijni, ndaà yaxkón-lèjen. Nga it'aà tsiji, 'ñó tísakó-najen kjoa'nchán. Ndaà xá xi títitasòn i naxandá-najen xi kjoa chjine

tsiji. ³ Kjit'aà nachrjein, kóhokji ñánda titsajna-jen tjoé-najen kjondaà tsiji. Ndaà chjí-lè nga k'oas'ín nìchját'aà-nájen. ⁴ Majìn-najen nga sù s'en-lèjen; tjín-lè kjondaà, tìná'ya itsé-nájen. ⁵ K'oaá s'ín ki'ya-jen xita jè nga tíjtsa isò'nde 'ñó ch'o tjín kjoa xi ótsji nga síjòya xita judío; jè-né xi xita ítjòn-la xita Nazaret xi síkjatjìya ndiyá-la Nainá. ⁶ Tíkoaá mejèn-la ch'o kisitjé Ingo Tsjeè-la Nainá, k'oaá ma-ne nga kindobà'ñó-jen. [Mejèn k'oas'ín siko-jen koni s'ín tíchja kjotíxoma tsajen, ⁷ tanga jè Lisias xi xita sko-la soldado tsasiko. Kóó kjoats'en tsafaá'an-najen k'e nga jye tíjnaya ndsaa-jen. ⁸ Kó k'oaá kitsò Lisias nga jñà xita xi óngui, jí kjoíí nguixkoiìn nga sindaàjiìn.] Komaá ngaji sobà chji-nangui-la mé-ne nga jcha-ne mé kjoa xi tjín-la nga ongui-jen.

⁹ Jñà xita judío xi ya títsajna, tíkoaá síngásòn 'én nga kixi kjoa. ¹⁰ Jè xitaxá ítjòn kiskímíitjen tsja nga kitsjaà'nde-la Pablo nga kiichja. Pablo kitsò:

—Ji xi xitaxá ítjòn tijni, tíjiìn-na nga kò kjìn nó tìnìkitasoìn xá i i'nde jè; k'oaá ma-ne nga kó kjotsja-na, tì'an kichjàtjì-na yijo-na. ¹¹ Ngaji, komaá kinchátsjiyi. 'An, saá tjín-la tejò nachrjein nga kiaà Jerusalén ya ingo ítjòn nga kijtseèxkoán Nainá. ¹² Nì saá jngoò k'a 'ya-na nga xita otikjoòkoaa, tíkoaá mì xita naxandá binchaà'a ya nditsin ingo ítjòn, kó ni'ya ingo sinagoga, kó ya jjiìn naxandá. ¹³ Jñà xita xi óngui-na mìkiì koma kókixiya-la kjoa xi ónè-na. ¹⁴ K'oaá xán-lè xi ngui kixi kjoa, 'an, jè sikitason-la xi Nainá tsò-la xita jchínga-najen; k'oaá s'ín sikitasoàn koni s'ín tjín jè ndiyá xitse-la Cristo, jè xi tsò-la jñà xita koi nga

ndiyá xìn-là Nainá-né. 'An, mokjeiín yije-na koni s'ín tíchjā xojon ts'e k̄jotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés k̄o ts'e x̄itā xi kiichjā ngajo-là Nainá. ¹⁵ 'An, k'oaá t̄is'ín mokjeiín-na ìt'aà ts'e Nainá koni s'ín mokjeiín-là j̄nà x̄itā xi óngui-na nga faáya-là x̄itā xi biyaa, j̄nà xi x̄itā kixi k̄o xi mìtsà x̄itā kixi. ¹⁶ Koií k'oaas'ín bìnè-là yijo-na nga tsjeè síkíjna k̄johítsjeèn-na nguixkon Nainá k̄o nguixkon x̄itā.

¹⁷ 'Nga jye kò k̄jìn nó mì t̄i k̄i f'ì-na naxandá-na Jerusalén, j'íí ìjngòè k'a-na nga j'ìkò-là ton j̄nà x̄itā ìmā k̄o kitsjaà-là k̄jotjò Nainá. ¹⁸ K'oaá t̄jín kjoa xi t̄is'iaàn k'e nga jye kisitsjeèya yijo-na koni t̄jín k̄jotíxoma-là x̄itā judío. K'e nga k̄jitseè-na j̄nà x̄itā judío xi Asia ì'nde-là nga ya t̄jinaa ya nditsin ìngo, mìtsà k̄jìn ma x̄itā xi t̄itsajna-kò-na. T̄ikoáà mìtsà kjoasii t̄ibits'iaa. ¹⁹ J̄nà x̄itā xi k̄jitseè-na ya nditsin ìngo, tsà mé kjoa xi t̄jín-là xi kondra ts'an, j̄nà sabá k̄atjanchrobá nga k̄atatsjā 'én. ²⁰ Tsà majìn, j̄nà x̄itā xi ì t̄itsajna k̄atènojmi tsà mé jé kisakòt'aà-là ìt'aà ts'an k'e nga tsohótijna nguixkon x̄itaxá judío. ²¹ A xi koií jé xi tíma-na nga 'ñó kichjā k'e nga t̄ijnajìin-là x̄itaxá judío nga kixan-là: “Nachrjein ì'ndeì t̄isindaajìin-na nga mokjeiín-na nga faáya-là x̄itā xi biyaa.”

²² Jè Félix, ndaà t̄jìin-là koni s'ín t̄jín ndiyá x̄itse ts'e Jesucristo. Tsibíchróbá kjoa koi. Kitsò:

—K'e nga kjoíí Lisias xi x̄itā skò-là soldado, k'ée skònangui-ìsa-nò kjoa xi t̄jín-nò.

²³ Félix kitsjaà-là okixi j̄nà soldado-là nga sìkíjna ìsa ndayá Pablo, t̄anga komaá kojmeèndeíí ya iya ndayá, t̄ikoáà komaá k̄jichòkon x̄itā xíkjín k̄o amigo-là.

²⁴ K'e nga komà jàn ñijòn nàchrjein, ijchò ìjngò k'a Félix; t̄jiko Drusila xi chjòón-là ma xi t̄jikoà x̄ita judío. Kiskin̄ikjaá Pablo nga mejèn-là k̄j̄i'nchré-là kós'ín mokjeiín-là it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

²⁵ Pablo, tsibénoj̄mí-là kós'ín t̄jín xi kjoa kixi, mé xi s'eén nga kíkjoán-lá kjoa xi ch'o t̄jín xi síjé yijo-ná; t̄jikoà tsibénoj̄mí-là nga sa nchrobá nàchrjein nga Nainá k̄j̄indaaj̄iín. Félix tà kitsakjòn-né; k'ée kitsò-là:

—T'in-ne. Kj'eíi nàchrjein kichjà ìjngò k'a-lè k'e nga k̄o'a-na.

²⁶ Jè Félix, k'oaá s'ín t̄síkítsjeèn, mejèn-là ton kochrjekájno-là Pablo nga s̄iik̄j̄nandeíi; k'oaá ma-ne nga k̄j̄n k'a kiichja-là. ²⁷ K'e nga tsato jò nó, jahat̄j̄iya xá-là Félix. Jè jahas'en xi 'mì Porcio Festo. Jè Félix, mejèn-là nga ndaà tsibìjnako j̄ñà x̄ita judío; kisik̄j̄na ìsa ndayá Pablo.

25

K'e nga jè Pablo tsibìjna nguixkon Festo

¹ Festo ijchò Cesarea nga jahas'en x̄itaxá ítjòn; xi komà jàn nàchrjein itjo-ne Cesarea, kiì Jerusalén.

² K'e nga jye t̄jna Jerusalén, j̄ñà nò'mì ìtjòn k̄o x̄ita skò-là x̄ita judío ijchòkon nga tsohóngui Pablo; kitsjaàt'in 'én xi kondra ts'e. ³ X̄ita koi, kisijé-là k̄j̄ondaà jè Festo nga kàtjanchrobáko Pablo ya Jerusalén. K'oaá s'ín jye t̄jindaà-là nga k̄ítsachjoà ikon-là ya j̄ya ndiyá mé-ne nga s̄iik' en-ne. ⁴ Tanga jè Festo, kitsò:

—Maj̄n, mìkiì koma, nga jè Pablo ndayá t̄jna ján Cesarea; 'an, jyeé ya t̄fia. ⁵ J̄ñà x̄itaxá-nò

koma koahijta_{ko}-na ján Cesarea mé-ne koma kohòngui-ne xita jè, tsà mé jé xi tjín-la.

⁶ Jè Festo tsibijna-la tsà ngui jìin nàchrjein ko tsà te nàchrjein ján Jerusalén; ikjoàn kii ijngoò k'a-ne ján Cesarea; nga komà inchijòn ijchò ni'ya osen, tsibijnanè íxile-la ñánda otíxoma; ikjoàn kiskinikjaá Pablo. ⁷ K'e nga jahas'en ni'ya osen Pablo, jña xita judío xi j'ii-ne Jerusalén, kii kinchat'aà chraña-la nga kitsjaàt'in 'én ndiso xi 'ño ch'o tsò tanga mìkii komà kjòkixiya 'én xi kitsjaàt'in. ⁸ Pablo tsasiko yijo-la kitsò:

—Nimé jé xi tsohotsjià xi kondra ts'e kjotíxoma-la xita judío, ni jè kondra ts'e ingo ítjòn-la Nainá, ni jè kondra ts'e César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

⁹ Tanga jè Festo mejèn-la nga ndaà kíjnako xita judío; kiskònangui-la Pablo, kitsò-la:

—¿A mejèn-lè nga k'oin ján Jerusalén mé-ne nga ya kíndaàjñaà kjoa-lè?

¹⁰ Pablo kitsò:

—Jye i tijnaa ñánda tjín kjotíxoma-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma. Mochjeén-né nga i kàtasindaàjìin-na. Ngaji ndaà tíjìn-lè nga ni mé kjoa tsohotsjià ít'aà ts'e xita judío. ¹¹ Tsà tjín-na jé, tsà ok'in-la nga kiyá, tíjngoò takoàn nga kàtasík'en-na; tanga tsà mì kixii kjoa 'én xi tsját'in-na, mìkii koma ya kongatsja ít'aà ts'e xita koi. Tikoáá-ne, jè kàtíndaàjìin-na César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

¹² Jè Festo, k'ée tsajoóya-ne ko xita-la xi títsajnakò junta, ikjoàn kitsò:

—Tsà k'oaa s'ín niji nga jè César kíindaàjìin-lè, tà saá ján sikasén-lè.

K'e nga ijchò ján Cesarea jè xitaxá Agripa

¹³ K'e nga jye tsato chiba nachrjein, jè xitaxá Agripa kò Berenice kù ján Cesarea nga kisihixat'aà Festo. ¹⁴ Kjin nachrjein tsibìtsajna ya Cesarea; jè Festo tsibénojmi-là Agripa kjoa-là Pablo, kitsò-là:

—Jè Félix, jngoò xita kisikijnaya ndayá ijndé. ¹⁵ K'e nga tsohótijna ján Jerusalén, jñà xita sko-la no'miì kò xita jchínga-là xita judío kitsjaà-na 'én nga óngui. Kisìjé nga kàtiyaà. ¹⁶ 'An, k'oaá kixan-là nga jñà xitaxá Roma, mì taxki sík'en xita k'e nga tikj'eè 'ya-là jé xi tjín-là. Ítjòn joó'a kjoa-là kò jñà xita xi óngui mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-là. ¹⁷ Koií kjoa-là, k'e nga j'ì ijndé jñà xita koi, mìkiì kisichja nachrjein; nga koma inchijòn, nga jye tijnasoàn íxile-na nga tihotixoma, nitoón kiskinikjaá xita jè. ¹⁸ K'e nga jye títsajna osen jñà xita xi óngui, mìtsà koi kjoa tsohóngui koni s'ín 'an tísíkijsjeèn. ¹⁹ Tà k'oaá tjín 'én xi kitsjaat'in xi kondra ts'e Pablo koni s'ín beèxkón Nainá kò it'aà ts'e jngoò xita xi 'mì Jesús xi jye k'en; tanga jè Pablo tsò-né nga tíjnakon-né. ²⁰ 'An, mìkiì be mé xi s'iaàn it'aà ts'e kjoa koi. K'eé kiskòngui-là Pablo, a mejèn-là nga ján kjoí Jerusalén mé-ne nga ya sindaàjìin-là kjoa xi finè. ²¹ K'oaá s'ín kisìjé Pablo nga jè César kùindaàjìin-là. Koií k'oa s'ín kitsjaà-na okixi nga ndayá tíjnaya-isa skanda k'e nga koma síkasén-là César.

²² Agripa kitsò-là jè Festo:

—Tikoaá 'an mejèn-na nga kji'nchrè-là xita jè.

Festo kitsò:

—Nchijòn-le kiná'ya-là.

²³ Nga komà inchiòn, ijchò Agripa kò Berenice. K'e nga jahas'en ni'ya osen 'ñó ndaà kisis'in-la. Kjihijtako jña xita sko-la soldado kò jña xita sko-la naxandá. Festo kitsjaà okixi nga kiichjaà Pablo.

²⁴ Festo kitsò:

—Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, ngats'ioò xi i titsajnaà: chítsejèn-la xita jè. Ngats'ii jña xita judío, 'ñó síjét'aà-na ján Jerusalén kò i Cesarea nga 'ñó chja nga mejèn-la sìik'en. ²⁵ Tanga 'an, nímé xi matsjit'aà-na it'aà ts'e nga mochjeén-la nga kiyá. Tanga tso'baá kisijé-ne nga jè kiindaajiin-la César xi xitaxá sko-la tíjna-la ngats'ii xita. 'An, k'oaá s'in kiskoòsòn-la nga ya sìikasén. ²⁶ Tanga 'an, nímé kjoa xi matsji-na it'aà ts'e xita jè, kós'in sìkasén-la xojon jè César xi xitaxá sko-la tíjna-la ngats'ii xita. K'oaá ma-ne nga síjét'aà-nò jño xi i titsajnaà kò ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, mé-ne k'e nga jye chjinangui-laá, 'an sakó-na okixi nga sìkasén xita jè. ²⁷ 'An, k'oaá ma-na, nga nímé chji-la tsà taxki sìkasén jngoaa xita xi ndayá tíjna tsà mì sik'à jngoò xojon xi 'ya-la mé jé xi tjín-la.

26

K'e nga kiichjatji yijo-la Pablo nga nguixkon Agripa

¹ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tjí'ndeé-lè nga kinókjoatji yijo-lè.

Pablo kiskimìtjen tsja; tsibíts'ia nga kiichjatji yijo-la; kitsò:

² —Ngaji Agripa, matsjaá-na nga ma kichjàkò-lè mé-ne nga kósikoaa yijo-na ngats'ii kjoa xi kondra ts'an tsját'in-na 'én xita judío. ³ Be-ná nga ji Agripa,

tíjìn yijee-lè ngats'ìi kjotíxoma xi t́jín-la xítà judío kò kjoa xi joóya-ne. K'oaá ma-ne sítét'aà-lè, t́jín-lè kjondaà, tse t'íin takoìn, ndaà t́nà'ya-ná.

⁴'Ngats'ìi xítà judío t́jìn-la kós'ín kisìjchá yijo-na ján nangui-na kò Jerusalén t́jèn-ne nga sa ti kja skanda nachrjein i'nde. ⁵Jñà xítà koi, tsà mejèn-la komaá keènojímí-lè. Ndaà t́jìn-la nga 'an, ngui xítà fariseo-ná; nga jñà xítà fariseo xi isa 'ño bínè-la yijo-la nga beèxkón kjotíxoma-la Nainá mì k'oaá-ne koni jñà xítà judío xi i'nga. ⁶'An mokjeíin-na nga kítasòn kjoa xi tikoña-la koni s'ín jye kitsjaà-la tso'ba Nainá jñà xítà jchínga kjíin-ná. Koi kjoa-la nga i t́jnaa. ⁷Nga tejò t́jè-la naxandá Israel, kò nachrjein kò nítjèn, jeya nchisíkíjna Nainá nga nchikoñaá-la nga kítasòn kjoa koi. K'oaá xan-lè ngaji Agripa, nga t́koií-ne kjondaà xi 'an tikoña-la; k'oaá ma-ne nga óngui-na jñà xítà judío. ⁸¿Jñò, mé-ne nga mìkìl mokjeíin-nò nga Nainá sìikjaáya-la xítà xi jye k'en?

K'è nga tsibénojímí Pablo kó kis'ùin nga kisìjtikeè xítà-la Cristo

⁹'An, nga sa kjòtseé, k'oaá s'ín kisìkítsjeèn nga mochjeén-né nga kondra kjítjngui-la Jesús xi Nazaret i'nde-la. ¹⁰K'oaá kis'iaàn ján Jerusalén. Jñà xítà sko-la no'mìl kitsjaà-na okixi nga kjìn xítà tsjeè-la Nainá kiskinìs'en ndayá. K'è nga kinik'en xítà koi, 'an t́kooá kjòjngoò takoàn. ¹¹Nga xkì xi ján n'ya ingò sinagoga, kjìn k'a kitsjaà-la kjo'in nga mejèn-na nga kátichjajno-la Cristo. 'Ñó kisìjtikeè, skanda kùtjngui kondra-la ñánda xìn naxandá xi t́jín isò'nde.

*Kó komà nga jahatjiya kjohítsjeèn-la Pablo
(Hechos 9:1-19; 22:6-16)*

¹² 'Koi xá kù-nà ján naxandá Damasco nga 'an tsatíxá-na jñà xítà sko-la no'miì, tìkoà kitsjaà-na okixi. ¹³ Ngaji, xi xítaxá ítjòn tijni, k'e nga ijchò nchisen, kìjtseè yà iya ndiyá, jngoò ni'ín xi ngajmiì inchrobà-ne xi ìsa 'ñó ote tsejèn mì k'oaá-ne koni ts'e ts'oi. Ngui kisihiseèn-né nga jngoò ítjandii-na kò ts'e xítà xi tìkjoa. ¹⁴ Chixòt'aà-jen nangui, ikjoàn ki'nchrè jngoàà 'én hebreo xi kiìchjajiìn isén-na; kitsò: “Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mìtjingui kondra-ná? Tijií tỳatoòn-ne yijo-lè, k'oaá ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yà xi bínès'en-la nei-la.”

¹⁵ 'An kixan-la: “¿Yá-né ngaji Na'èn?” Jè kitsò-na: “'An-ná xi 'mì-na Jesús xi tì'mìtjingui kondra-ná.

¹⁶ Tìsítjiin; tìsijna kixii; koií xá kàyaxkon-ná nga 'an s'ixá-ná; jí k'oiì 'én, jè kjoa xi kà'yi kò kjoa xi iskan 'an kokoò sobà-lè. ¹⁷ 'Aán s'ikinda-lè ít'aà ts'e xítà naxandá-lè kò ts'e xi mìtsà xítà judío. Yáá s'ikasén-lè ¹⁸ nga chíx'angui xkon nga mì tà tsjaà yà kìnchimaya ndiyá jñò; ndiyá iseèn kìnchimaya. Kàtinchat'aàxìn-la nga'ñó-la xítà neií; Nainá kàtjìt'aà-la. K'e nga kòkjeiìn-la ít'aà ts'an, jchat'aà-la jé-la, tìkoà s'e-la kjotjò xi tjoé-la xítà naxandá-la Nainá xi xó kitjaàjiìn-ne.”

¹⁹ 'Ngaji Agripa xi xítaxá ítjòn tijni, 'an mìkiì kisitájaàjñà inìma-na jè kjoa xi kìjtseè kò xi ki'nchrè xi ngajmiì inchrobà-ne. ²⁰ Ta saá, tsibenojmí ítjòn-la jñà xítà Damasco, ikjoàn tsibenojmí-la xítà Jerusalén, tìkoà tsibenojmí-la kóhokji nangui Judea, kò jñà xi mìtsà xítà judío. K'oaá s'ín tsibenojmí-la nga kàtasíkajno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne. Nainá kàtjìt'aà-la; ndaà

kàtas'ín mé-ne nga jcha-la nga jye jahatjìya-la kjohítsjeèn-la. ²¹ Koií kjoa-la, jña xita judío, kitsobà'ño-na ya nditsin ingo; mejèn-la nga siik'en-na. ²² Tanga Nainá tsasiko-na; tákó k'oaá tís'iaàn skanda i'ndeji; k'oaá s'ín tibenojmí yije-la nita ya xita-ne. Mìtsà k'ejí 'én okoòya; koi 'én benojmiá xi tsakóya Moisés ko xita xi kiichja ngajo-la Nainá, kjoa xi koma nga tífi isa nachrjein. ²³ K'oaá s'ín tsakóya xita koi, nga jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] tjínè-la nga k'en, tanga jè jaáya ítjòn-la mé-ne nga keènojmi-la xita naxandá-la ko xi mìtsà xita judío kós'ín kohiseèn-jìin inima-la nga koma kitjokàjìin kjoajño.

Kó kitsò Agripa nga mejèn jahas'en-jìin-la 'én-la Nainá

²⁴ Jè Festo, k'e nga kii'nchré 'én-la Pablo nga tíhosiko yijo-la, 'ño kiichja kitsò:

— Ngaji Pablo, tímaskáyaá-lè; jè xojon tísiskáya-lè!

²⁵ Tanga jè Pablo kitsò:

— Ngaji Festo xi xitaxá tijni, mìtsà tímaskáya-na; k'oaá s'ín tjín; 'én kixíí xi tìchjà. ²⁶ Jè Agripa xi xitaxá ítjòn tíjna, tíjìin yijeé-la kjoa koi; k'oaá ma-ne ma'ño takoàn nga nguixkon jè tìchjà 'én koi; 'an, k'oaá s'ín makixiya-na nga jè, tìkoáá 'ño ndaà tíjìin-la kjoa koi; nga mìtsà tíj'ma koni s'ín komà.

²⁷ Ngaji Agripa xi xitaxá tijni, ¿a mokjeiín-lè koni s'ín kitsò jña xita xi kiichja ngajo-la Nainá? 'An, be-ná nga mokjeiín-lè.

²⁸ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

— Tà chibaá chija-la tsà kinìkijne-ná nga 'an, xita-la Cristo koma.

²⁹ Pablo kitsò:

—Tsà tse kò tsà chiba chija-la, 'an, k'oaá s'ín mejèn-na nga nguixkòn Nainá nga kàtakjeiín-lè xi xitaxá ítjòn tijni; tikoá kàtakjeiín-la ngats'ì xita xi nchi'nchré-na. K'oaá s'ín kàtamats'ioòn koni 'an tanga mì k'oaá s'ín na'ño kichà cadena sít'aà'ño.

³⁰ K'eé tsasítjen Agripa kò Festo kò Berenice, ngats'ì xita xi ya títsajna. ³¹ Xìn kii nga tsajoóya-ne kjoa koi. Kitsò-la xíkjin:

—Xita jè, nímé kjoa tjín-la nga kiyá, tikoáá mìkii ok'in-la nga ndayá kijnaya.

³² Agripa kitsò-la jè Festo:

—Xita jè, komaá-la kijnandeí-ne tsà mì k'oaá s'ín kisijé nga jè kiindaàjìn-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

27

K'e nga kinikasén Pablo ján Roma

¹ K'e nga jye k'oas'ín kiskoòsòn-la nga ján sùikasén-najen Italia, jè Pablo kò xita xi i'nga xi ndayá títsajna, jè kjòngatsja xita sko-la soldado xi 'mì Julio xi ya chja jngòè jtín-ne soldado xi ts'e César. ² Tsitjaàs'en-jen jngòè chitso xi ts'e Adramitio xi jye mejèn tíbitjo nga ya tífi jña naxandá indii ndáchikon ts'e nangui Asia. Tikoáá yaá tíjnako-najen Aristarco xi ya i'nde-la Tesalónica, naxandá xi chja-ne nangui Macedonia. ³ Nga komà inchijòn, ijchò-jen Sidón. Jè Julio ndaà kijtseè ikon Pablo; kitsjaà'nde-la nga kiikon amigo-la mé-ne nga sùis'in-la. ⁴ K'e nga itjo-najen Sidón, k'oaá s'ín tsanguì-jen xijngoàà nangui jìin-ndá Chipre, nga jè tjo, kondra tsajeén tí'ba. ⁵ Tsitjaàjto-jen jìjìn ndáchikon i'nde ts'e Cilicia

ko Panfilia; ijchò-jen Mira, naxandá xi chja-ne nangui Licia.

⁶ Jè xitá sko-la soldado kisakò jngoò-la chitso xi naxandá Alejandria ts'e; yaá kisikas'en-najen nga ján tífi Italia. ⁷ Kjìn naxrjein tsitjaàjìn-jen ndáchikon nga tafì tafi tsanguì-jen; chjá ijchò-najen ya kixi-la Gnido. Jè tjo mìkiì tsjá'nde-najen nga onguí kixi-jen; tsitjaáhindiì-la-jen nangui Creta ya kixi-la naxandá Salmón. ⁸ Tsee kjo'in ki'nè-jen nga tsitjaàjìn-nda-jen kóhokji indiì ndáchikon ts'e Creta. Chjá ijchò-najen i'nde ñánda 'mì Buenos Puertos ya chrañat'aà-la naxandá Lasea.

⁹ Jyeé kjìn naxrjein tsato; jyeé 'ñó kjojkón tjín-la jjiìn ndáchikon, nga jyeé nchrobá machraña naxrjein cho 'nchán [k'e nga 'ñó 'ba tjo]. K'oaá ma-ne jè Pablo kitsò-la jña xitá:

¹⁰ —'An, k'oaá s'ín machiya-na, ndiyá jè, 'ñó tse kjojkón tjín-la; jchijaá-la jè chitso ko ch'á xi 'ya, skanda jña, mejèn tsà sichijaá yijo-ná.

¹¹ Jè xitá sko-la soldado, isaá ndaà kii'nchréñijon-la jè nei-la chitso ko jè xitá sko-la xi tísíakò chitso mì k'oaá-ne koni kitsò Pablo. ¹² Ya i'nde jè, mìkiì ndaà choòn nga ya sasijna chitso naxrjein ch'o 'nchán. Xitá xi ya títsajnyaya chitso, kjìn ma xi ngásòn kitsò nga kitjokàjìn Buenos Puertos; ján kjoì Fenice, jngoò i'nde xi ndaà choòn xi chja-ne Creta ñánda bijchó sinchá chitso nga ya fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ya nga kixi-la ko ngaskón-la ñánda kahatji-ne ts'oi; yaá kítsajna naxrjein ts'e cho 'nchán.

K'e nga ts'a tjo xkón

13 Jñà x̄it̄a xi s̄ixáko chitso, k'e nga kijtseè nga indaà ts'a t̄jo xi inchrobà-ne ya i'nde sur, k'oaa s'ín kisikítsjeèn nga jyeé koma k̄isòn-ndá; itjo-jen, tsanguisòn ndá-jen ya indii nangui Creta. 14 Xi komà iskan nga jye tjaájìin-ndá-jen, j'i t̄joxkón xi inchrobà-ne ya i'nde norte. 15 Kiik̄o jè chitso koni s'ín f̄i t̄jo. Ngajen, mì t̄i k̄i ma n̄ikáfaya-najen jè chitso, nga jè t̄jo, mìkiì tsjá'nde-la; ta saá ta kits'iì'ndeé-lajen nga k'oas'ín kiik̄o-najen jè t̄jo. 16 Tsitjaàjt̄o-jen ij̄ton íts'in i'nde Cauda; i'nde jè, mì t̄i k'oaa 'ñó tí'ba-ne t̄jo; chjá kitjoé-najen jè chitso jtobá xi t̄jindófe-la ij̄ton íts'in jè chitso je. 17 K'e nga jye kitjoé-najen jè chitso jtobá, ikjoàn na'ño tsibí'ñókjá-ne jè chitso je nga mì k̄ixoña-jèn. Jñà x̄it̄a xi s̄ixáko chitso, tsakjón-la tsà ya skajìin-'ño ya i'nde ñánda 'ño 'ncha tsomì ñánda 'mì Sirte. Koií kiskináj̄en-ne jè nikje ts'e chitso xi 'mì vela; tà k'oaa s'ín kiik̄o jè t̄jo. 18 Nga komà inchijòn, jè t̄joxkón, tákó 'ño jchán tí'ba. K'eé tsachrje jñà ch'á xi 'ya chitso; tsibíx̄teèn-jìin ndáchikon [mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso]. 19 Xi komà jàn n̄achrjein, t̄ikoá tsachrje tsojmì xi mochjeén-la nga s̄ixáko chitso. Tsibíx̄teèn-jìin ndáchikon. 20 Kjìn n̄achrjein mì t̄i k̄i ki'ya-najen ts'oí k̄o ni'ño nga 'ño 'ncha ifi nga jtsí xkón t̄ibanè-najen. K'oaa komà-ne nga chixón-jen nga mì-la t̄i k̄i ndaà k̄itjokàjìin-najen ndáchikon.

21 Nga jyeé kò kjìn n̄achrjein mì t̄i k̄i bichi-najen, Pablo tsasijna kix̄i, kitsò-la jñà x̄it̄a:

—Ndaà-la komà tsà kina'yañijon-ná koni kixan-nò; tsà mìkiì itjokàjñaa ya i'nde Creta, mì-la k̄i k'oas'ín tímat'iaán nga k̄jo'in t̄itsan̄ikjaán

koa kinìchijaá tsojmì-ná. ²² Tanga i'ndei, kì makájno-nò; nijngoò xita kiyá; tà jè chitso xi jchija. ²³ Nati nìtjen kò'biì jngoò-na nijná; jngoò àkjale kò'fikon-na xi Nainá kàsikasén, jè Nainá xi 'an fit'aà-la koa 'an sixá-la, ²⁴ kàtsò-na: “Pablo, kì tsakjoòn-jèn; kjo'ñoó tjin-ne nga kijchoi nguixkon César, xitaxá ítjòn ts'e Roma. Nainá, k'oaá tjin kjondaà xi tsjá-lè nga nijngoò xita kiyá xi ya títajayako-lè chitso.” ²⁵ Jñò, 'ñoó t'è-là takòn. 'An mìkiì sikájnoa. 'Beé-la takoàn, k'oaá s'in kítasòn koni kàtsò-na jè àkjale. ²⁶ Tanga yaá kijcho kat'aà'ño-laá jngoò nangui jtobá xi kijnajìin-ndá.

²⁷ K'e nga jye komà jò xomàna nga tjaajìin-jen ndáchikon Adriático, jè tjo fijen fikjako jè chitso. Jngoò nìtjen, ijchò-la tsà osen nìtjen, jñà xita xi nchisíxako chitso, kijtseè nga jyeé kjomeè bijcho chrañàt'aà-lajen nangui. ²⁸ Kisìchiba kó kji nanga kijna nandá; kijtseè nga kaàn chrj'oòn jngoò metro nanga kijna. K'eé ngui ko kji kii isa; ikjoàn kisìchiba òjngoò k'a; jye kaàn itoò metro tjin-la nga nanga. ²⁹ Kitsakjòn-la tsà jñà ndajo nandá skakjoòko jè chitso. Nijòn kichà ò xi gancho kjoàn kisikatsjoòjìin tàts'en chitso mé-ne nga kítsobà'ño-ne nangui nga mì tì kii koma kjoì-ne jè chitso; ikjoàn tsibítsi'ba-la Nainá nga nìton kàtas'e isén. ³⁰ Ngats'ìi jñà xita xi síxako chitso mejèn tsanga chijé; k'oaá kis'ìin koni tsà jñà kichà ò xi gancho kjoàn kinchangui'ño skò chitso nga kítsobà'ño nangui; tsibíts'ia nga kiskinìjen-jìin nandá jè chitso jtobá. ³¹ Tanga jè Pablo kitsò-la jè xita skò-la soldado ko soldado xi i'nga:

—Tsà jñà xita koi konga, jñá, mìkiì koma

kítjōjñáá nandá.

³² Jñà soldado tsate'ñó jè chitso jtobá. Kiskaàjiin ndáchikon.

³³ K'è nga jye kis'e isén, jè Pablo kitsò-la ngats'ii xita:

—Jyee tíjn-la jò xomàna nga titsajnachjaán nga chiñá-lá mé xi komat'iaán. ³⁴ Bìtsi'bà-nò, mochjeén-né nga tichioò mé-ne nga s'e-nò nga'ño. Ngats'ioò, nímé xi komat'ioòn, skanda nijngòò xi sìichja jngòò tsja skoò.

³⁵ Pablo, k'è nga jye okitsò, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la kjondaà Nainá nga nguixkon ngats'ii xita. Kisìxkoaya; ikjoàn tsakjèn. ³⁶ Ngats'ii xita, kjòtsja yije-la; tikoà tsakjèn kòhotjín. ³⁷ Jò sìndo kò jàn kaàn kò chrj'oòn jngòò ma-najen xi ya titsajnyaya-jen chitso. ³⁸ K'è nga jye komà ndaà chichi yije-jen, jñà ch'á trigo kisíxteèn-jiin ndáchikon mé-ne nga isà jna komà-ne jè chitso.

³⁹ K'è nga jye itjokàtji ts'oi, jñà xita xi síxáko chitso, mìkiì beèxkon kó 'mì nangui ñánda ijchò-jen, tanga kijtseè-né nga tíjn jngòò j'nde ñánda fahas'en jngòò chrja-la ndáchikon ñánda 'ño 'ncha tsumì; mejèn k'oas'ín kiskinì chitso tsà koma ya skajiin-'ño tsumì. ⁴⁰ Tsate na'ño xi jíit'aà'ño chitso; jñà kichà ii xi gancho kjoàn, yaá kisiyjòjiin ndáchikon; kiskíjnda'ño jñà yá xi síxáko nga fikò kixi chitso. Ikjoàn kiskimìtjen jè nikje xi sinchá tjo nga fàhitjen chitso. Ikjoàn tsibíts'ia nga kii kixi ñánda kijna nangui xi 'ño 'ncha tsumì. ⁴¹ Tanga yaá kii kaàjiin-'ño ñánda 'ncha tsumì ya jjiin ndáchikon. Jè sko yá chitso, kiskaàjiin-'ño; mì tì kii koma kisìhiníyá-ne. Ikjoàn kjòts'ia nga

kjòxkoaya jè tàts'en chitso nga jè nga'ñó-la nandá kisìxkoaya.

⁴² Jñà soldado mejèn kisìk'en jñà xità xi kjo'in nchifi nga majìn-la nga konga ya ijìn ndáchikon.

⁴³ Tanga jè xità sko-la soldado mìkiù kitsjaà'nde. Jè xi mejèn-la nga mì kiyá Pablo. Tà saá okixi kitsjaà kitsò:

—Yá xi ma-la nandá, kàtjì ítjòn mé-ne nga koma kijchò-ne ñánda nangui choòn, ⁴⁴ kò jñá xità xi i'nga xi mì ma-la nandá, kàtjìsòn íteè kò tsà jñà yá xkoa-la chitso.

K'oaá s'ín komà-ne nga ndaà ijchò yije-jen ñánda nangui choòn.

28

Mé xi komà'in Pablo k'e nga tsibìjna Malta

¹ K'e nga jye itjojin-jen ndáchikon, kis'enojmí-najen nga ya i'nde jè, Malta 'mì. ² Jñà xità xi ya i'nde-la, ndaà kisìko-najen; tsibítse-najen ni'ín, ikjoàn kitsjaà'nde-najen nga kinìhiso-jen, nga jtsí tí'ba koa 'nchán choòn. ³ Jè Pablo tsibíxkó chiba chikín kixì. K'e nga chinchájin ni'ín jñà chikín, jngoò ye itjokàjin xi tíhonga nga 'ño tsjè ni'ín; kiskine tsja Pablo. ⁴ Jñà xità xi ya i'nde-la nga kijtseè nga ye tjohóngui-la tsja Pablo, kitsò-la xíkjin:

—Xità jè, xitàá-la ma-la sík'en; nas'ín ndaà kòbitjokàjin ndáchikon, jè nea-ná xi tjín-la okixi, majìn-la síkijnakon.

⁵ Jè Pablo, tsibítsajneè tsja ya jjin ni'ín; nimé xi komà-la. ⁶ Ngats'ii xità nchikoña-la mé hora kitjaya tsja koa mé hora kiyá Pablo. K'e nga kijtseè

nga jye kjìn hora tsato nga nímé xi komà-la, kj'eíi s'in kisikítsjeèn, kitsò:

—Jè Pablo, Nainá-la.

⁷ Ya chrañàt'aà-la i'nde ñánda ijchò-jen, tseé nangui tjín xi ts'e xíta ítjòn-la i'nde Malta xi 'mì Publio. Jàn nàchrjein tsitsajna-ko-jen; ndaà kiskoétjò-najen ko ndaà kisis'in-najen. ⁸ Nàchrjein koi, jè nà'èn-la Publio, xk'én-né; ch'in tíjnga tjín-la ko xojmá jní tífa-la. Pablo kiìkon; kiìchjat'aà-la Nainá; ikjoàn tsohójnasòn-la tsja; jngoò k'a kjòndaà-ne. ⁹ K'e nga kii'nchré jña xíta xk'én xi tjín ya i'nde jè, tikoà inchrobà ñánda tíjna Pablo. Kjòndaà yijeé-ne. ¹⁰ Jña xíta, ndaà kisis'in-najen. K'e nga jye titsachjoé jngoò-jen chitso nga jye titsahonguí-jen, jña xíta kisik'a yijeé-najen ngats'ii tsojmì xi kochjeén-najen ya ndiyá.

K'e nga ijchò Pablo ján naxandá Roma

¹¹ K'e nga jye tsato jàn sá nga titsajna-jen i'nde jè, ikjoàn tsanguì ijngoò k'a-jen. Tsitjaàs'en jngoò-jen chitso xi ján i'nde-la naxandá Alejandría xi tikoà ya kisasijna ya indiì ndáchikon ts'e Malta jña nàchrjein cho 'nchán; isén ts'e Cástor ko Pólux tjít'aà. ¹² K'e nga ijchò-jen naxandá Siracusa, jàn nàchrjein tsitsajna-jen. ¹³ Tsanguì ijngoò k'a-jen; ijchò-jen skanda naxandá Regio. Xi komà inchijòn tsibíts'ia nga ts'a tjo xi inchrobà-ne i'nde sur. Ijchò jò nàchrjein, ijchò-jen naxandá Puteoli. ¹⁴ Yaá kiskaàkjoò i'nga-jen xíta xinguiáá xi it'aà ts'e Cristo xi kiìchjako-najen nga tsitsajna-ko-jen jngoò xomàna. Xi komà iskan, ikjoàn tsanguí-jen skanda Roma. ¹⁵ Jña xíta xinguiáá it'aà ts'e Cristo xi titsajna Roma, jyeé tíjìn-la nga ya titsahonguí-jen;

tjín xi ijchò kaña-najen ya nditsin Apio; tikoá tjín xi ijchò kaña-najen ñánda 'mì Jàn Tabernas. Jè Pablo, k'e nga kijtseèxkon, tsjaá kis'e-la inima-la; kitsjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁶ K'e nga jye titsajna-jen Roma, Pablo kits'iì'nde-la nga tsibìjna tajngò nì'ya-la; kò tà jngò soldado kisikinda.

Mé 'én xi kùchjā Pablo k'e nga tsibìjna Roma

¹⁷ Nga komà jàn nāchrjein nga ijchò-jen Roma, Pablo, tsibíxkóya jñà xita sko-la xita judío xi ya titsajna. K'e nga jye j'iì yije, kitsò-la:

—Jñò xi xita xinguiáá judío xi i titsajnaà Roma, ján Jerusalén, kitsobà'ñó-na xita, ikjoàn kisingatsja-na it'aà ts'e xitaxá Roma nga tsibíndaàjìin-na. 'An, nímé jé xi tìhotsjià it'aà ts'e xita xinguiáá judío kò it'aà ts'e kjotíxoma-la xita jchíngá-ná. ¹⁸ Jñà xitaxá Roma nga tsibíndaàjìin-na, nímé jé xi kisakòt'aà-la it'aà ts'an. Mejèn kisikíjnandejìi-na nga mìkiì ok'in-la nga sùik'en-na. ¹⁹ Tanga jñà xita judío, mìkiì kòkjeiín-la; k'oaá komà-ne nga 'an, kisijé nga jè kátíndaàjìin-na jè César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma. 'An, nímé xi sùjé xi kondra ts'e naxandá-ná. ²⁰ K'oaá ma-ne nga kòbìxkóya-nò mé-ne nga kichjàkò-nò; koií kjoa-la nga mokjeiín-na it'aà ts'e kjoa xi titsachiñá-lá xi xita Israel 'mì-ná nga na'ñó kichá tjt'aà'ñó-na.

²¹ Jñà xita judío kitsò:

—Ngajen, nímé xojon tíkaàt'aà-najen xi kjoa tsiji xi ján Judea nchrobá-ne. Ngats'iì xita judío xinguiáá xi nchif'iì, nímé 'én xi ch'o tsò nchitsjá-najen xi kjoa tsiji. ²² Mejèn-najen nga kiná'ya-jen kjoa xi nìkítsjìin; ngajen, tíjìin-najen nga xkì xi ján

chjajno-la xita nga kondra fi-la jè ndiyá xitse xi ya tjaáyi.

²³ Tsibíjna jngoò nachrjein-la xíkjin, mé nachrjein kixoña. K'e nga chixoña, kjìn xita ijchò ya ni'ya ñánda tíjna Pablo; kò jè Pablo tsakóya-la kós'in otíxoma Nainá, tsibíts'ia_{ko}-ne nga sa tajñòya skanda kjònguixòn. Pablo kisìkjeén xojon ts'e Moisés kò ts'e xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá nga tsakóya-la kó s'in tíchja mé-ne nga jña xita kàtakjeiín-la it'aà ts'e Jesús nga jè xi Cristo. ²⁴ Tjín xita xi kòkjeiín-la, tiko_a tjín xi mìkiì kòkjeiín-la. ²⁵ Nga mìkiì kjòngásòn 'én-la koni s'in tsajoókjoò, tsibíts'ia nga itjo ni'ya. K'ée kitsò-la Pablo:

—Ndaà kiichja Inima Tsjeè-la Nainá nga kisìkjeén Isaías xita xi kiichja ngajo-la kjòtseé nga kitsò-la jña xita jchínga judío:

²⁶ T'in, kot'in-la jña xita naxandá:
Jñò, k_{in}á'ya-nò tanga mìkiì kjoas'en-jìin-nò;
chítsejèn-nò tanga mìkiì jchaxkon.

²⁷ Koií kjoa-la nga jña xita naxandá jè, kisitàjaàjìin
kjohítsjeèn-la,
tsibíchjoàjto líká-la,
tiko_a tsibíchjoà xkon,
mé-ne nga mìkiì skoe-ne,
mìkiì kji'nchré,
tiko_a mìkiì kjoas'en-jìin-la;
majìn-la nga 'an fit'aà-na
nga sindaà-na.

²⁸ Jñò kàtasijìin-nò, nachrjein i'ndeji, Nainá, ján tísíkasén-la jña xi mìtsà xita judío, kjondaà jè, mé-ne nga kitjokàjìin-ne kjo'in. Kò jña xita koi, kòkjeiín-la.

²⁹ K'e nga jye ọkítsò Pablo, jñà x̄it̄a judío, k'e nga kii-ne, nguì t̄à tsohótiyaá-ne 'én xi tsibénoj̄mí Pablo.

³⁰ Pablo, jò nó tsibìjna ni'ya xi kiskìña nga tsibíchjí. Yaá kisis'in-l̄a ngats'ìi x̄it̄a xi ijchòkon.

³¹ Kitjò'nde-l̄a nga kiichj̄aya kós'ín otíxoma Nainá t̄ikoḗ tsakóya it'aà ts'e N̄à'èn-ná Jesucristo. Mì yá x̄it̄a tsatekj̄aya-l̄a.

'Én-lá Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl
Mazateco de S Jeronimo Tecoatl; maa
(MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0